

5 69 TAB
Elyria, Ohio (S.S.)

M. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

1278

ΚΑΘΟΤΑΙ - Ι.Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

7061

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

69 ΤΑ Β
Σταματελίου (Ε.Σ.)
ΕΛΛΗΣ Β. ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ

ΤΡΙΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΩΤΗ 1934

Ἀντίτυπα 23.000

ΕΙΚΟΝΕΣ ΓΕΡ. ΓΡΗΓΟΡΗ

Ἀριθμ. ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως 51231/51232—20/8/1934

Βιβλιοθηκῆς τοῦ ἑστίως
4061

ΔΩΡΕΑΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΑΙ: ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
46Α—ΣΤΑΔΙΟΥ—46Α
1934

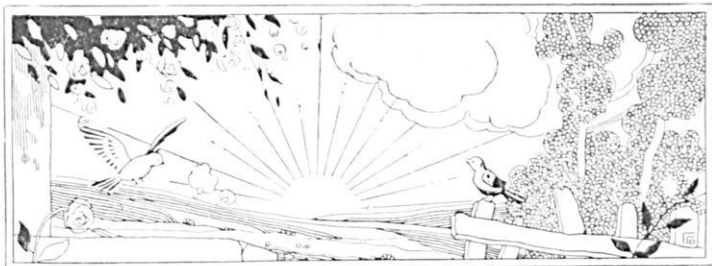
002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
1278

Κάθε γνήσιο αντίτυπο έχει σ' αὐτὴ τὴ σελίδα τὴν ὑπογραφή
τοῦ συγγραφέα καὶ τὴ σφραγίδα τοῦ Βιβλιοπωλείου τῆς «Ἑστίας».

Ἑρμ. Βαλαμιάδου

ΙΔΡΥΜΑ "ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ",—ΙΔΡΥΤΗΣ: ΚΩΣΤΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ
"ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ",—ΑΘΗΝΑΙ (ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ 44)

Ἡ αὐγή.

Ἡ λυγερὴ αὐγούλα στέλνει
τὴν πρώτη ἀχτίνα τὴν ξανθή,
καὶ κάνει τὸ πουλὶ νὰ ψέλγῃ
καὶ τὸ τριαντάφυλλο ν' ἀνθῇ.

Στοὺς κάμπους γύρω της σκορπίζει
τὴ διαμαντένια της δροσιά,
κάνει τὸν κρίνο νὰ μυρίζῃ
μέσ' στὴ λευκὴ του φορεσιά.

Κάνει τὸν ἥλιο νὰ προβάλλῃ
χρυσὸς ἀπ' τὸ βουνό,
καὶ χίλια-δυνὸ χαρίζει κάλλη
στὸ γαλαζένιο οὐρανό.

Καὶ σεῖς ἀμέσως πεταχθῆτε
ἀπ' τὸ κρεββάτι σας παιδιά,
γιά τὸ σχολεῖο ἐτοιμασθῆτε
στὸ μάθημά σας μὲ καρδιά.

Ἀμέσως, μὴν ἀργοπορῆτε,
φέρει κατὸ ἢ τεμπελιά.
Τὴν εὐτυχία θὲ νὰ βρῆτε,
ἂν ἀγαπᾶτε τὴ δουλειά.

Ι. Πολέμης

Ἡ ἐπιστροφή.

Τὶς διακοπὲς ὁ Τάκης ἐπῆγε νὰ καθίση, εἴκοσι ὡς εἰκοσιπέντε ἡμέρες, στὸ κτῆμα τοῦ θείου του.

Οἱ πρώτες ἡμέρες τοῦ ἐφάνηκε πὼς ἔφευγαν πολὺ γρήγορα.

Πόσο τοῦ ἄρεσε νὰ πηγαίνει στοὺς λιβάδι, ποὺ ἔβο-
σκαν τὰ πρόβατα καὶ τὰ κατσίκια! Νὰ τρέγῃ ὀπίσω
ἀπὸ τὰ παιγνιδιάρικα κατσικάκια νὰ τὰ πιάσῃ, καὶ
ἐκεῖνα νὰ πηδοῦν μαζουρά, καὶ νὰ ξεφεύγουν ἀκούρα-
στα! Νὰ κόβῃ ἀγριολούλουδα καὶ νὰ τὰ κάμνῃ
ὥραϊες ἀνθοδέσμες!

Μὰ ὕστερα ἀπὸ κάμποσες ἡμέρες, ἄρχισε νὰ
θέλῃ νὰ γυρίσῃ ὀπίσω στοὺς σπίτι του, γιὰ νὰ ἰδῇ
τοὺς γονεῖς του, τὴν ἀδελφούλα του καὶ τοὺς ἄλλους
δικούς του καὶ φίλους του.

Ἔτσι ἔμειναν σύμφωνοι μὲ τὸ θεῖο του καὶ
τὴ θεία του, νὰ ἀναχωρήσῃ γιὰ τὴν πόλι πολὺ
ἐνωρὶς τὴν ἄλλῃ ἡμέρα, ὕστερα ἀπὸ τὸ πανηγύρι
τοῦ χωριοῦ.

Ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα, ποὺ θ' ἀναχωροῦσε, ἀποχαι-
ρέτισε τὴ θεία του καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους, ποὺ ἐγνώρισεν
ἐκεῖ, τοὺς εὐχαρίστησε γιὰ τὴν περιποίησιν καὶ τὴ φιλο-
ξενία των, καὶ ἐπήδησε μὲ καρδιά ξαλαφρωμένη στὴ
σοῦστα τοῦ θείου του.

Ὑστερα ἀπὸ τρεῖς ὥρες δρόμο, ἔφθασε στοὺς σπίτι
του. Ἡ μαμά του καὶ ἡ Μυρτούλα, ἡ ἀδελφή του, τὸν
ἀγκάλιασαν σφικτά, δακρυσμένες ἀπὸ τὴ χαρὰ των.
Καὶ ὁ πατέρας ἦλθεν ὀλίγον ἐνωρίτερα ἀπὸ τὴ δουλειά
του χαρούμενος.

Ἡ Μυρτούλα ἐστόλισε τὸ τραπέζι μὲ λουλουδάκια
δροσερά, ποὺ ἐμάζευσεν ἐπίτηδες τὸ ἀπόγευμα. Ἡ μη-
τέρα ἐμαγεύευσεν τὸ φαγητό, ποὺ τοῦ ἄρεσε περισσύτερο.

— Μὴν κάθεσαι, τοῦ ἔλεγε, κοντὰ στοὺς παράθυρο,
παιδί μου! Φυσᾷ. Θὰ κρυώσῃς, ἔτσι ἰδρωμένος ποὺ
εἶσαι ἀπὸ τὸ δρόμο!»

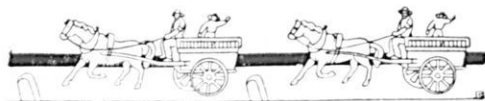
— Πῶς σοῦ ἐφάνηκε λοιπὸν τὸ χωριό; Ποῦ εἶναι
καλύτερα; Ἐκεῖ ἢ ἐδῶ; Τὸν ἐρώτησε ὁ πατέρας του.

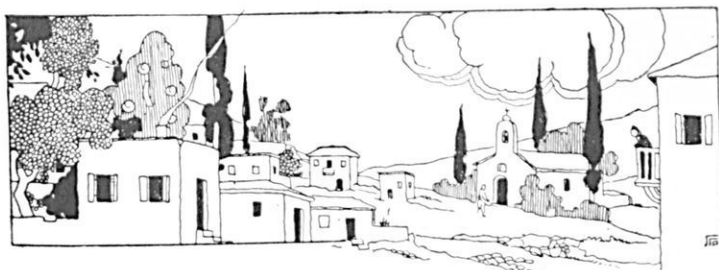
— Πουθενά δὲν εἶναι καλύτερα ἀπὸ τὸ σπίτι μας!
Ἀπάντησεν ὁ Τάκης.

Ποτὲ δὲν ἦτο τόσοι εὐχαριστημένος. Θὰ ἤθελε νὰ
ξαναφυλῇ καὶ νὰ ἀγκαλιάσῃ, καὶ ἄλλη μιὰ φορά, τοὺς
δικούς του.

Καὶ αὐτὰ ἀκόμα τὰ πράγματα τοῦ σπιτιοῦ, τοῦ
φαίνεται πὼς τὸν καλῶσορίζουν καὶ τοῦ χαμογελοῦν,
σὰν καλοὶ παλιοὶ του φίλοι.

«Ἀλήθεια, λέγει μὲ τὸ νοῦ του, πῶς ἐμπόρεσα
νὰ μείνω τόσες ἡμέρες μακριὰ ἀπὸ τὸ σπίτι μου!»

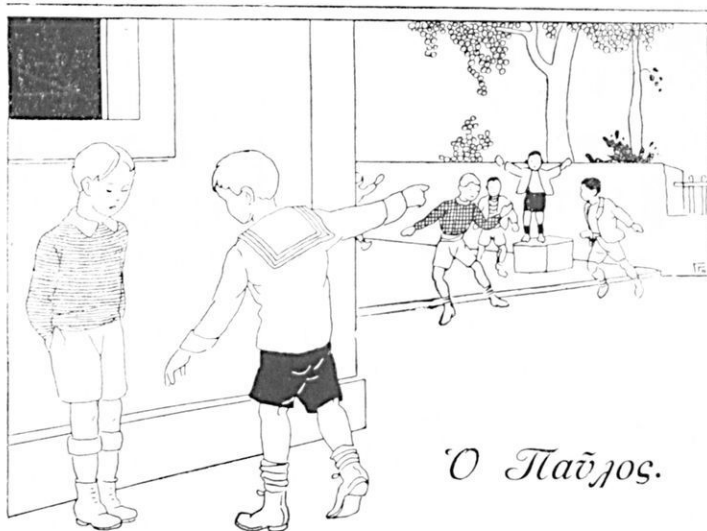

Τὸ χωριό.

Ἐκεῖ σι' ἀπόσκια τοῦ βουνοῦ, σιὰ δροσερὰ χορτάρια
ποὺ μονομουρίζουν τὰ νερά, καὶ χύνονται καθάρια,
Ἐκεῖ σι' ἀπόσκια τοῦ βουνοῦ, ποὺ φλύαρεῖ τ' ἀγέρι,
καὶ χαιρετὰ τὰ λούλουδα, καὶ παίζει μὲ τὴ φτέρη,
καὶ τὰ πουλάκια κελαδοῦν, σιὰ δένδρα ταῖρι-ταῖρι,
ἀπλώνεται ὁμορφο χωριό, μὲ λεῦκες στολισμένο,
καὶ μέσ' τὸν ἥλιο λούζεται, λευκὸ κ' εὐτυχισμένο.
Τὰ κάτασπρα σπιτάκια του, μικρὰ καὶ μετρημένα,
ὥσάν φωλιές μικρῶν πουλιῶν, σιὰ δένδρα εἶναι κρυμμένα.
Ἐχει κι' αὐπέλια νὰ χαρῇ, καὶ σιὰχνα νὰ θερίσῃ,
ἔχει καὶ πρόσχαρη ἐκκλησιά, κοντὰ σὴν κρύα βρύση,
κ' ἔρχεται κάθε Χριστιανός, ἐκεῖ νὰ προσκυνήσῃ.
Φιλοῦν τὸ χέρι τοῦ παπᾶ, καὶ τὸν καλημερίζουν,
καὶ σιὴ δουλειά των ὕστερα, μὲ προκοπὴ γυρίζουν.

Ι. Πολέμης

Ὁ Παῦλος.

Ὁ Παῦλος ἦλθεν ἐφέτος πρώτη φορὰ στὸ σχολεῖο. Δὲν παίζει μὲ τὰ ἄλλα παιδιά. Ἀκουμπισμένος στὴ μάνδρα τῆς αὐλῆς, μὲ τὸ κεφάλι σκυφτό, κοιτάζει ἀδι-
άφορος καὶ κατσουφιασμένος τοὺς ἄλλους, ποὺ παίζουν. Φαίνεται, πὼς τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ.

Ὁ Τάκης ποὺ τὸν γνωρίζει, γιατί κάθονται στὴν ἴδια γειτονιά, πηγαίνει κοντά του.

— "Ἐλα, τοῦ λέγει, ἔλα μαζί μας, Παῦλο. Ἐλα νὰ παίζωμε τὴ γάτα καὶ τὰ ποντίκια.

Ὁ Πέτρος θὰ εἶναι ὁ γάτος, ἐμεῖς θὰ εἴμαστε τὰ ποντίκια. Αὐτὸς θὰ μᾶς κυνηγᾷ, ἐμεῖς θὰ τὸ στρίβωμε. Φρστ! Ἀστραπή θὰ γινώμαστε, γιὰ νὰ μὴ πέσωμε στὰ νύχια τοῦ γάτου.

Ξέρεις ὅμως ἓνα πράγμα; Ὅταν πηδᾷμε ἐπάνω σὲ σκαμνί, ἢ στὴ σκάλα, ὁ γάτος δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μᾶς πιάσῃ. Ἔτσι γίνεται τὸ παιγνίδι. Νὰ τὸ θυμᾷσαι.

Καὶ ἂν πιασθῇ στὸ τέλος τὸ ποντίζι, δὲν θὰ πάθῃ τίποτε. Μονάχα πού θὰ γίνῃ γάτος καὶ αὐτὸ μὲ τὴ σειρὰ του. Ἔλα λοιπόν, κινήσου. Θὰ παίξωμε μιὰ χαρά!

Ὁ Παῦλος κινεῖ τὸ κεφάλι του. Δὲν θέλει.

Φοβεῖται μὴν ἰδρώσῃ. Μπορεῖ νὰ τὸν σπρώξουν. Μπορεῖ νὰ πέσῃ...

— Ἔλα τότε νὰ παίξωμε βόλους. Πᾶμε ἐκεῖ στὴν ἄκρη, καὶ ἔτσι δὲν θὰ μᾶς πειράξῃ κανεὶς.

— Ὅχι, ἀπαντᾷ ὁ Παῦλος. Δὲν θέλω νὰ χάσω τοὺς βόλους μου.

— Μά, καημένε, θὰ παίξωμε στὰ ψέματα.

— Δὲν μ' ἀρέσει νὰ παίζω στὰ ψέματα.

Ὁ Τάκης ἔχει καλὴ καρδιά. Τοῦ κακοφαίνεται νὰ βλέπῃ μοναχό, καὶ παραπονεμένο τὸ γειτονόπουλό του.

— Θέλεις, τοῦ λέγει, νὰ πιασθοῦμε ἀπὸ τὰ χέρια, καὶ νὰ τραγουδήσωμε τὸ «γύρω-γύρω ὅλοι»; Καὶ ἂν δὲν σ' ἀρέσῃ αὐτό, τραγουδάμε τὸ «περνάει-περνάει ἡ μέλισσα...» Θέλεις;

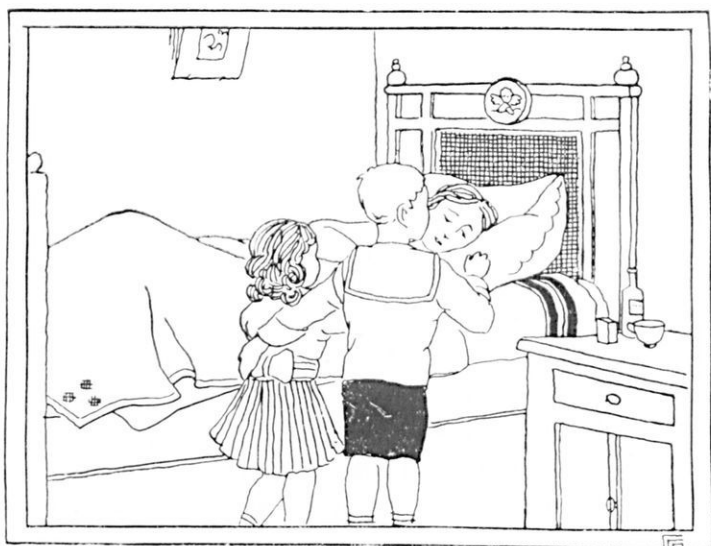
— Δὲν ξέρω νὰ τραγουδήσω. Μουρμουρίζει ὁ Παῦλος. Ἀφησέ με νὰ σᾶς βλέπω ἀπ' ἐδῶ. Τὸ ἴδιο εἶναι.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ περνᾷ ἀπὸ κοντὰ ὁ δάσκαλος. Ἀκουσε τὴν ὁμιλίαν των καὶ ἐσταμάτησε.

— Τί ἀκούω, Παῦλο; Δὲν θέλεις νὰ παίξῃς; Καὶ ὅμως δὲν φαίνεσαι ἄρρωστος.

Πήγαινε μὲ τὸν Τάκη, καὶ μὴν κάθεσαι στὴν ἄκρη, σὰν γέρο-παππούλης. Παῖξε τώρα πού εἶναι διάλειμμα, ὅσο βαστᾷ ἡ καρδιά σου.

Καὶ ὁ Παῦλος παίρνει θάρρος, καὶ τρέχει καὶ αὐτὸς μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους.

Ἡ μητέρα εἶναι ἄρρωστη.

Ὁ Τάκης καὶ ἡ Μυρτούλα εἶναι πολὺ στενοχωρημένοι. Ἡ μητέρα εἶναι ἄρρωστη.

Ὁ γιατρὸς εἶπε, πὼς ἡ ἄρρωστη ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ μεγάλην ἡσυχία καὶ ἀνάπαυση. Καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ μένουν ἡσυχα-ἡσυχα. Πατοῦν ἐλαφρὰ-ἐλαφρὰ, γιὰ νὰ μὴν ἀνησυχοῦν τὴν καλὴν των μητέρα.

Στὸ τραπέζι, τὸ βράδυ, κάθονται ὅλοι ὀλιγόλογοι, καὶ συλλογισμένοι. Ὁ πατέρας τρώγει γρήγορα-γρήγορα, καὶ πηγαίνει νὰ τῆς κάμῃ συντροφιά.

Ὁ Τάκης καὶ ἡ Μυρτούλα ἀνοίγουν ἓνα βιβλίο. Ἀλλ' οὔτε τὰ παραμύθια, πὺν ἔχει μέσα, τοὺς εὐχαριστοῦν, ὅπως ἄλλες φορές, οὔτε καὶ οἱ χρωματιστὲς εἰκόνες του.

Ὁ νοῦς των τρέχει ἄλλοῦ. Ἡ καρδιά των πονεῖ.
Ἡ μητέρα κινδυνεύει!

Ὅταν ἔρχεται ἡ ὥρα γιὰ νὰ κοιμηθοῦν γονατισμένα ἐμπρὸς στὰ εἰκονίσματα, παρακαλοῦν τὸ Θεὸ νὰ σώσῃ τὴν καλὴν των μαννούλα.

Ἐκάλεσαν μιὰν ἡλικιωμένη γειτόνισσα, νὰ περιποιηθῇ τὴν ἄρρωστη μητέρα, καὶ νὰ βοηθήσῃ καὶ στὶς δουλειὰς τοῦ σπιτιοῦ.

Νὰ βουρτσίσῃ τὰ ροῦχα τῶν παιδιῶν, καὶ νὰ γυάλισῃ τὰ παπούτσια των. Νὰ ρίξῃ μιὰ ματιὰ στὶς ποδιὰς των μὴ λείπῃ κανένα κουμβί, ἢ μὴν εἶναι πουθενὰ σχισμένες νὰ τίς διορθώσῃ. Γιατὶ στὸ σχολεῖο πρέπει νὰ πηγαίνουν καθαρὰ καὶ περιποιημένα.

— Τυχροὶ εἴμαστε, παιδιά μου, λέγει ἔπειτα ἀπὸ δυὸ ἡμέρες ὁ πατέρας, ποὺ εὐρήκαμε τὴν κυρὰ Φωτεινὴ. Εἶναι πολὺ νοικοκυρὰ καὶ φιλότιμη γυναῖκα. Ἐργάζεται μὲ τὴν καρδιά της. Καὶ σὰς φροντίζει σὰν μητέρα. Ἔτσι δὲν εἶναι;

— Ναί! Ἀπαντᾷ σιγανὰ ἡ Μυρτούλα.

Ὁ Τάκης δὲν λέγει τίποτε.

Ἡ κυρὰ Φωτεινὴ εἶναι σοβαρὴ καὶ μετρημένη στὰ λόγια της. Ὅταν ἐργάζεται στὸ μαγειρεῖο, δὲν θέλει παιδιὰ γύρω της. Γι' αὐτὸ ὁ Τάκης φαντάζεται, πὼς δὲν εἶναι καλὴ.

— Μόνο μαγείρεμα, καὶ δουλειὰς τοῦ σπιτιοῦ, μᾶς κάμνει ἡ μαμὰ ἐδῶ μέσα; Λέγει μὲ τὸ νοῦ του. Ἄ! Ὁχι! ὅχι! Δὲν εἶναι ἡ κυρὰ Φωτεινὴ τὸ ἴδιο μὲ τὴ μαμὰ. Μπά! Ποτέ! Ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ τέτοιο πράγμα στὸν κόσμον!

Ἡ μαμὰ τώρα πηγαίνει στὸ καλύτερο. Σὲ ὀλίγες ἡμέρες θὰ εἶναι τελείως καλὰ.

“Ολοι εἶναι πολὺν εὐχαριστημένοι, καὶ δοξάζουν τὸ Θεό, πὺν τῆς ἐχάρισε τὴν ὑγείᾳ της.

Τὸ σπῖτι ξαναπαίρνει τὴ χαροπὴ του ὄψη, καὶ γεμίζει πάλι σὰν πρῶτα, ἀπὸ ζωηρὲς φωνὲς καὶ παιδιᾶ-
τικα γέλια. Αὐτὴ ἡ ἀρρώστια της ἔκαμε τὸν Τάκη
καὶ τὴ Μυρτούλα, νὰ νοιώσουν πόσον τὴν ἀγαποῦν.

“Ὅταν ἡ μαμὰ ἐσηκώθηκε ἀπὸ τὸ κρεβάτι, ἤθελε
νὰ ἀρτίσῃ νὰ κάμνῃ τὶς δουλειᾶς της μόνη της.

Εὐχαρίστησε τὴν κυρὰ Φωτεινὴ, τὴν ἐπλήρωσε, καὶ
τῆς εἶπε, πὼς δὲν τὴν χρειάζεται πιά.

Ὁ Τάκης καὶ ἡ Μυρτούλα ὅμως ἔβλεπαν, πὼς ἡ
μαμὰ ἦτο ἀκόμη πολὺ ἀδύνατη. Θὰ κουρασθῇ νὰ τὴν
ἀφήσωμε τόσο γρήγορα, νὰ κάμνῃ ὅλες τὶς δουλειᾶς,
ἐσκέφθησαν. Πρέπει νὰ τὴν βοηθήσωμε ὅσο μπορούμε,
γὰ νὰ μὴν κουράζεται πολὺ.

Ἐσυμφώνησαν λοιπὸν νὰ σηκωθοῦν τὸ ἄλλο πρῶτ
ἐνωρίς, καὶ νὰ τὴν βοηθήσουν σὲ ὅ,τι ἠμποροῦσαν. Καὶ
τὴν ἄλλη ἡμέρα, μόλις ἐξημέρωσε, πρῶτος ξυπνᾷ ὁ
Τάκης, σὰν μεγαλύτερος πὺν ἦτο. Ντύνεται βιαστικά, καὶ
προσέχει μὴν ἀκουσθῇ, καὶ ξυπνήσῃ κανένα. Καὶ πον-
τικὰ νὰ ἦτο, θὰ ἀκούετο περισσότερο.

Μπαίνει στὸ μαγειρεῖο, καθαρίζει τὰ παπούτσια
τῆς Μυρτούλας καὶ τὰ δικά του. Βάζει στὴ φουφὺν
ξερὰ κλαδάκια, πιάνει μὲ τὴν τσιμπίδα κάρβουνα, καὶ
τὰ βάζει ἐπάνω. Ὑστερα ἀνάβει ἓνα σπῖρτο, καὶ δίνει
φωτιὰ στὸ προσάναμμα.

Ἢ φωτιὰ ἔπιασε. Σὲ λιγάκι τὰ κάρβουνα ἀνάβουν.
Τὶ ὥραϊα πὺν τὰ ἐκατάφερε! Πόσον εὐχαριστημένος εἶναι!.

Σὲ λίγο φθάνει καὶ ἡ Μυρτούλα. Βλέπει τὰ ἔργα
τοῦ ἀδελφοῦ της καὶ θαυμάζει. Δὲν τὸ ἐπερίμενε νὰ εἶναι
τόσο προχομμένος.

Παίρνει τότε καὶ αὐτὴ μιὰ ποδιὰ τοῦ μαγειρείου,

καὶ τὴν περνᾷ κάτω ἀπὸ τὶς μασχάλες της. Τὴν δένει ὀπίσω στὴν πλάτη, ὅσο μπορεῖ ψηλότερα, τὴν γυρίζει δύο-τρεῖς δίπλες ἀκόμη, γιὰ νὰ μὴ μπερδευθῇ στὰ πόδια της καὶ πέση, καὶ βάνεται στὴ δουλειά.

Πρῶτα-πρῶτα βράζει τὸ γάλα καὶ ζεσταίνει τὸν καφέ, ποὺ εἶχεν ἐτοιμασθῇ ἀπὸ τὸ βράδυ. Ὑστερα βάζει τὰ φλιτζάνια, τὰ κουταλάκια, τὸ ψωμί, τὴ ζάχαρη, καὶ τελευταῖο τὸ γάλα καὶ τὸν καφέ ἐπάνω στὸ τραπέζι.

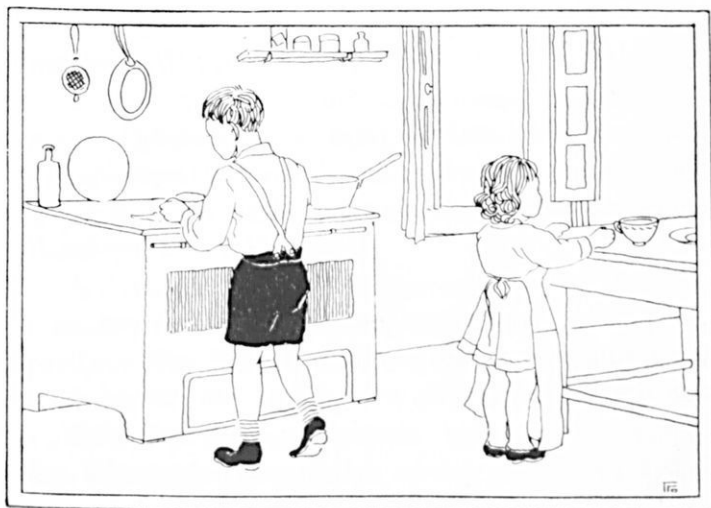
— Καὶ τώρα ἄς φωνάξωμε τὴ μαμά, λέγουν.

Ἡ πόρτα ἀνοίγει διάπλατη.

— Μαμά, τὸ γάλα σου εἶναι ἑτοιμο!

Ἡ μητέρα προχωρεῖ στὸ μαγειρεῖο. Βλέποντας τὶς ἐτοιμασίες τῶν παιδιῶν της, ἀπλώνει τὰ χέρια της, τὰ ἀγκαλιάζει καὶ τὰ φιλεῖ. Τὰ μάτια της δακρύνουν. Δοκιμάζει τὸν καφέ, ποὺ τῆς ἐτοίμασαν τὰ παιδιά της καὶ λέγει:

— Ποτὲ στὴ ζωὴ μου δὲν ἦπια νοστιμώτερον καφέ, καὶ πιὸ γλυκὸ γάλα!!

Ἡ μητέρα.

Ὅταν ἡ πρώτη σου φωνή, τὸ στόμα σου ἀνοίξη,
τὸ βρεφικὸ τὸ κλάμα σου, ποῖος ἔρχεται νὰ πνίξη
μὲ πρωτο-πρωτο φίλημα, μὲ πρώτη καλημέρα;

Ποῖος ἄλλος; Ἡ μητέρα.

Καὶ ὅταν ὁ ὕπνος μυστικά, τὰ μάτια σου σφαλίση,
καὶ σὲ ἀθῶα ὄνειρα, ὁ νοῦς σου φτερουγίσῃ,
ποῖος ἀγρυπνεῖ ὁλόχαρος, κοντὰ σου ὅλη μέρα;

Ποῖος ἄλλος; Ἡ μητέρα.

Καὶ ὅταν ἄρρωστη, χλωμή, ἡ κεφαλὴ σου γέρῃ,
Ποῖος βάλαμο στὸν πόνο σου, μὲ τὰ φιλιὰ σοῦ φέρνει;
ποῖος σὲ κοιμίζει μὲ φωνή, ἀγγέλου γλυκυτέρα;

Ποῖος ἄλλος; Ἡ μητέρα.

Καὶ ὅταν ἀθῶα παιδικὴ χαρὰ σὲ πλημμυροῖ
ποῖος τῇ χαρὰ σου δέχεται, καὶ ποῖος χαμογελάει
σιμά-σιμά στήν κούνια σου, καὶ νύχτα καὶ ἡμέρα;

Ποῖος ἄλλος; Ἡ μητέρα.

Αὐτὴ ποὺ χύνει δάκρυα, στὸν πόνο τὸ δικό σου,
ὅπου χαμόγελο γλυκὸ χαρίζει στὴ χαρὰ σου,
ποὺ ἀγρυπνεῖ ὁλονυχτὶς, στήν κούνια στὸ πλευρό σου,
τί θέλει μόνο ἀπὸ σέ;
Ἀγάπη ἀπ' τὴν καρδιά σου.

Ι. Πολέμης

Ὁ κῆπος.

Τί ὁμορφος ποὺ εἶναι ὁ κῆπος μας τώρα τὸ φθινόπωρο !

Δὲν εἶναι πολὺ μεγάλος. Ἔχει ὅμως ἀρκετὰ καὶ πολὺ ὥραϊα δένδρα καὶ ἄλλα φυτά.

Στὴ δεξιὰ πλευρά, καθὼς μπαίνομε, ἔχει μιὰ κληματαριά. Τὴν ἀνοιξὴ τὴν ἐθειάφισε καὶ τὴν ἐρράντισεν ὁ πατέρας. Ἔτσι δὲν τὴν ἐπείραξε καμμιὰ ἀσθένεια. Καὶ τώρα εἶναι φορτωμένη ὥραϊα, μεγάλα, καὶ γερὰ σταφύλια.

Δὲν εἶναι ὅμως ἄλλες κληματαριὲς κοντά, καὶ ὅλα τὰ σπουργίτια καὶ οἱ σφῆκες μαζεύονται, καὶ μᾶς τὰ ἀφανίζουν. Ἐφοβήθηκα πὼς δὲν θὰ ἄφηναν οὔτε ρῶγα γιὰ μένα.

Εὐτυχῶς ἡ μητέρα εὗρε τρόπο νὰ τὰ προφυλάξῃ. Ἐτοιμάζει σακκουλάκια πάνινα, καὶ θὰ τὰ ντύσῃ σήμερα-αὔριο. Ἔτσι δὲν θὰ μποροῦν πιά οἱ ἀδιάκριτοι

αὐτοὶ ἐπισκέπτες νὰ πειράξουν ὅ,τι ἀπόμεινε, καὶ θὰ δοκιμάσωμε καὶ ἑμεῖς οἱ νοικοκυραῖοι σταφύλια ἀπὸ τὴν κληματαριά μας.

Στὴν ἄλλη πλευρὰ εἶναι δυὸ ἀμυγδαλιές, καὶ ὀπίσω-πίσω μιὰ φουντωτὴ ροδιά, γεμάτη χρυσοκόκκινα ρόδια.

Κατὰ τὸ τέλος τῆς ἀνοιξης, ἡ ροδιά ἦτο στολισμένη μὲ ὠραιότατα κόκκινα ἀνθάκια.

Μπροστά, πρὸς τὸ δρόμο, ἔχομε δυὸ νεραντζιές. Αὐτὲς εἶναι ὅλον τὸ χρόνο τὸ στολίδι τοῦ κήπου μας. Χειμῶνα-καλοκαίρι ἔχουν φύλλα. Πρὶν πέσουν τὰ παλιά, φυτρώνουν νέα. Ἔτσι, ποτὲ δὲν μένουν γυμνές, ὅπως ἄλλα δένδρα. Ὅλος ὁ τόπος γύρω εὐωδιάζει, τὸν καιρὸ πού εἶναι ἀνθισμένες.

Ἀπὸ ὅλα τὰ δένδρα μας οἱ ἀμυγδαλιές ἀνθίζουν πρῶτες-πρῶτες, καὶ μάλιστα πρὶν ἔλθῃ ἡ ἀνοιξη. Τὸ Φεβρουάριο, καὶ κάποτε καὶ ἀπὸ τὸν Ἰανουάριο.

Ἐπάνω σὲ σανίδια, κρεμασμένα στὸν τοῖχο τῆς μάνδρας, ἔχομεν ἓνα σωρὸ γλάστρες μὲ λουλούδια. Αὐτὰ τὰ περιποιεῖται ἡ ἀδελφή μου ἡ Βάσω. Τὰ ποτίζει τακτικά, καὶ τοὺς βάζει καστανόχρωμα δυὸ φορὲς τὸ χρόνο, τὸ φθινόπωρο καὶ τὴν ἀνοιξη.

Ἐφέτος ἐφύτευσα καὶ ἐγὼ τὴν περασμένη ἐβδομάδα, κοντὰ στὶς ἀμυγδαλιές, τρία ἀμύγδαλα, τρία κουκούτσια ἀπὸ ροδάκινα, καὶ ἄλλα τρία ἀπὸ βερύκοκα.

Τὰ εἶχα φυλάξει ἐπίτηδες ἀπὸ τὸ καλοκαίρι. Καὶ τώρα πού δὲν βρέχει, παίρνω τὸ ποτιστήρι κάθε βράδυ καὶ τὰ ποτίζω.

Ἔτσι μοῦ εἶπε ὁ κυρ-Πέτρος, ὁ γείτονάς μας, νὰ κάμνω. Εἶναι περιβολάρης, καὶ πολὺ καλὸς ἄνθρωπος. Αὐτὸς μὲ μεγάλη προθυμία μᾶς λέγει πάντοτε, πῶς πρέπει νὰ περιποιώμαστε τὸ κάθε εἶδος, ἀπὸ τὰ φυτὰ πού καλλιεργοῦμε.

Πρωλοβρόχι.

Μὲ τί ἀγωνία περιμένουν οἱ γεωργοὶ τὴ βροχή, τώρα τὸ φθινόπωρο! Ὁ κυρ-Ἀλέξης, ὁ καλύτερος ζευγολάτης τοῦ χωριοῦ, πολλές φορές τὴν ἡμέρα, ῥίχνει τὴ ματιά του στὰ γύρω βουνά. Κοιτάζει, μήπως φανῇ σὲ καμμιὰ κορυφὴ σύννεφο, ποὺ νὰ προμηνᾷ βροχή!

— Κοντεύει νὰ περάσῃ ὁ Ὀκτώβρης, λέγει τὴν ἡμέρα τοῦ Ἁγίου Δημητρίου στὴ γυναῖκα του, καὶ ἀκόμη καθόμαστε μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα.

— Ἐστέρευσαν τὰ πηγάδια μας, τοῦ ἀπαντᾷ ἡ κυρά-Ἀλέξαινα. Τὸ νερό των ἐθόλωσε. Ὁ κῆπος μας ἐξεράθηκε. Μὰ σήμερα θαρρῶ ὁ Ἅγιος Δημήτριος θὰ κάμῃ τὸ θαῦμα του. Τὰ κοκόρια δὲν ἔπαυσαν νὰ λαλοῦν ἀπὸ τὸ πρωῒ.

Καὶ πράγματι, κατὰ τὶς δύο ἀπὸ τὸ μεσημέρι, σύννεφα ἐφάνηκαν στὰ κορφοβούνια, καὶ γρήγορα ἀπλώθηκαν πυκνὰ καὶ μαῦρα. Ἐσκέπασαν ὅλον τὸν οὐρανό, καὶ ἔκρυψαν τὸν ἥλιο. Ἀστραπὲς σχίζουν τὸν ὀρίζοντα, καὶ βροντὲς φοβερίζουν ὀλοένα.

Καὶ ἐκεῖ κατὰ τὸ δειλινό, ἄνεμος σηκώνεται, καὶ χονδρὲς ψιχάλες ραντίζουν τὴ γῆ. Βροντᾷ καὶ ἀστράπτει ἄγρια τώρα, καὶ ἡ βροχὴ ξεσπᾷ δυνατῇ. Ἄνθρωποι καὶ ζῶα τρέχουν νὰ προφυλαχθοῦν. Ποτάμι τρέχει τὸ νερὸ στοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ. Παρασύρει πέτρες καὶ χώματα. Καθαρίζει στέγες καὶ αὐλές.

Ἔτσι ὀρμητικὸ ἔρχεται τὶς περισσότερες φορὲς τὸ πρωτοβρόχι. Ἀλλὰ δὲν βαστᾷ πολὺ. Ὁ καιρὸς γρήγορα πάλι καλwsυννεύει.

Καὶ σήμερα οὔτε δυὸ ὥρες δὲν ἐκράτησε. Τὰ σύννεφα ἐσχορπίσθηκαν. Ὁ ἥλιος ἔλαμψε πάλιν στὸν οὐρανό.

Ἐκεῖνο ὅμως, πὺν μὲ λαχτᾶρα ἐπερίμεναν οἱ γεωργοί, ἔγινε. Ἡ διψασμένη γῆ ἐποτίσθηκε. Ἐρροῦφηξεν ἀχόρταγα τὴν εὐεργετικὴ βροχὴ, καὶ εἶναι ἔτοιμη γιὰ καλλιέργεια.

Οἱ ζευγολάτες δὲν χάνουν καιρό. Βγάζουν ἀπὸ τὶς ἀποθῆκες τὰ ἄροτρά των, καὶ τὰ ἐτοιμάζουν γιὰ τὸ ὄργωμα.

Ἡ βροχή.

Γύρω-γύρω ἀπλώθηκε
μαύρη συννεφιά,
καὶ τοῦ ἥλιου ἐσκέπασε
τὴ χροσὴ ὁμορφιά.

Τρομαγμένα ἐπέταξαν
τὰ τρελλὰ πουλιά,
κι' ἔφυγαν κι' ἐκρύφθηκαν
μέσα στὴ φωλιά.

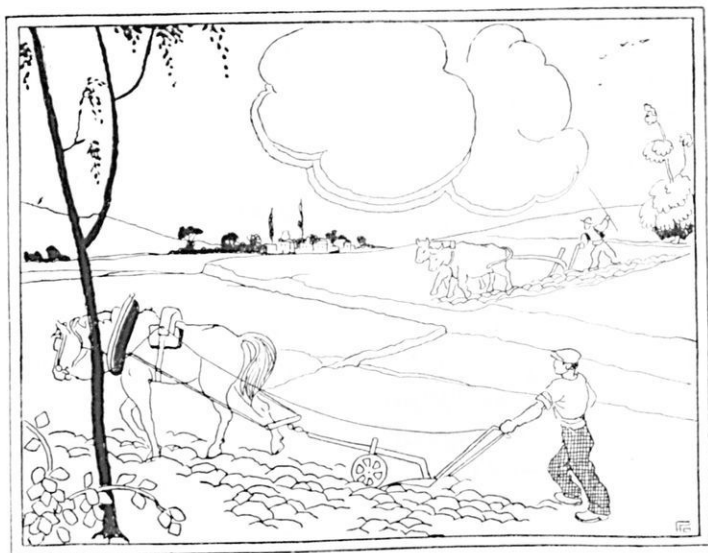
Βρέχει καὶ ποτίζεται
τὸ ξερὸ τὸ χῶμα,
κι' ἀπὸ χλόη πράσινη
ἐτοιμάζει στρωῶμα.

Τ' αὐράκι ἐφύσησε
μ' ὅση δύναμη ἔχει,
κι' ἄστραψε κι' ἐβρόντησε
κι' ἄρχισε νὰ βρέχει.

Βγαίνουν τὰνθη ὁλόδροσα
μ' ὁμορφιά καὶ χάρη,
καὶ φυτρώνει ἄφθονο
καὶ παχὺ τὸ σῆμα.

Καὶ μ' ἐκεῖνο τρέφονται
πλούσιοι καὶ πτωχοί,
κι' εὐλογοῦν χαρούμενοι
Τὴν καλὴ βροχή.

Ι. Πολέμης

Ὅργωμα.

Τὴν ἄλλην ἡμέρα, πρὶν ἀκόμη ἀνατεῖλῃ ὁ ἥλιος, ὁ κυρ-Ἀλέξης βγάζει τὰ καματερά ἀπὸ τὸ στάβλο στὴν αὐλή, φορτώνει τὸ ἄροτρο μὲ τὸ ὕνι, καὶ τὸ ζυγὸ μὲ τὶς ζέβλες, στὸ γαῖδουράκι του, καὶ ξεκινᾷ γιὰ τὸ χωράφι του, ὅπου φθάνει, μόλις ὁ ἥλιος ἐφάνηκε.

Στὸ διπλανὸ χωράφι ὁ γείτονάς του ὄργωνε κιόλας.

— Καλὴ-μέρα! Καλὸ-χειρικό! Εὐχονται ὁ ἓνας στὸν ἄλλο.

Γρήγορα ὁ κυρ-Ἀλέξης ζεύει τὰ βόδια στὸ ζυγὸ, κάμνει τὸ σταυρὸ του, φουχτώνει γερὰ τὸ χερολάβι τοῦ ἄροτρου μὲ τὸ ἀριστερὸ χέρι, παίρνει καὶ στὸ δεξιὸ τὴ βουζέντρα, καὶ ἀρχίζει τὸ ὄργωμα.

— Χαϊ-χαϊ, Κοκκίνη μου! Γειά σου Τρουγώνη! Φωνάζει, καὶ κάπου-κάπου σιγοτραγουδᾷ, παρακινώντας τὸ ζευγάρι του. Ἡμερὰ καὶ ὑπομονετικὰ τὰ καλὰ ζῶα, μὲ βῆμα ἀργὸ καὶ τὸ κεφάλι λίγο σκυμμένο, τραβοῦν ἴσια καὶ δυνατὰ τὸ ἄροτρο. Τὸ ὄνι χώνεται βαθιὰ στὴ γῆ, καὶ ἀναποδυρῖζει τὰ μαλακωμένα ἀπὸ τὴ βροχὴ χώματα.

Ἐπλησίαζε νὰ κτυπήσῃ μεσημέρι, καὶ ὁ κυρ-Ἀλέξης δὲν εἶχε κάμει οὔτε τὸ μισὸ χωράφι, ἐνῶ ὁ γείτονάς του εἶχε τελειώσει ὅλο τὸ δικό του, καὶ ἄς εἶναι σχεδὸν ὅσο καὶ τοῦ κυρ-Ἀλέξη. Ὁ γείτονας ὅμως ἔχει σιδερένιο ἄροτρο, καὶ μὲ ἓνα μόνον ἄλογο, ὀργώνει δυὸ φορὲς περισσότερον τόπο, ἀπὸ ὅσον ὁ καλύτερος γεωργὸς μὲ δυὸ βόδια, ποὺ τραβοῦν ἄροτρο ξύλινο.

Σὰν ἐκτύπησε μεσημέρι ἢ καμπάνα τοῦ χωριοῦ, ὁ κυρ-Ἀλέξης σταματᾷ τὴ δουλειά, γιὰ νὰ ξεκουρασθῇ λιγάκι καὶ αὐτὸς καὶ τὰ καματερά. Ἐπειτα περιμένει νὰ ξανασάνουν καλὰ τὰ βόδια. Καὶ κατόπιν τοὺς δίνει νὰ φάγουν σανὸ καὶ καρπό, καὶ κάθεται στὴν ἄκρῃ τοῦ χωραφιοῦ νὰ φάγῃ καὶ αὐτός.

Τὴν ἴδια ὥρα φαίνεται στὸ ὕψωμα, ποὺ κρύβει τὸ χωριό, ὁ Θανάσης, τὸ παιδί του.

Εἶναι Τετάρτη. Δὲν ἔχει τὸ ἀπόγευμα σχολεῖο, καὶ ἦλθε νὰ ἰδῇ, πῶς γίνεται τὸ ὄργωμα, καὶ νὰ προσέχῃ καὶ τίς δυὸ κατσίκες των, ποὺ εἶχε δεμένες ἐκεῖ κοντὰ, μέσα στὸ λόγγο, ὁ πατέρας του. Μόλις ἔφθασε κοντὰ στὸν πατέρα του, καὶ εἶδεν ὠργωμένο ὅλο τὸ χωράφι τοῦ γείτονα, λέγει:

— Καλὰ μᾶς εἶπεν ὁ δάσκαλος, πατέρα. Τὸ νέο ἄροτρο εἶναι πολὺ καλύτερο ἀπὸ τὸ παλιό.

— Ναί, παιδί μου, πολὺ σωστά. Τὸ εἶδα καὶ ἐγὼ σήμερὰ ὀλοφάνερα. Θὰ κάμω τὰ ἀδύνατα-δυνατά, νὰ

τὸ ἀποκτήσω καὶ ἐγώ. Ἄς τελειώσω τώρα τὸ χωράφι μὲ τὰ καλά μου καματερά.

Καὶ ἀμέσως σηκώνεται, τὰ ποτίζει, τώρα πὺν ξεΐδρωσαν, καὶ ἀποτελειώνει τὸ ὄργωμα, ὀλίγο πρὶν νὰ βασιλεύσῃ ὁ ἥλιος.

Ὁ Θανάσης μέσα σ' αὐτὲς τὶς ὥρες, ἐκεῖ πὺν ἐπρόσεχε τὸ γαῖδουράκι καὶ τὶς κατσίκες, ἐθυμήθηκε πὺς ἡ μητέρα του δὲν εἶχε προσανάμματα γιὰ τὴ φωτιά. Ἐτρεξε στὸ γειτονικὸ δασάκι, ἐμάζευσε ξηρὰ ξηλαράκια καὶ φρύγανα, τὰ ἔκαμε ἓνα δεματάκι καὶ τὰ ἐπῆγε τὸ βράδυ στὴ μητέρα του. Ἡ μητέρα εὐχαριστήθηκε πολὺ, καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἐχε τὴν εὐχή μου, παιδάκι μου!

ὝΟρρωμα.

Ζευγαρωμένα, ταιριαστά,
τὰ βόδια στὸ ζυγόν,
μέσ' στὰ βαθιὰ τὰ μάτια των
τὴ σύλλογὴ των κρούβουν,
καὶ στὸ χωράφι τ' ἄσπαρτο
σέρονουν μὲ βῆμ' ἀργόν,
σέρονουν τ' ἀλέτρι ὀπίσω των
καὶ κάπου-κάπου σκύβουν.

Τὸ ὕνι χαράζει ἀκούραστα
τ' ἀντάκι τὸ βαθὺν
ξεσκίζοντας, τινάζοντας
τὴν πέτρα, τὸ κοτρώνι,
κι' ὁ Ζευγολάτης ἄφωνος
τ' ἀλέτρι ἀκολουθεῖ,
καὶ μὲ βουκέντρα σουβλερὴ
τὰ βόδια του κεντρώνει.

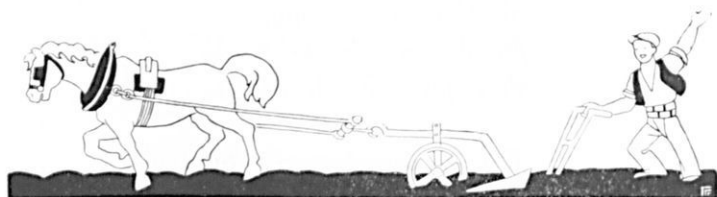
Κι' ὀργώνει-ὀργώνει ὅλημερίς
τ' ἀλέτρι τὸ βαρύν,
καὶ πάει ἔμπρός, καὶ πάει ἔμπρός
καὶ πίσω πάλι στρέφει,
γιὰ νᾶρθη ὁ σπόρος ὅστερα
νὰ πέση καὶ νὰ βρῇ,
βαθιὰ σκαμμένο κι' ἀπαλὸ
τὸ χῶμα ποὺ μᾶς τρέφει.

Καὶ θὰ φυτρώσῃ καὶ θὰ βγῇ
τὸ φύτρο τὸ χλωρό,

καὶ πράσινο τὸ σιάχνον
τὸν ἥλιο θ' ἀντικρύσῃ,
καὶ θὰ μεστῶσῃ, θὰ ψηθῇ
μὲ τὸν καλὸν καιρὸ,
καὶ θ' ἐνὰ πᾶν στὸ μυλωνᾷ
κι' ἀλέουσι θὰ γυροῖσιν.

Εὐλόγημένο τρεῖς φορὲς
τ' ἀλέτοι τὸ βαρὺ,
εὐλόγημένα τρεῖς φορὲς
τὰ βόδια, ὁ ξενολάτης,
κι' εὐλόγημένη τρεῖς φορὲς
ἡ γῆ πὺν καρπερή,
μὲ δίχως βαρυνζόμηση
μᾶς δίνει τὰ καλά της.

Ι. Πολέμης

Ἡ παρακοή.

— Πρόσεχε! Εἶπεν ἡ μητέρα στὸν Πέτρο. Μὴν κάμης βῆμα, τώρα ποὺ θὰ φύγω, μακριὰ ἀπὸ τὴ Μαρία. Τάκοῦς; Θὰ γυρίσω γρήγορα. Δὲν θ' ἀργήσω.

Ἡ μητέρα φεύγει, καὶ ὁ Πέτρος κάθεται κοντὰ στὴν ἀδελφή του καὶ κόβει χαρτόνια. Πρὶν περάσουν ὅμως δέκα λεπτά, σηκώνεται σιγὰ-σιγὰ, καὶ μὲ τρόπο, βγαίνει ἔξω ἀπὸ τὸ δωμάτιο.

Ἡ Μαρία, ἐκεῖ ποὺ ἐκεντοῦσε, ὅταν κάποτε ἐσήκωσε τὸ κεφάλι ἀπὸ τὸ ἐργόχειρό της, καὶ εἶδε πὼς ἦτο μόνη, σηκώνεται καὶ τρέχει νὰ ἰδῇ, τί ἔγινε ὁ ἀδελφός της. Κατεβαίνει στὸ περιβόλι. Δὲν εἶναι κανεὶς. Ἀνοίγει τὴ θύρα, καὶ κοιτάζει ἔξω στὸ δρόμο. Κανεὶς δὲν φαί-

νεται καὶ ἐκεῖ. Καμιὰ φωνὴ δὲν ἀκούεται. Ἀνήσυχη ἀνεβαίνει πάλιν στὸ σπῖτι. Τρέχει στὴν τραπεζαρία... Δὲν τὸν βρίσκει οὐτ' ἐκεῖ.

— Ἄς ἰδῶ καὶ στὸ μαγειρεῖο, λέγει. Καὶ καθὼς μπαίνει στὸ μαγειρεῖο, τὸν βλέπει μὲ τὸ καμινέτο στὰ χέρια.

— ὦ! Πέτρο! Φωνάζει τρομαγμένη. Τί κάμνεις αὐτοῦ; Δὲν σοῦ εἶπεν ἡ μαμά, νὰ μὴν πιάνης ποτὲ τὸ καμινέτο στὰ χέρια σου;

— Θέλω νὰ κάμω κόλλα, τῆς λέγει, νὰ κολλήσω τὸν αἰτό μου. Μὰ αὐτὸ τὸ παλιοκαμινέτο δὲν ἀνάβει καλά.

Καὶ ἐκεῖ πού ἔλεγεν αὐτά, κινεῖ μὲ δύναμη τὸ ἀναμμένο καμινέτο. Δυνατὸς κρότος ἀκούεται ἔξαφνα, καὶ τὸ καμινέτο, ὅλο φλόγες, πετιέται ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Πέτρου. Τὰ ροῦχα του ἀρπάζουν φωτιά, καὶ φωνάζοντας ἄγρια τρέχει νὰ πεταχθῇ ἔξω.

Μὰ γιὰ καλὴ του τύχη, προφθάνει ἡ Μαρία καὶ τὸν κρατεῖ μὲ τὸ ἓνα χέρι, καὶ μὲ τὸ ἄλλο τραβᾷ βρεγμένες πετσέτες, πού ἦσαν ἐκεῖ κοντὰ ἀπλωμένες σὲ ἓνα σχοινί. Τὸν τυλίγει μ' αὐτὲς καὶ σβήνουν οἱ φλόγες.

Ὁ Πέτρος κλαίει δυνατά, καὶ στριφογυρῶν ἀπὸ τοὺς πόνους.

— Μαννούλα μου! μαννούλα μου! Φωνάζει, καὶ κυλιέται στὸ πάτωμα.

Ἡ Μαρία χύνει νερὸ ἐπάνω σὲ μιὰ λινάτσα, στρωμένη καταγῆς. Εἶχε πιάσει καὶ αὐτὴ φωτιά, καὶ τὴν ποδοπατεῖ νὰ τὴν σβήσῃ καλά. Ἐπειτα παίρνει στὴν ἀγκαλιά της τὸν ἀδελφό της, καὶ τοῦ βρέχει τὸ πρόσωπο μὲ κρύο νερό. Τὸ πρόσωπο καὶ τὸ χέρι τοῦ Πέτρου καίουν, καὶ πονεῖ φοβερά.

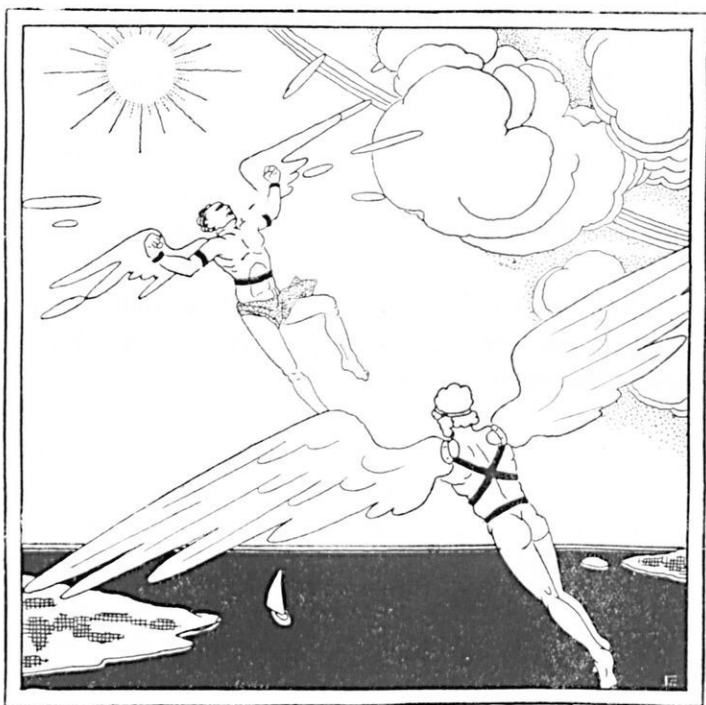
Καὶ ἡ Μαρία ἔκαυσε τὸ χέρι της, ἀλλὰ στὴν ταραχὴ

της δὲν τὸ αἰσθάνεται. Προσπαθεῖ νὰ ἡσυχάσῃ τὸν ἀδελφὸ της, καὶ ἡ καρδιά της κτυπᾷ δυνατὰ σὰ σφυρί.

—Θεέ μου! ψιθυρίζει. Σὲ εὐχαριστῶ ποὺ μὲ ἐβοήθησες καὶ τὸν ἔσωσα. Ἄν δὲν ἐπρόφθανα, θὰ ἐκαίετο ζωντανὸς σὰ λαμπάδα. Τὰ φρύδια του καὶ τὰ μαλλιά του ἔχουν τσουρουφλισθῇ. Αὐτὰ θὰ ξαναγίνουν. Δὲν πειράζει, φθάνει νὰ μὴ τοῦ μείνουν σημάδια στὸ πρόσωπο.

Αὐτὰ συλλογιέται ἡ Μαρία, καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ περιποιῇται τὸν ἀδελφὸ της, περιμένοντας μὲ ἀγωνία, νὰ γυρίσῃ στὸ σπίτι ἢ μητέρα.

Ὁ Δαίδαλος καὶ ὁ Ἴκαρος.

Ἕνας σπουργίτης ἦλθε στὴν αὐλή. Ἐλέταξε κοντὰ στὸν Τάκη καὶ ἐστάθηκε. Ραμφίζει τὰ σκύβαλα, ποὺ ἄφησαν οἱ κότες.

Δὲν βιάζεται καθόλου, οὔτε φοβεῖται τὸν Τάκη. Στέκεται καὶ τὸν κοιτάζει.

Πηδᾷ, πότε δεξιὰ, πότε ἀριστερά, πότε ἐμπρός, πότε ὀπίσω, καὶ ὅλο του τὸ κορμάκι σειέται.

Ὁ Τάκης μένει ἀσάλευτος. Θὰ τὸν πιᾶσω, δὲν

μπορεῖ. Λέγει μέσα του. Κρατεῖ τὴν ἀναπνοή του. Ὁ σπουργίτης, αὐτὴν τὴ στιγμὴ, εἶναι μόλις δυὸ βήματα πρὸ πέρα ἀπ' αὐτόν.

Ὁ Τάκης ἀπλώνει ξαφνικὰ τὸ χέρι του...

Μὰ ξεφεύγει τίποτε, ἀπὸ τὰ μικρὰ πονηρὰ ματάκια τοῦ σπουργίτη; Φρστ! Νά τοις, ἀνοίξε τὰ πετράκια του, καὶ ἐπέταξε. Κοιτάζει τὸν Τάκη μὲ πονηρία.

— Μὰ δὲν πιστεύω νὰ σοῦ περάσῃ αὐτὴ τὴ φορὰ. Λέγει ὁ Τάκης, καὶ πλησιάζει μὲ τὸ χέρι ἀπλωμένο. Μὰ ὁ σπουργίτης, Φρστ! Τοῦ ἐπέρασε καὶ τοῦ παραπέρασε καὶ αὐτὴ τὴ φορὰ. Πάει! Ποῦ νὰ τὸν φθάσῃ! Ἐπέταξε ψηλὰ στὸ κλωνάρι ἐνὸς δένδρου.

Παραπέρα ὁ παλποῦς, ποὺ βλέπει αὐτὴν τὴ σκηνή, λέγει:

— Ἀφῆσέ το νὰ χαίρεται τὴν ἐλευθερία του! Εἶναι κοῖμα νὰ τὸ σκλαβώσῃς.

— Μὰ δὲν θέλω νὰ τὸ σκλαβώσω. Ἔτσι μόνον ἤθελα νὰ τὸ κρατήσω λίγο, πολὺ λίγο, στὰ χέρια μου. Νὰ τὸ χαϊδεύσω καὶ ὕστερα νὰ τὸ ἀφήσω.

— Νᾶξερές, παλποῦ, πόσον ἤθελα νὰ πετάξω καὶ ἐγώ, σὰν αὐτό! Νὰ πάω ἐκεῖ ψηλὰ στὴν κορυφὴ τοῦ μεγάλου δένδρου! Νὰ μὲ κινῇ ὁ ἀέρας! Νὰ πετῶ ψηλά, πρὸ ψηλὰ ἀπὸ τὰ βουνά! Νὰ βλέπω τὶς κορυφές των! Νὰ βλέπω χῶρες, λιβάδια, κάμπους, ποτάμια, μεγάλες πολιτείες!

— Ὅλα τὰ παιδιά, ἀπαντᾷ ὁ παλποῦς, ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἔγινεν ὁ κόσμος, τὸ ἔχουν κάμει αὐτὸ τὸ ὄνειρο. Ἀλλὰ ἤλθεν ὁ καιρὸς, ποὺ τὸ ὄνειρο ἔγινε ἀλήθεια. Κάμε ὑπομονή, καὶ γρήγορα θὰ πετάξῃς καὶ σὺ μὲ τὴ σειρὰ σου. Ἀμα μεγαλώσῃς, θὰ ταξιδεύῃς μὲ τὸ ἀεροπλάνο τόσο ἥσυχα, ὅσο ἥσυχα ταξιδεύω ἐγώ τώρα μὲ τὸ σιδηρόδρομο.

Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, πὺν ἔβαλε στὸ νοῦ του νὰ πετάξῃ, καὶ τὸ ἐκατάφερε, ὠνομάζετο Δαίδαλος.

— Τί ἦτο ὁ Δαίδαλος, παπποῦ;

Ὁ Δαίδαλος ἦτο ἓνας περίφημος τεχνίτης Ἀθηναῖος. Ἔκτισε μαρμαρένια παλάτια, καὶ ὠραίους ναοὺς γιὰ τοὺς Θεοὺς. Ἔκαμε καὶ ἀγάλματα μὲ τόση τέχνη, πὺν ὅποιος τὰ ἔβλεπε, εὗρισκε, πὺς μόνον ἡ μιλιὰ τοὺς ἔλειπε.

Ὁ Δαίδαλος μιὰ ἡμέρα ἐθύμωσε, γιὰ παραμικρὴ ἀφορμή, καὶ ἐπλήγωσε τὸν ἀνιψιό του, πὺν ἐδούλευε μαζί του. Ἐφοβήθηκε μὴν τὸν φυλακίσουν, καὶ ἔφυγε κρυφὰ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Μαζὶ μὲ τὸ γιό του τὸν Ἰκαρο, ἐπῆγε στὴν Κρήτη.

Στὴν Κρήτη, ἐκεῖνον τὸν καιρό, ἐβασίλευε ὁ Μίνωας. Ὁ Δαίδαλος ἔμεινε χρόνια ἐκεῖ. Ἔκτισε τὸ βασιλικὸ παλάτι τοῦ Μίνωα, καὶ πολλὰ ἄλλα μνημεῖα.

Ἀπὸ τὰ ἔργα, πὺν ἔκαμεν ὁ Δαίδαλος στὴν Κρήτη, τὸ πιὸ περίφημο ἦτο ὁ λαβύρινθος. Ὁ λαβύρινθος ἦτο κτίριο, ἔτσι καμωμένο, πὺν ὅποιος ἔμπαινε μιὰ φορὰ μέσα, ἦτο ἀδύνατο νὰ ξαναβγῇ. Μόνον ὁ Μίνωας, καὶ ἡ οἰκογένειά του, ἐγνώριζαν τὸ μυστικόν, νὰ βρίσκουν εὐκόλα τὴν ἔξοδο τοῦ λαβύρινθου.

Μέσα στὸ λαβύρινθο, ὁ Μίνωας ἔκλεισε τὸ Μινώταυρο. Ὁ Μινώταυρος ἦτο θηρίο, μὲ σῶμα ἀνθρώπινο καὶ κεφάλι βουβαλιοῦ, καὶ ἔτρωγε ἀνθρώπινες σάρκες.

Ἐπέρασε καιρός, καὶ ὁ Δαίδαλος ἐπεθύμησε νὰ γυρίσῃ πάλι στὴν Ἀθήνα. Ὁ Μίνωας ὅμως δὲν ἤθελε μὲ κανένα τρόπο, νὰ ἀφήσῃ νὰ φύγῃ ἀπὸ κοντά του ἓνας τόσον σπουδαῖος τεχνίτης. Γι' αὐτὸ ἔδωσε διαταγὴν σὲ ὅλους τοὺς πλοιάρχους, νὰ μὴ τολμήσουν νὰ τὸν δεχθοῦν στὰ πλοῖα των. Ἐφοβέρισε πὺς θὰ

θανατωθῇ, ὅποιος τολμήσῃ νὰ δεχθῇ στὸ πλοῖο του τὸ Λαίδαλο.

Μὰ ὁ Λαίδαλος δὲν ἔχανε τὸ θάρρος του εὐκόλα. Μέρα-νύκτα ἐμελετοῦσε νὰ βρῇ τρόπο, νὰ φύγῃ γιὰ τὴν πατρίδα του. Καὶ στὸ τέλος, παρουσιάζει μιὰ ἡμέρα στὸν Ἰκαρο, δυὸ ξευγάρια πολὺ μεγάλες πτεροῦγες.

Νά! εἶπε, μὲ τί θὰ ξαναγυρίσωμε στὴν Πατρίδα. Μᾶς ἔκλεισαν τὴ θάλασσα, καὶ ἐμεῖς θὰ φύγωμε πετῶν-τας στὸν ἀέρα, σὰν πουλιά. Ποιὸς θὰ μπορέσῃ νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ;

Αὐτὰ εἶπε, καὶ ἔδωσε ἀμέσως τὶς πτεροῦγες στὴν πλάτη του. Ἔδειξε καὶ στὸν Ἰκαρο, πῶς νὰ τὶς φορέσῃ, καὶ πῶς νὰ τὶς μεταχειρισθῇ, γιὰ νὰ μὴ κινδυνεύσῃ στὸ πέταγμά του.

Σὲ λίγο, πατέρας καὶ γιὸς, ἐπέταξαν στὸν ἀέρα ἐλεύθεροι καὶ εὐτυχισμένοι. Ἐφαίνοντο σὰν δυὸ μεγάλα ὄρνια νὰ σχίζουσιν τὸν ἀέρα. Τρομάρα ἐκυρίευσεν τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ εἶδαν αὐτὸ τὸ θέαμα. Οἱ ναῦτες, ξαφνιασμένοι, ἄφηναν τὰ κουπιά ἀπὸ τὰ χέρια των, καὶ τοὺς ἐπροσκυνοῦσαν γιὰ Θεούς.

Ὁ Ἰκαρος στὴν ἀρχὴ ἐπετοῦσε σύμφωνα μὲ τὶς συμβουλές, ποὺ τοῦ ἔδωσεν ὁ πατέρας του. Δὲν ἐπετοῦσε πολὺ ψηλά, οὔτε πολὺ χαμηλά. Ἀλλ' ὅσο ἐπερνοῦσεν ἡ ὥρα, καὶ ἔπαιρνε περισσότερο θάρρος, ἄρχισε νὰ μὴ λογαριάζῃ τὶς συμβουλές τοῦ πατέρα του.

Ἀνάμεσα ἀπὸ οὐρανὸ καὶ θάλασσα, μεθυσμένος ἀπὸ τὴ χαρὰ του γι' αὐτὸ τὸ ἀφάνταστο ταξίδι, ἀνέβαινε ὀλοένα ψηλότερα. Ἔβλεπε τὰ καταπράσινα νησιά σὰν μεγάλα σμαράγδια, σκορπισμένα ἐπάνω στὴν καταγάλανη θάλασσα. Ἔβλεπε τὰ ἀφρισμένα κύματα νὰ ἔρχονται ἀπὸ μακριά, καὶ νὰ σποῦν στίς ἀκρογιαλιές, καὶ σὰν τὴν καλύτερη μουσικὴν, τὸν ἐμάγευε ἡ βοή των.

Ἐπίστευσε πὼς ἐκυρίευσεν τὸν ἀέρα... Ἡ καρδιά του σ' αὐτὴν τὴν ιδέα ἐπλημμύριζεν ἀπὸ χαρά. Καὶ ἐπετοῦσε ξένοιαστος καὶ ὑπερήφανος ὅλο καὶ ψηλότερα.

Μὰ ἔξαφνα, τὰ πτερὰ του ἔπαυσαν νὰ τὸν βαστοῦν γερά, σὰν πρῶτα. Ὁ φλογερὸς ἥλιος ἔλιωνε τὸ κερί, πὺν τὰ ἐκρατοῦσε κολλημένα. Τὰ πτερὰ ἄρχισαν νὰ σκορπίζωνται στὸν ἀέρα, καὶ ὁ Ἰκαρος ἔπεσε.

Ὁ Δαίδαλος ἐπετοῦσε ἐμπρός, καὶ κατατρομαγμένος ἄκουσε τὴ σπαρακτικὴ φωνή, πὺν ἔβγαλε ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ στήθια του ὁ Ἰκαρος, τὴν ὥρα πὺν ἔπεφτε.

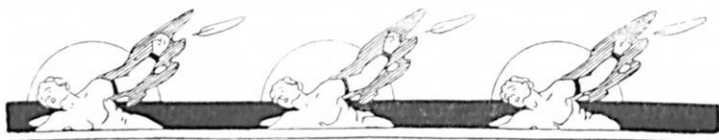
Γυρίζει ὀπίσω, ἀλλὰ ἦτο ἀργά. Μόλις ἐπρόφθασε νὰ ἰδῇ τὸν Ἰκαρο νὰ βυθίζεται στὰ κύματα.

— Παιδί μου!! Ἐφώναζε ἀπελπισμένος. Παιδί μου Ἰκαρε, ἀγαπημένο μου παιδί!!

Ἀπαρηγόρητος ὁ Δαίδαλος ἐγύριζεν ἐπάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα τρεῖς ὁλόκληρες ἡμέρες. Ἔχυνε ποτάμι τὰ δάκρυα, καὶ ἐζητοῦσε νὰ βρῇ τὸ σῶμα τοῦ παιδιοῦ του. Τὴν τρίτη ἡμέρα τὸ εἶδε νὰ τὸ σπρώχνουν τὰ κύματα στὴν ἀμμουδιά ἐνὸς νησιοῦ. Τὸ νησί ἐκεῖνο ἦτο ἡ Σκύρος.

Ἐκεῖ ἐκατέβηκε ὁ Δαίδαλος, καὶ κλαίοντας ἀπαρηγόρητα ἔθαψε τὸ γιό του τὸν Ἰκαρο.

Ἡ θάλασσα, ὅπου ἐπνίγηκεν ὁ Ἰκαρος, ὠνομάσθηκε Ἰκάριον πέλαγος.

Ἡ σκλαβιά.

Καρδερίνα πλουμισμένη,
λιγυρόφωνο πουλί,
στὸ κλουβάκι της κλεισμένη,
μὲ παράπονο λαλεῖ.

“Ενας φλύαρος σπουρχίτης,
κάθ’ ἀπόγευμα περνᾷ,
βλέπει τ’ ὁμορφο κλουβί της,
Καὶ ζηλεύει ἀληθινά.

— Καρδερίνα μου, τῆς λέγει,
ζῆς σ’ ὁλόθερμη μεριά,
κ’ ἐγὼ κάθομαι στὴ στέγη,
μέσ’ στὸ κρύο τοῦ Βοριά.

Δὲν σὲ μέλει νὰ φροντίσης,
σὰν ἐμέν’ ἀπ’ τὴν ἀυγή,
γιατὶ μόλις ἐξυπνήσης
ἔχεις ἔτοιμο φαγί.

Ἐσὺ εὐρῆκες ἐκεῖ πέρα
Τὸν χρονμμένο θησαυρό,
κ' ἐγὼ τρέχω νύχτα-μέρα
τὸ φαγάκι μου νὰ βρῶ.

Καὶ ἀπαντᾷ ἡ καρδερίνα:
— Μὴ μιλᾷς μὲ τόση βιά.
Τί εἶναι τάχατες ἡ πεῖνα,
μπρὸς στήν ἄγρια σκλαβιά;

Δυστυχία μου! Εἶναι τάφοι
τὰ χρυσόπλεκτα κλουβιά.
Τί τὸ θέλω τὸ χρυσάφι,
ὅταν ζῶ μεσ' στὴν σκλαβιά;

Ι. Πολέμης

Ἡ γιορτὴ τοῦ πατέρα.

— Ἐπὶ γὰρ νὰ ποτίσω τὰ λουλούδια, κυρία, καὶ ἡ θύρα τῆς βεράντας εἶναι κλειστή. Ὁ Γιώργος ἐκλείδωσε ἀπέξω. Ἐκτύπησα νὰ μοῦ ἀνοίξη, μὰ κάμνει πὼς δὲν ἀκούει.

— Δὲν πειράζει, Σταμάτα, ἄφησε τὰ λουλούδια, τὰ ποτίζω ἐγὼ ἀργότερα. Ἐσὺ πῆγαινε μὲ τὸν Μπέμπη περίπατο. Εἶναι τέσσαρες ἡ ὥρα.

— Καὶ τί κάμνει ὁ Γιώργος ἔξω στὴ βεράντα καὶ ἐκλείσε τὴ θύρα; Ἐρώτησε ἡ μητέρα τῆς κυρίας Πηνελόπης, καὶ ἀμέσως ἐπρόσθεσε:

— Χθὲς πάλι ἡ Νίνα ἐκλείδωσε τὸ συρτάρι, πὺν εἶχα τὰ γυαλιά μου, καὶ δὲν ἐμπόρεσα οὔτε νὰ πλέξω οὔτε νὰ διαβάσω ὅλο τὸ ἀπομεσήμερο. Καὶ σήμερα ἡ Ἀντιγόνη καὶ ὁ Ἀλέκος ἐκρυφομιλοῦσαν. Καὶ σὰν μὲ εἶδαν, ἄρχισαν νὰ μιλοῦν μυστικά.

Τί τρέχει κόρη μου; Τί παράξενα πράγματα εἶναι αὐτά; Δὲν μπορῶ νὰ τὰ ἐξηγήσω.

Καὶ ὁ Μπέμπης ἀκόμη, ἐσκάλιζε πρωτύτερα μέσα στὸ καλάθι, πὺν ἔχω τὶς κλωστές, κρυφά, σὰν νὰ ἐφοβεῖτο, μὴ τὸν ἰδῇ κανεὶς. Πολὺ ἄλλαξαν τὰ φερσίματά των τὰ παιδιὰ μας αὐτὲς τὶς ἡμέρες! Τί συμβαίνει ἄραγε; Τὰ ἐπρόσεξες καθόλου, παιδί μου;

— Τὴν ἄλλην ἐβδομάδα, ἀπαντᾷ ἡ κυρία Πηνελόπη καὶ βάζει τὰ γέλια, εἶναι ἡ γιορτὴ τοῦ πατέρα των... Καὶ σὰν καλὰ παιδιὰ, ἐτοιμάζουν τὰ δῶρα των, καθὼς ἐμυρίστηκα.

Ὁ Γιώργος στὴ βεράντα, ἐτοιμάζει μιὰ ὥραϊά ἰχνογραφία. Ὁ Ἀλέκος, πὺν τοῦ ἀρέσουν τὰ ποιήματα, θαρρῶ πὺς γράφει στίχους.

Μέσα στὸ συρτάρι τοῦ τραπεζιοῦ σας, ἡ Νίνα ἔχει φυλάξει κάποιον ἐργόχειρο. Ἡ Ἀντιγόνη κατασκευάζει ἀπὸ πηλὸ ἓνα ἀγαλματάκι. Καὶ ὁ Μπέμπης, φιλότιμος ὅπως εἶναι, βλέποντας τοὺς μεγαλύτερους νὰ κοπιᾶζουν γιὰ τὸν πατέρα των, ἐβάλθηκε κάτι νὰ κάμῃ καὶ αὐτός.

— Καὶ τί μπορεῖ νὰ κάμῃ πέντε χρονῶν παιδί; Ἐρωτᾷ ἡ γιαγιά.

— Ἐχει τώρα τρεῖς-τέσσαρες ἡμέρες, πὺν ἀνεβαίνει ἐπάνω στὴ σοφίτα. Τί κάμνει, δὲν ἐμπόρεσα νὰ τὸ μάθω. Χώνεται ὀπίσω ἀπὸ τὰ καλάθια καὶ κάθεται ἐκεῖ ὥρα ἀρκετὴ. Ποιὸς ξέρει τί σκαρώνει. Τὸ κρατεῖ καλὰ τὸ μυστικὸ του αὐτός...

— "Ας εἶναι, λέγει ἡ γιαγιά, δὲν πειράζει, ἄς τὸ μάθωμε ἀργότερα αὐτό.

Τοποθετεῖ καλὰ τὰ γυαλιά της, καὶ ξαναπιάνει τὸ πλέξιμο, χαμογελῶντας γλυκά.

Ἡ μεγάλη ἡμέρα ἔφθασε. Τὰ παιδιά, τὴν παραμονὴ τὸ βράδυ, παρακαλοῦν τὴ μητέρα νὰ τὰ ξυπνήσῃ τὸ πρωῒ, πολὺ ἐνωρίς.

Καὶ ὁ Μπέμπης, πρὶν πάη νὰ κοιμηθῇ, ἀνεβαίνει στὰ γόνατά της, τῆς δίνει δυὸ δυνατὰ φιλιά, καὶ τῆς λέγει σιγὰ στ' αὐτί.

— Κ' ἐμένα ξύπνησέ με πολὺ ἐνωρίς... Παρὰ τέταρτο. Τάκους μαμά; Μὴ λησμονήσης!

Μόλις ἐξημέρωσε, σηκώνονται ὅλοι, καὶ ντύνονται βιαστικὰ-βιαστικὰ τὰ γιορτινά τους ῥοῦχα. Καὶ κρατῶντας λουλούδια, ἐργόχειρα, δέματα, στριμώνονται ἀπέξω ἀπὸ τὴν κρεββατοκάμαρα, καὶ περιμένουν νὰ ξυπνήσῃ ὁ πατέρας. Ἐπὶ τέλους ἕνα αὐτάκι, κολλημένο στὴν κλειδαρότρουπα, ἀκούει ἐλαφρὸ βήξιμο.

— Ἐξύπνησε! λέγει.

Καὶ ἀμέσως ἀνοίγουν τὴ θύρα, καὶ χύνονται στὴν κρεββατοκάμαρα

— Χρόνια πολλά, μπαμπά! Νὰ μᾶς ζήσης χίλια χρόνια! Φωνάζουν ὅλοι μαζί, καὶ σπινθηροβολοῦν τὰ μάτια των ἀπὸ χαρά.

Τὸ κρεββάτι ἐγέμισε λουλούδια, καὶ ἕνα σωρὸ ὠραῖα πράγματα. Ὁ πατέρας τὰ ἀγκαλιάζει καὶ τὰ φιλεῖ ἕνα-ἕνα. Ἐπαινεῖ τὰ ἔργα των. Εἶναι ἐνθουσιασμένος!

Ὁ Μπέμπης, σὲ ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, στέκεται στὴν ἄκρη, καὶ κρατεῖ τὰ χέρια ὀπίσω.

Ἐπὶ τέλους ἀποφασίζει καὶ αὐτὸς νὰ πάη κοντὰ στὸν πατέρα του. Οἱ μεγαλύτεροι τὸν βλέπουν μὲ ἀπο-

ρία, νὰ δίνη δειλὰ - δειλὰ στὸν πατέρα ἓνα δεματάκι, τυλιγμένο σὲ χαρτί, καί... ἓνα γράμμα.

Ὁ πατέρας ξετυλίγει τὸ χαρτί, καὶ βρίσκει ἓνα πολύχρωμο ἐργόχειρο...

Ἦθελα νὰ σᾶς περιγράψω τὸ σχέδιό του, ἀλλὰ εἶναι... ἀπερίγραπτο!

Τὸ γράμμα ἔχει στὸ φάκελο γραμμένα γιὰ διεύθυνση, κάτι σὰν ποδαράκια ἀπὸ μύγες. Καὶ μέσα στὸ φάκελο, τέσσαρες σελίδες, γεμᾶτες μὲ τὸ ἴδιο γράψιμο.

Καθὼς εἶδαν οἱ μεγάλοι τὰ δῶρα τοῦ Μπέμπη, ξεσποῦν στὰ γέλια, καὶ ὁ καημένος ὁ Μπέμπης ἀρχίζει νὰ κλαίῃ.

Ἄλλὰ ὁ πατέρας δὲν γελᾷ καθόλου. Ἀπεναντίας εἶναι πολὺ συγκινημένος. Τὸν παίρνει στὴν ἀγκαλιά του, τὸν φιλεῖ, καὶ τοῦ λέγει:

— Εὐχαριστῶ πολὺ, ἀγαπημένε μου Μπέμπη. Μὴν κλαίῃς! Τὸ δῶρο σου μοῦ κάμνει χαρὰ μεγάλη. Τὸ κίνημά σου θὰ τὸ δώσω νὰ μοῦ κάμουν παντοῦφλες. Καὶ τὸ γράμμα σου θὰ τὸ φυλάξω στὸ πορτοφόλι μου. Ἐγὼ ξέρω καὶ τὸ διαβάζω αὐτὸ τὸ γράψιμο. Ἦθελες νὰ μοῦ γράψης πὼς μ' ἀγαπᾷς. Δὲν εἶναι ἔτσι; Καὶ αὐτὸ ἐκέντησες μὲ κλωστὲς κόκκινες, πράσινες καὶ κίτρινες, στὸ ἐργόχειρό σου. Ὅταν μεγαλώσης, θὰ κάμνης καὶ σὺ ὥραϊα πράγματα. Καὶ τὰ «Χρόνια πολλὰ» θὰ τὰ γράφης τέλεια σὰν τὰ ἀδέλφια σου. Μὰ τὴν καρδιά σου τὴν θέλω νὰ μείνῃ πάντα ἢ ἴδια. Νὰ μοῦ λέγῃ, ὅπως καὶ σήμερα: «Πατέρα, σ' ἀγαπῶ».

Ὁ πατέρας.

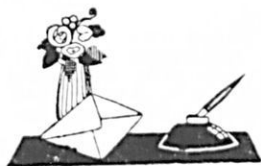
Πῆρε καὶ βραδιάζει,
ἐκλείσει ἢ ἀγορά.
Ἡ μητέρα σιάζει
τὸ τραπέζι μὲ χαρά.

Κάποιον, σὰν κ' ἐμένα,
περιμένει μὲ χαρά.
Κάποιος γνωρισμένα
σὴν ἐξώθυρα κτυπᾷ.

Τὸν ἀκούεις κάτου,
μητερίτσα μου καλή;
Νά! Τὸ πάτημά του
τρίζει ἐπάνω στὸ σκαλί.

Μύρισε ὁ ἀέρας,
ἔφεξε τὸ σπιτικό...
Ἔρχεται ὁ πατέρας
μὲ χαμόγελο γλυκό.

Γ. Βιζυηνός

Ἡ ἀλαζία.

Πολὺ ἀνάποδη ἡμέρα ἦτο ἐκείνη ἡ Δευτέρα, γιὰ τὸν Πάνο. Τὸ Σάββατο δὲν εἶχε μελετήσῃ. Τὴν Κυριακὴ ἔπαιξε ὅλη τὴν ἡμέρα. Τὴ Δευτέρα τὸ πρωῒ, ἄργησε νὰ ξυπνήσῃ, καὶ ἔτσι δὲν ἐμπόρεσε νὰ μάθῃ τίποτε.

Ὅταν ἐξεκίνησε λοιπὸν γιὰ τὸ σχολεῖο, ἀντὶ νὰ πάρῃ τὸν ἴσιο δρόμο, ἐπῆγε λοξὰ κατὰ τὸ μονοπάτι, πὺν βγαίνει στὴν ἐξοχή.

— Δὲν πᾶς καλύτερα στὸ σχολεῖο ; Εἶναι πολὺ κακὸ αὐτὸ πὺν κάνεις. — Ἀκούει μιὰ φωνὴ νὰ τοῦ λέγῃ ἀπὸ μέσα του.

— Τί ὁμορφὴ ἡμέρα, πὺν εἶναι σήμερα. Σὰν καλο-

καίρι. Αὐτὴ ἡ ἐξοχή, εἶναι χαρὰ Θεοῦ.—Τοῦ μουρμουρίζει μιὰ ἄλλη φωνὴ στ' αὐτί.

Κρῖμα! Ὁ Πάνος δὲν εἶναι πάντα φρόνιμος, καὶ αὐτὴ τὴ φορὰ ὑπακούει στὴ φωνή, ποὺ τὸν σπρώχνει στὸ κακό.

Λησιμονᾶ ὅλα. Σχολεῖο, δάσκαλο, γονεῖς.

Δὲν λογαριάζει, τί κακὸ θὰ τοῦ φέρῃ ἡ ἀταξία του, καὶ προχωρεῖ μέσα στὸ δάσος.

Ὡραῖο εἶναι τὸ δάσος καὶ τώρα τὸ φθινόπωρο.

Τὰ φύλλα, στὰ δένδρα, ἔχουν πάρεي ἓνα χρῶμα κόκκινο, σὰν τῆς σκουριᾶς. Δὲν ἔχουν πέσει ἀκόμη ὅλα. Καὶ οἱ κουμαριὲς εἶναι φορτωμένες κατακόκκινα κούμαρα.

Ἡ πηγὴ κυλᾷ ἀδιάκοπα τὰ νερά της, κορυμμένη μέσα στὸν ἥσκιο. Λὲς καὶ τραγουδᾷ ὁλοένα.

Ὁ Πάνος ἐμάζευσε κούμαρα πολλὰ. Ἐφαγε καὶ ἐγέμισε καὶ τὶς τσέπες του. Ἐπειτα ἐπῆγε καὶ ἐκάθισε κοντὰ στὴν πηγὴ, καὶ μὲ τὴ φούχτα του ἤπιε νερὸ καὶ ἐδροσίσθηκε.

Γύρω — γύρω, μέσα στὴν ὑγρασία, ἦσαν φυτρωμένα πολυτρίχια καὶ ἀγριοκάρδαμο. Ἐκοψε καὶ ἀπ' αὐτὰ ὀλίγα φυλλαράκια καὶ τὰ ἐμάσησε. Ἐκράτησε στὰ χεῖλῃ του ἓνα κοτσανάκι, καὶ ἐκάθητο ἡσυχος καὶ εὐχαριστημένος.

Ἐξαφνα, ἀπὸ μακριὰ ἀκούεται τὸ κουνδούνι τοῦ σχολείου. Ντίγκ - Ντάγκ, Ντίγκ - Ντάγκ.

— Διᾶλειμμα! Λέγει ὁ Πάνος μιλῶντας μόνος του. Τώρα οἱ ἄλλοι παίζουν κλεισμένοι στὴν αὐλή. Μὰ ἐγὼ ἀναπνέω ἐλεύθερον ἀέρα!

Σὲ λιγάκι, δὲν ξέρεي καὶ αὐτὸς πῶς, θυμᾶται τὴν ἱστορία τῆς κατσίκας, ποὺ τοὺς διηγήθηκε ὁ δάσκαλος.

Εἶχε πάρεي καὶ αὐτὴ τὰ βουνά, ὅπως καὶ αὐτὸς ἐπῆρε τὰ δάση. Ἦτο καὶ αὐτὴ ξετρελλαμένη ἀπὸ χαρά,

για τὴν ἐλευθερίᾳ της. Καὶ αὐτὴ ἐκρατοῦσε στὰ δόντια της ἓνα χορταράκι, ὅταν ἄκουσε τὸ σφύριγμα τοῦ ἀφεντικοῦ της. Ἡ σφυρίχτρα ἐφώναζε «Γύρισε ὀπίσω», καὶ τὸ κουνδούνι φωνάζει καὶ αὐτὸ «Γύρισε ὀπίσω».

Ἦτο ἡ ἴδια καὶ ἀπαράλλακτη ἱστορία.

Μὰ ἡ φευγάλα τῆς κατσίκας τῆς ἐστοίχισε τὴ ζωὴ της... Καὶ ὁ Πάνος, κοντὰ στὴ φλύαρη βρουσούλα, ἀρχίζει νὰ γίνεται πολὺ σκεπτικός.

* * *

Ἀλήθεια, ἡ τρέλλα τῆς κατσίκας ἐτελείωσε ἄσχημα. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴ δική του τρέλλα, τί καλὸ μπορεῖ νὰ περιμένῃ; Γιὰ πῆτε μου καὶ σεῖς;

Τὴν κατσίκα, τὴν ἔφαγε ὁ λύκος. Ὁ Πάνος, δὲν φοβεῖται νὰ τὸν φάγῃ ὁ λύκος. Αὐτὰ εἶναι ἀστεῖα, γιὰ νὰ τρομάζουν τὰ μικρὰ παιδιὰ. Τί ἔχει λοιπὸν καὶ φοβεῖται;

Δυστυχία του! Ἐφθασε κιόλας ἡ τιμωρία του. Θυμᾶται τοὺς γονεῖς του καὶ τὸ δάσκαλό του. Τώρα, ποὺ τελειώνει τὸ πρωῒνὸ μάθημα, κάποιος ἀπὸ τοὺς συμμαθητές του θὰ πάῃ νὰ ρωτήσῃ:

— Γιατὶ δὲν ἦλθε ὁ Πάνος σήμερα στὸ σχολεῖο; Καὶ νά, ἀμέσως ἡ μητέρα του, σὰν νὰ τὴν βλέπῃ, σὰν καὶ νὰ τὴν ἀκούῃ... σηκώνει ψηλὰ τὰ χέρια κατατρομαγμένη, καὶ λέγει:

— Μπά Θεέ μου! Τί; Δὲν ἦλθε στὸ σχολεῖο; Καὶ ποῦ ἐπῆγε λοιπόν; Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ... νὰ μὴν ἔπαθε τίποτε!..

Καὶ ὕστερα ἀπὸ τὴ μητέρα, ἐσκέφθηκε τὸν πατέρα του σοβαρὸ-σοβαρό, καὶ τὸ δάσκαλό του.

Ἄχ! ὥς ἔλειπε τέτοιος περίπατος, μὲ τόσες σκοτούρες, ποὺ τοῦ ἔβαλε στὸ κεφάλι του.

— Γιατὶ νὰ εἶμαι τόσον ἀστόχαστος; Γιατὶ νὰ λησμονήσω πὼς τέτοια γλέντια, στὸ τέλος πάντα ξινὰ μοῦ βγαίνουν; Εἶπε μὲ τὸ νοῦ του.

* * *

Μὲ βῆμα βαρὺ, καὶ μὲ σκυμμένο κεφάλι, ξαναγουρῖζει στὸ χωριό.

— Πρέπει νὰ φθάσω στὸ σπίτι, ὀλίγο πρὶν ἀπὸ τὸ μεσημέρι, γιὰ νὰ προφθάσω νὰ τὰ πῶ ὅλα στὴ μητέρα. Θὰ τῆς κακοφανῇ... Ἀλλὰ ἄς μὴ νομίση τουλάχιστον, πὼς ἔπαθα κανένα κακό, καὶ τρομάξῃ.

Αὐτὲς οἱ σκέψεις τὸν ἔκαμαν νὰ περπατῇ γρηγορώτερα. Τώρα δὲν κοιτάζει πιά τὰ χρωματισμένα φθινοπωρινὰ φύλλα, τὰ χαριτωμένα ἀγριολούλουδα, τὰ κόκκινα κούμαρα, ποὺ στολίζουν τὴν ἐξοχή.

Ἕνα πουλάκι, μιὰ κίσσα, τὸν παίρνει ἀπὸ κοντά, πετῶντας ἀπὸ κλαρὶ σὲ κλαρί. Τιτιβίζει, φλυαρεῖ σὰν νὰ τὸν μαλλώνῃ.

Τὸ κοιτανάκι, ποὺ βαστᾷ στὸ στόμα του, εἶναι πικρό. Τὸ πετᾷ καταγῆς.

Στὶς τσέπες του τὰ κούμαρα, τὸν ἐνοχλοῦν καὶ αὐτά. Τὰ παίρνει ἕνα-ἕνα, καὶ τὰ πετᾷ πέρα μακριά, στὶς μυρτιὲς καὶ στὰ πουρνάρια.

Ἡ λάμπα.

Ὁ Πέτρος εἶναι λίγο ἀσυλλόγιστος. Τρελλαίνεται γιὰ παιγνίδια. Σήμερα ἔπαιζε κρυφτούλι μὲ τέτοια μα-
νία, πὺ ἐλησμόνησε νὰ ἀγοράσῃ πετρέλαιο, ὅπως τοῦ
εἶχε παραγγείλῃ ἡ μητέρα του.

Ἐβράδιασε. Ἡ μητέρα ἐγύρισε στὸ σπίτι ἀπὸ τὴν
ἐργασία της καὶ τὸν ρωτᾷ:

— Ποῦ εἶναι, Πέτρο, τὸ πετρέλαιο;

— Ἀχ, μαμά μου, τὸ ἐλησμόνησα! Θὰ τρέξω τώρα
ἀμέσως νὰ τὸ φέρω.

— Ὁχι! Εἶναι ἀργὰ τώρα. Μὴν πᾶς πουθενά. Ὁ
παντοπώλης θὰ ἔχῃ κλείσει. Ἄς περάσωμε ἀπόψε,
ὅπως μποροῦμε. Ἄλλῃ φορὰ ὅμως νὰ εἶσαι προσεκτι-
κός, καὶ νὰ μὴ λησμονᾷς.

Ἡ μητέρα ἀνάβει ἓνα κερί.

Ἡ ἀδύνατη καὶ κίτρινη φλόγα του, μόλις φωτίζει ὡς τὸ γύρο τοῦ τραπεζιοῦ.

Ἡ μητέρα ἐτοιμάζει τὸ δεῖπνο, καὶ ὁ Πέτρος διαβάζει. Κάπου-κάπου σηκώνει τὰ μάτια του, καὶ κοιτάζει γύρω. Οἱ γωνιές τοῦ δωματίου μένουν σκοτεινές. Οἱ τέσσαρες τοῖχοι μόλις φωτίζονται. Καὶ οἱ σκιές φαίνονται ἐπάνω των, σὰν νὰ χορεύουν, ὅταν ἡ φλόγα τοῦ κεριοῦ τρέμη.

Ὁ Πέτρος δυσκολεύεται πολὺ μ' αὐτὸ τὸ φῶς, νὰ διαβάσῃ καὶ νὰ γράψῃ. Δίχως ἄλλο, αὐριο θὰ ἔχῃ σκοτοῦρες καὶ παρατηρήσεις ἀπὸ τὸ δάσκαλό του.

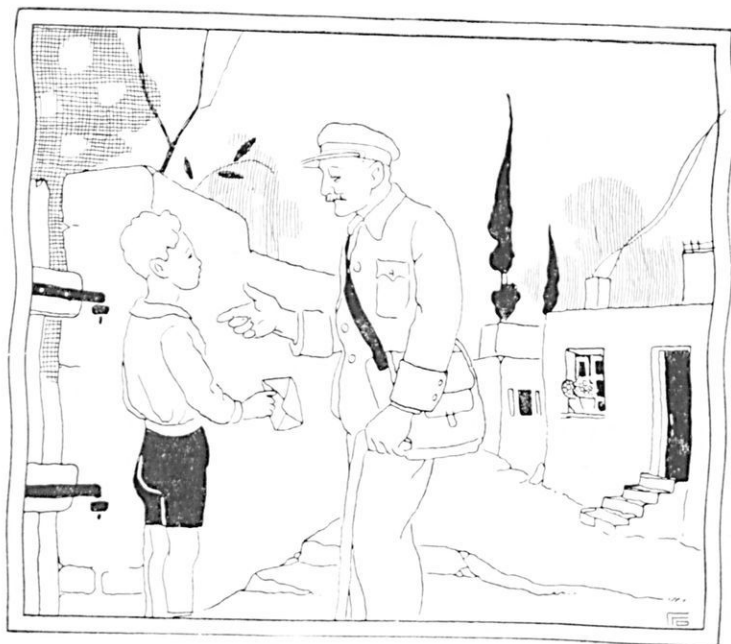
— Ἀχ! Τί καλὴ πὺν εἶναι ἡ λάμπα μας!

Τὴν θυμᾶται ἀπὸ πολὺ μικρός. Τοῦ ἄρесе νὰ τὴν ἔχῃ στὴν κρεββατοκάμαρά του. Ἐφοβεῖτο καὶ ἔβαζε τὰ κλάματα, ὅταν τοῦ τὴν ἔπαιρναν.

Τώρα πὺν ἐμεγάλωσε, πολὺ εὐχαριστεῖται νὰ βλέπῃ τις ζωγραφιές τοῦ ἀμπαζοῦρ. Ἔχει ἐπάνω ζωγραφισμένα ἕναν κόκκορα, κότες καὶ κοτοπουλάκια. Φαίνονται πὺς κάτι τσιμποῦν, καὶ ὅλα ἀνοίγουν τὰ πτερά των. Τί ὁμορφα πὺν εἶναι ὅλα αὐτά, ὅταν ἡ λάμπα εἶναι ἀναμμένη!

Ὁ Πέτρος δὲν κατορθώνει μὲ τὸ κερὶ νὰ γράψῃ. Κοιτάζει τὴ σβυσμένη λάμπα. Θυμᾶται τις χαρές της, καὶ τοῦ φαίνεται πὺς τὴν ἔχει παλιὰ φιλενάδα.

Τὸ γράμμα.

Ὁ Τάκης ἔκαμε ἓνα γράμμα στὴ γιαγιά του, ποὺ εἶναι στὴ Θεσσαλονίκη. Μὲ τὸ τραῖνο, θέλει μιὰ ἡμέρα ὁλόκληρη νὰ ταξειδεύσῃ, ὅσο νὰ φθάσῃ ἐκεῖ τὸ γράμμα.

Ἀφοῦ τὸ ἔγραψε, τὸ ἐδίπλωσε καὶ τὸ ἔβαλε μέσα σὲ ἓνα φάκελο. Ἐκλείσῃ τὸ φάκελο, καὶ ἔγραψεν ἀπέξω τὸ ὄνομα καὶ τὴ διεύθυνση τῆς γιαγιάς του. Ἐκόλλησε ἐπάνω ἓνα γραμματόσημο, καὶ ἐπερίμενε τὸν ταχυδρόμο.

Ὁ Τάκης ἠμποροῦσε νὰ ρίξῃ τὸ γράμμα του στὸ γραμματοκιβώτιο, ποὺ εἶναι καρφωμένο ἐκεῖ στὸν τοῖχο τῆς ἐκκλησίας. Προτιμᾷ ὅμως νὰ τὸ δώσῃ στὰ χέρια τοῦ ταχυδρόμου, γιὰ νὰ τὸν παρακαλέσῃ κιόλας νὰ τὸ

προσέχη. Ποῦ ξέρεις; Μπορεῖ νὰ χαθῇ στὸ δρόμο. Ὅλα συμβαίνουν.

Τὴ συνηθισμένη ὥρα ὁ ταχυδρομὸς κτυπᾷ τὴν ἐξώπορτα, καὶ ὁ Τάκης τρέχει νὰ ἀνοίξῃ.

— Καλημέρα, Τάκη!

— Καλημέρα, μπάρμπα Στάθης! Ἔχω, ξέρεις, νὰ σοῦ δώσω αὐτὸ τὸ γράμμα γιὰ τὴ γιαγιά μου. Σὲ παρακαλῶ πολὺ, νὰ τὸ φυλάξῃς καλὰ, μὴ χαθῇ.

— Μεῖνε ἡσυχος, λεβέντη μου. Ὁ σάκκος μου εἶναι γερός, δὲν χάνεται ἀπ' ἐδῶ-μέσα τίποτε. Αὔριο βράδυ, τέτοια ὥρα, ἢ γιαγιά σου θὰ τὸ διαβάξῃ.

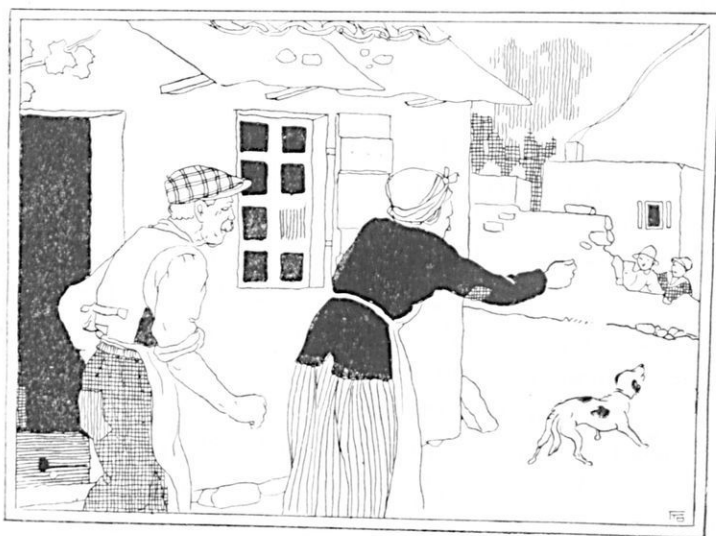
— Θὰ τῆς τὸ δώσης σὺ ὁ ἴδιος, μὲ τὸ χέρι σου, μπάρμπα Στάθης, τὸ γράμμα τῆς γιαγιάς μου. Δὲν εἶναι ἔτσι;

— Ἄ ὅχι! Αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ. Πῶς θὰ προφθάσω νὰ μοιράσω μόνος μου τόσα γράμματα, πού πρέπει νὰ πᾶνε σὲ διάφορα μέρη;

Ἐγώ, θὰ τὸ δώσω στὸ γραφεῖο τοῦ Ταχυδρομεῖου. Ἐκεῖ, θὰ τὸ βάλουν μέσα σὲ ἓνα σάκκο, μαζὶ μὲ ὅλα τὰ γράμματα, πού θὰ σταλοῦν στὴ Θεσσαλονίκη. Καὶ αὐτὸν τὸ σάκκο, θὰ τὸν τοποθετήσουν μέσα στὸ ταχυδρομικὸ βαγόνι τοῦ τραίνου, μαζὶ μὲ ἄλλους σάκκους.

Ὅταν φθάσῃ στὴ Θεσσαλονίκη τὸ τραῖνο, θὰ τὸν μεταφέρουν στὸ Ταχυδρομεῖο. Ἐκεῖ θὰ τὸν ἀνοίξουν καὶ θὰ ξεχωρίσουν ὅλα τὰ γράμματα κατὰ τὶς συνοικίες καὶ τοὺς δρόμους, πού εἶναι γραμμένοι ἐπάνω. Καὶ ὁ διανομέας πού μοιράζει τὰ γράμματα, στὸ δρόμο πού κατοικεῖ ἢ γιαγιά σου, θὰ τῆς τὸ δώσῃ.

— Ἄ! ἔτσι λοιπόν; Τί ὥραϊα πού τὸ ἐσκέφθηκαν! Ποτὲ δὲν θὰ ἠμποροῦσα νὰ τὸ σκεφθῶ μόνος μου, πῶς ἔτσι γίνεται. Περίεργον ὅμως! Τέτοιο ταξίδι νὰ στοιχίξῃ τόσο λίγο. Μόνον τρεῖς δραχμές! Πῶς θὰ πληρωθοῦν τόσοι ἄνθρωποι, πού ἐφρόντισαν γιὰ τὸ γράμμα μου;

Οἱ τσίγκοι τοῦ γερο-Φώτη.

Ὁ γερο-Φώτης εἶναι πολὺ πτωχός. Εἶναι μπαλωματής. Εἶχε μιὰ φορὰ ἓνα χωραφάκι. Εἶχεν ἀκόμη καὶ ἓνα γαῖδαρο. Κάποια ἡμέρα ὁ γαῖδαρος τοῦ ἐψόφησε, καὶ ὁ δύστηνος ὁ γερο-Φώτης, ἐπώλησε καὶ τὸ χωραφάκι. Τοῦ ἔμεινε μόνον ἓνα σπιτάκι.

Πρὶν πιάσουν οἱ βροχὲς τοῦ φθινόπωρου, τοῦ διώρθωσε τὴ στέγη μόνος του. Ἐπέταξε ἀπὸ ἓνα μέρος της, ὅσα κεραμίδια ἦσαν χαλασμένα, καὶ ἐκάρφωσε δυὸ τσιγκολαμαρίνες, ποὺ ἔτυχε νὰ τοῦ βρίσκωνται.

Μὲ αὐτὲς τὶς τσιγκολαμαρίνες, εὗρισκαν εὐχαρίστηση ὅλα τὰ κακόπαιδα νὰ παίζουν καὶ νὰ βασανίζουν τὸν πτωχὸ τὸ γέρο. Κατὰ τὸ σούρουπο, μαζεμένα ὅλα ὀπίσω

ἀπὸ τὴν ἀπέναντι μάνδρα, ἄρχιζαν νὰ πετροβολοῦν τὶς λαμαρίνες. Ἐνας ἀπὸ ὄλους ἐφύλαγε σκοπός.

Δυὸ-τρεῖς φορὲς ἐπῆγε μαζὶ τῶν καὶ ὁ Τάκης. Τὸ εὔρισκε διασκεδαστικό, τὸ σκληρὸ αὐτὸ παιγνίδι. Οἱ πέτρες δὲν ἐκτυποῦσαν μόνον τοὺς τσίγκους, ἀλλὰ καὶ τὰ κεραμίδια τοῦ πτωχοῦ.

Ὁ Σβέλτος, τὸ γερασμένο καὶ ἀδύνατο σκυλὶ τοῦ γερο-Φώτη, ἐβγαίνει ἔξω γαυγίζοντας ἄγρια.

Ὅπισω ἡ κυρά του, ἡ γριά Φώταινα, ἄρχιζε μὲ τὴ βραχνὴ φωνή της νὰ φοβερίζη. Ἐσφιγγε τὴ γροθιά της, μὰ τοῦ κάκου τὰ ἐφοβέριζε ἡ κακομοίρα.

Τὴ δουλειά των ἐκεῖνα. Ποῦ νὰ λυπηθοῦν τὰ ἄσπλαχνα τὴ δυστυχία καὶ τὴν ἀδυναμία!

Ὁ γέρος ἄφηνε τὸ παπούτσι, ποὺ ἐμπάλωνε, καὶ ἐβγαίνει καὶ αὐτὸς ἔξω στὸ δρόμο.

Μὲ τὴ μεγάλη δερμάτινη ποδιά, ποὺ ἐφοροῦσε, μὲ τὰ κόκκινα μάτια του, καὶ τὴν κατακίτρινη θλιμμένη ὄψη του, ἦτο ἀξιολύπητος.

— Ἰδέσ τα! Ἰδέσ τα τὰ κακὰ παιδιά! Τὰ ἄπονα! Δὲν θὰ μᾶς ἀφήσουν κεραμίδι γερό. Τί θὰ γίνωμε; ἔλεγε.

Μὰ ἐκεῖνα τὰ ἀναίσθητα ἐγελοῦσαν καὶ ἐκορόιδευαν.

* * *

Μιά ἀπὸ ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες, ὁ Τάκης ἐπῆγε στὸ γερο-Φώτη, νὰ πάρη ἓνα ζευγάρι πέδιλα, ποὺ τοῦ εἶχε δώσει νὰ τὰ μπαλώσῃ, ὀλίγες ἡμέρες πρωτύτερα.

Ὁ γερο-τσαγκάρης ἦτο ἄρρωστος.

Μὲ ἓνα σκοῦφο, χωμένο βαθιὰ ὡς τ' αὐτιά, ἦτο στὸ κρεββάτι, κουκουλωμένος μὲ τὸ πάπλωμα.

— Ὁ γέρος εἶναι κρυωμένος, τοῦ λέγει ἡ γριά.

Κάποια κακόπαιδα, κάθε βράδυ, μᾶς χαλοῦν τὰ κεραμίδια μὲ τὶς πέτρες, καὶ μπαίνει μέσα στὸ δωμάτιό μας ἡ βροχή. Προχθὲς πού ἔβρεξε, δὲν ἐκλείσαμε μάτι ὅλη τὴν νύκτα. Τὴν ἐπεράσαμε στὸ πόδι.

Μὴ χειρότερα, Θεέ μου! Τί κακὸς κόσμος! Μὴ χειρότερα! Ψυχοπόνια δὲν ἔχουν. Καρφὶ δὲν τοὺς καίεται γιὰ τὴν ἀδυναμία μας. Τί θὰ ἀπογίνωμε τοῦτον τὸ χειμῶνα, ἂν δὲν μπορέση νὰ ἐργασθῇ ὁ γέρος;

Ἀκούοντας αὐτὰ ὁ Τάκης, ἔνοιωσε ἓνα πλάκωμα στὴν καρδιά του. Τοῦ ἤλθε νὰ φωνάξῃ: «Συγχώρεσέ με, κυρὰ-Φώταινα. Μαζὶ μὲ τὰ παιδιά ἐκεῖνα, ἔχω ρῖξει κὲγὼ στὰ κεραμίδια σας πέτρες.

Ἐκρατήθηκε ὁμως. Καὶ μὲ σκυμμένο κεφάλι, πολὺ λυπημένος καὶ ντροπιασμένος, ἐβγῆκε ἔξω.

Ὅταν τὸ βράδυ, ὁ Χρῖστος τοῦ εἶπε νὰ πετροβολήσουν τοὺς τσίγκους τοῦ γερο-Φώτη, ὄχι! ὄχι! εἶπε. Εἶναι κακὸ παιγνίδι αὐτό. Ὁ γερο-Φώτης δὲν ἔχει λεπτὰ νὰ διορθώσῃ τὴ στέγη του. Μέσα στὸ σπίτι του

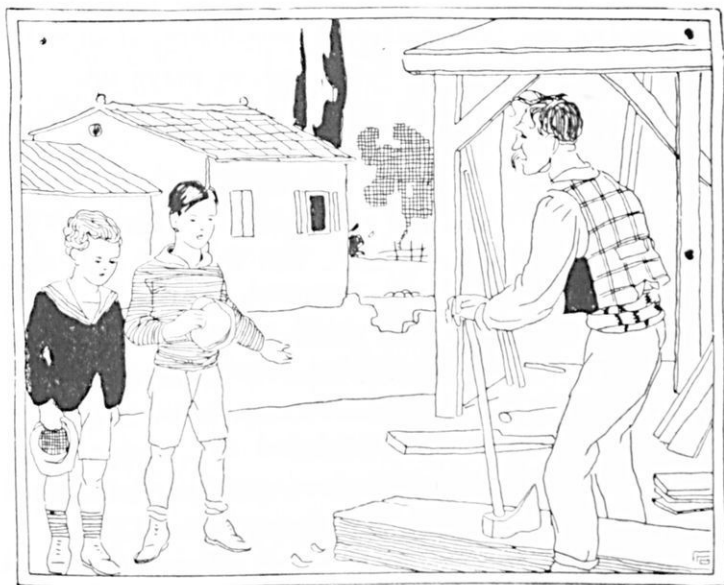
μπαίνει ή βροχή. Έκρούσε και άρρώστησε. "Αν άργίση νά γιατρευθῇ, θά πεινάσουν αυτόν τὸ χειμῶνα. "Ας παίξουμε ἄλλο παιγνίδι, και ἂν θέλῃς, ἄς πᾶμε καλύτερα νά εὔρωμε τὸ θεῖο σου, νά τοῦ τὰ ποῦμε ὅλα. Καὶ νά τὸν ἐρωτήσωμε, τί θά κοστίσῃ νά διορθωθῇ ἡ στέγη τοῦ γερο - Φώτη.

* * *

Ὁ θεῖος τοῦ Χρίστου ἦτο μαραγκός.

"Αν τοῦ ἐτύχαινε ὅμως, ἔκαμνε και ἄλλες δουλειές. "Ηξερε νά τοποθετήσῃ νεροχύτη στέγῃς, νά διορθώσῃ κλειδωνιές, νά ἰσιάζῃ τὸ στεφάνι σὲ μιὰ ρόδα ἀπὸ κάρρο... Γι' αὐτὸ ἔλεγε συχνά: «πολυτεχνίτης-ἐρημοσπίτης», και ἐγελοῦσε.

Ὅταν τὰ δυὸ παιδιά ἔφθασαν στὸ σπίτι του, τὸν εὔρηξαν στὴν αὐλή του, νά προιονίζει ἕνα μεγάλον κορμὸ

λεύκας. Ἐκοίταζε μὲ προσοχὴν σὲ μιὰ κόκκινη ἴσια γραμμὴ, πὺν ἦτο χαραγμένη ἐπάνω στὸν κορμό, καὶ ἐπριόνιζε ἴσα κατεπάνω στὴ γραμμὴ.

Ὅταν ἐτελείωσε, ἐστάθηκε ὀρθός, ἐπῆρε βαθειὰ ἀναπνοή, ἄφησε τὸ πριόνι του, καὶ εἶπε:

— Καλῶς ἦλθατε! Τί θέλετε;

— Ἐκάμαμε μιὰ ἀνοησία, ἀπαντᾷ ὁ Χρῖστος. Ἐσπάσαμε τὰ κεραμίδια τοῦ γερο-Φώτη. Ἡ βροχὴ μπαίνει τώρα μέσα στὸ δωμάτιο τοῦ γέρου. Γι' αὐτὸ ἦλθαμε. Θέλομε νὰ διορθώσωμε τὴ στέγη πὺν ἔχα-
λάσαμε.

— Ὅσα λεπτά ἔχει ὁ κουμπαράς μας, εἴμαστε πρό-
θυμοι νὰ τὰ δώσωμε, εἶπεν ὁ Τάκης.

Ὁ μαραγκὸς ἐστάθηκε μιὰ στιγμὴ σκεπτικός. Σὲ
λίγο τοὺς λέγει:

— Νὰ σᾶς πῶ, παιδιά. Αὐτὴν τὴ στιγμὴ ἔχω πολλὴ
δουλειά. Μοῦ ἀρέσει πολὺ, πὺν θέλετε νὰ διορθώσετε
τὸ σφάλμα σας. Ὁ καημένος ὁ γερο-Φώτης εἶναι καλὸς
ἄνθρωπος. Θὰ τοῦ τὴν διορθώσω τὴ στέγη του.

— Σὲ εὐχαριστοῦμε πάρα πολὺ, κυρ-Θωμᾶ! Ἐφώ-
ναξε χαρούμενος ὁ Τάκης.

— Σταθῆτε ὁμως νὰ ἀκούσετε καὶ κάτι ἄλλο.
Πρῶτα-πρῶτα, δὲν θέλω τὰ λεπτά σας. Σεῖς μοῦ γυ-
ρεύετε νὰ σᾶς κάμω ἐργασία. Καὶ ἐγὼ ἀπὸ σᾶς ἔχω
ἀπαίτηση, νὰ μὲ πληρώσετε μὲ ἐργασία. Πῆτε μου μό-
νον, πόσα κεραμίδια εἶναι χαλασμένα.

— Θὰ εἶναι πέντε-ἕξ, λέγει ὁ Χρῖστος. Ἄς βά-
λωμε δέκα ἢ δώδεκα, λέγει πὺν εἰλικρινὰ ὁ Τάκης.

— Ναί, ἂς βάλωμε δώδεκα.

— Θὰ χρειασθῇ ἀκόμη νὰ ἀλλάξουν καὶ μερικὰ
σανίδια, λέγει ὁ μαραγκός. Καὶ προσθέτει:

— Ἐχω κάτι κεραμίδια παλιά, μὰ γερά, καὶ θὰ τὰ

καταφέρω. Ἀλλὰ θὰ χρειασθῇ νὰ ἐργασθῶ περισσότερο ἀπὸ δυὸ ὥρες. Πρέπει καὶ σεῖς νὰ μὲ βοηθήσετε.

— Κεμεῖς αὐτὸ ζητοῦμε, ἀποκρίθηκαν καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ εὐχαριστημένα.

— Πέρυσι ἀγόρασα κάμποσες λεῦκες, πέρα ἐκεῖ, κοντὰ στὸ μύλο. Τὰ δένδρα τὰ ἔχω κόψει. Τὰ ἔχω ἐδῶ τώρα, στὴν αὐλή μου. Τὰ κλαδιὰ τὰ ἐφύλαξα στὴ σοφίτα. Ἐχω ὅμως ἀφήσει ἐκεῖ κάτω ἓνα σωρὸ σχίζες, δέκα ὡς δώδεκα φορτώματα, καὶ θέλω νὰ τὶς φέρω στὴν ἀποθήκη μου. Αὔριο τὸ πρωῒ, ἐλάτε πάρετε τὸ καρροτσάκι μου, νὰ τὶς κουβαλήσετε. Ἐγὼ θὰ πάω νὰ διορθώσω τὴ στέγη τοῦ γερο-Φώτη.

* * *

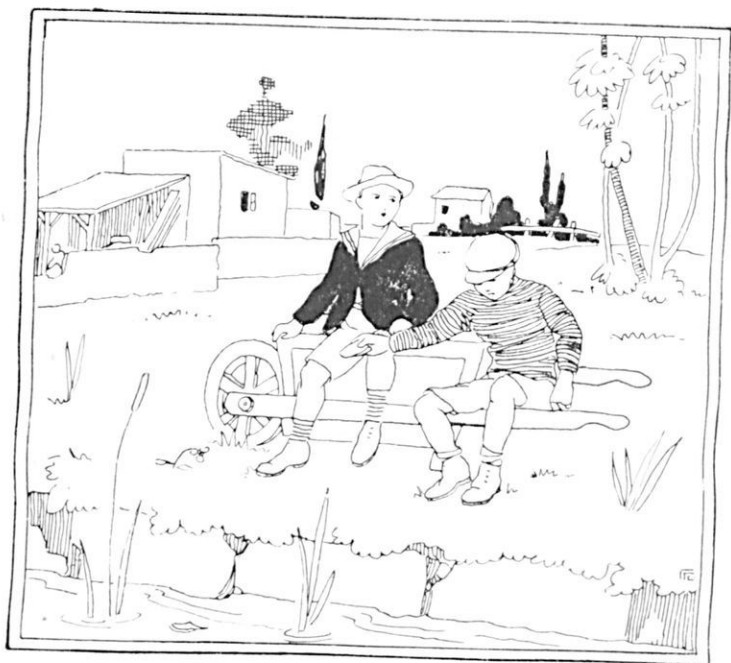
Οἱ σχίζες τοῦ μαραγκοῦ, μαζεμένες σὲ σωρό, ἦσαν κοντὰ στὸ ποταμάκι. Κατὰ τὶς ὀκτὼ τὸ πρωῒ, τὰ δυὸ παιδιὰ ἔπιασαν τὴ δουλειά. Στὴν ἀρχὴ τοὺς ἐφάνηκε πολὺ εὐχάριστη. Ἐξω στὸν κάμπο ἦτο πολὺ ὁμορφα. Ὁ καιρὸς ἦτο γλυκός. Τὸ ποταμάκι ἐκυλοῦσε τὰ νερά του καὶ ἐμουρμούριζεν ἀνάμεσα στὰ χαμόδενδρα. Οἱ σχίζες ἦσαν ἐλαφρὲς μέσα στὸ καρροτσάκι, καὶ ὁ δρόμος ὄχι καὶ πολὺς, ὡς τὴν ἀποθήκη τοῦ μαραγκοῦ.

Ὁ Τάκης ἔσπρωχνε τὸ καρροτσάκι γεμᾶτο. Ὁ Χρῖστος τὸ ἔφερνε ἄδειο στὸ γυρισμό. Κατὰ τὴν ἰδέα του, ἔτσι ἦτο σωστὰ μοιρασμένη ἡ δουλειά. Ὁ Τάκης δὲν ἐπαραπονέθηκε. Ἐσυλλογιζέτο πὼς αὐτὴν τὴν ὥρα ὁ μαραγκὸς θὰ διώρθωνε τὴ στέγη τοῦ γέρο-Φώτη, καὶ αὐτὸ τὸν ἔκαμνε νὰ μὴ λογαριάξῃ τὸν κόπο.

Ἀλλὰ ὕστερα ἀπὸ ἑπτὰ ὡς ὀκτὼ δρόμους, ἄρχισε νὰ ἀναπνέῃ λιγάκι δύσκολα.

— Νὰ ξεξεύσωμε! φωνάζει ὁ Χρῖστος. Βλέπω πὺς ἐκουράσθηκες.

Καὶ ἐκάθισαν καὶ οἱ δύο ἐπάνω στὸ καροτσάκι, κοντὰ στὸ ποταμάκι. Ὁ Χρῖστος ἐλέταξε μερικὲς σχῆζες στὸ ρεῦμα. Ἐβλεπε νὰ τίς παίρνῃ τὸ νερό, νὰ μπλέκων-

ται στὰ γερμένα καὶ βουτηγμένα μέσα στὸ ποταμάκι κλαδάκια, καὶ ὕστερα νὰ ξεμπλέκονται καὶ νὰ παίρνουν πάλι δρόμο.

— Μοῦ ἦλθε μιὰ ἰδέα! λέγει ὁ Χρῖστος ξαφνικά. Ὁ Τάκης δὲν εἶχε σὲ μεγάλη ὑπόληψη τίς ιδέες τοῦ Χρῖστου. Μολοντοῦτο τὸν ἐρωτᾷ: Τί πράγμα;

— Ἐσκέφθηκα, εἶπεν ὁ Χρῖστος, πὺς ὁ θεῖος μου ἔχει τώρα πιά ἓνα σωρὸ σχῆζες, μέσα στὴν ἀποθήκη

του. Μπορεῖ νὰ περάσῃ δυὸ δλόκληρους χειμῶνες μ' αὐ-
τές. Δὲν εἶναι κουταμάρα νὰ κουβαλᾶμε ἀκόμη καὶ ἄλ-
λες; Δὲν πετᾶμε αὐτὲς στὸ ποτάμι νὰ ξεμπερδεύ-
σωμε; Τὸ ρεῦμα θὰ τὶς πάρῃ μακριά. Κανεῖς δὲν θὰ
πάρῃ εἴδηση. Συμφωνεῖς;

Αὐτὴν τὴ φορὰ ὅμως δὲν διστάζει ὁ Τάκης, καὶ
τοῦ ἀποκρίνεται:

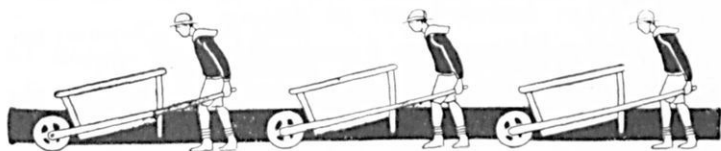
— "Οχι! "Οχι! Δὲν εἶναι καλὸ, αὐτὸ ποὺ λέγεις.
Δὲν εἶναι τίμιο πράγμα. "Αν ἐβαρέθηκες, τὸ σπρώχνω
μόνος μου τὸ καρροτσάκι.

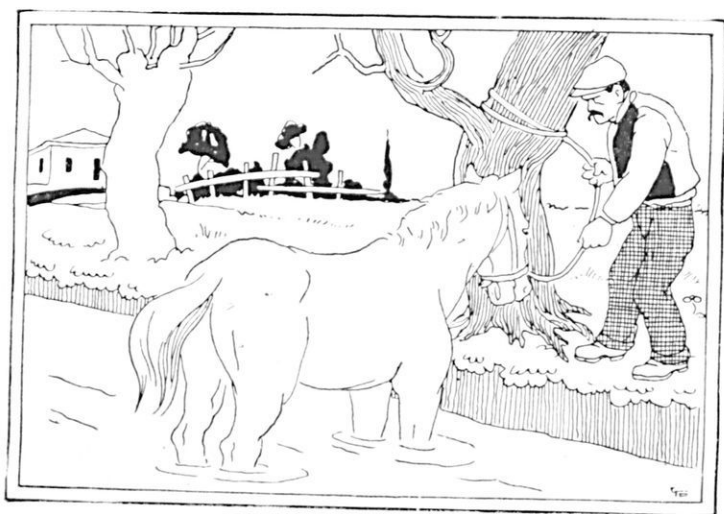
Σὲ μιὰ ὥρα οἱ σχίζες ἦσαν ὅλες μέσα στὴν ἀπο-
θήκη.

Καθὼς ἐγύριζεν ὁ Τάκης στὸ σπίτι του, ἐλοξοδρό-
μησε γιὰ νὰ ἰδῇ, τὶ γίνεται ἡ στέγη τοῦ γερο-Φώτη.

"Ολα ἦσαν ἐν τάξει. Ἡ δουλειὰ τελειωμένη.

Ὁ γερο-Φώτης, εἶδεν ἀπὸ τὰ τζάμια τὸν Τάκη νὰ
περνᾶ. Ἐκίνησε τὸ κεφάλι, καὶ τοῦ ἐχαμογέλασε, σὰν
νὰ τοῦ ἔλεγε: «Κάμνεις καὶ ἀταξίες, μὰ ἔχεις καλὴ
καρδιά».

Ὁ κυρ-Βλάσης ὁ σκληρόκαρδος.

Ὅταν ὁ Ἀλέκος ἦτο μικρότερος, ἔλεγε πάντα πολὺ γρήγορα τὴ γνώμη του γιὰ τὸ κάθε τι. Ἐνόμιζε πὼς ἤμποροῦσε νὰ τὰ ξέρη ὅλα. Καὶ ἐπειδὴ ἐμιλοῦσε, χωρὶς πρῶτα νὰ σκεφθῇ καλὰ, ἐκεῖνο πού ἤθελε νὰ πῇ, συχνὰ ἔλεγε πάρα-πολὺ γελοῖες γνώμες. Μὲ ἄλλα λόγια ἔλεγε ἀνοησίες.

Ἔτσι μιὰ ἡμέρα στὸ τραπέζι, εἶπε μὲ μεγάλη πεποίθηση: «Ὁ κυρ-Βλάσης εἶναι πολὺ σκληρὸς ἄνθρωπος!» Ὅλοι ἐκοιτάχθηκαν μὲ ἀπορία.

Ὁ κυρ-Βλάσης εἶναι ὁ παντοπώλης τοῦ χωριοῦ. Τὸ ἐπάγγελμά του δὲν εἶναι ἀπ' ἐκεῖνα πού κάμνουν τὸν ἄνθρωπο νὰ φαίνεται σκληρός, ὅπως νὰ ποῦμε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κρεωπώλη. Σὲ τί λοιπὸν ἔδειξε σκληρότητα;

Εἶπαν ὅλοι μὲ τὸ νοῦ των, καὶ ὁ καθένας ἐπερίμενε, νὰ μάθῃ τὶ συμβαίνει.

Εὐχαριστημένος ὁ Ἀλέκος γιὰ τὴν ἐντύπωση, ποὺ ἔκαμε ἡ γνώμη του, ἐπῆρε θάρρος καὶ ἐξακολούθησε.

— Ναί, ἀλήθεια σὰς λέγω. Ὁ κύρ Βλάσης εἶναι πολὺ σκληρὸς ἄνθρωπος. Σήμερα τὸ πρωὶ τὸν εἶδα, νὰ μπάζῃ τᾶλογό του μέσα στὸ ποταμάκι τοῦ νερόμυλου. Τὸ κακόμοιρο τὸ ζῶο! Δὲν ἤθελε νὰ μπῇ μέσα στὸ κρύο νερό. Καὶ αὐτὸς ἐτραβοῦσε-ἐτραβοῦσε τὸ σχοινί, ὅσο ποὺ ἐκατάφερε νὰ τὸ βάλῃ μέσα στὸ νερό.

Τὸ νερὸ ἐφθασε ὡς τὴν κοιλιά του. Ἐκοίταζε τὸν ἀφεντικό του λυπητερὰ-λυπητερά. Πότε ἐσήκωνε τὸ ἓνα πόδι, πότε τὸ ἄλλο. Σὰν νὰ ἤθελε νὰ πῇ, πὼς τὸ νερὸ τοῦ ἐπάγωνε τὸ αἷμα.

Μὰ ὁ κύρ-Βλάσης δὲν ἐσκοτίσθηκε. Ἔδесе σφικτὰ τὸ σχοινὶ σὲ μιὰν ἰτιά, καὶ ἐπῆρε κ' ἐφυγε, χωρὶς νὰ γυρίσῃ οὔτε ματιὰ νὰ ρίξῃ ὀπίσω του.

Τώρα δά, ἔρχομαι ἀπεκεῖ. Τὸ κακόμοιρο τᾶλογο εἶναι ἀκόμη στὸ νερό. Σκύβει τὸ λαιμό του καὶ δὲν κινεῖται. Παράξενο θὰ εἶναι, ἂν ζήσῃ ὕστερα ἀπὸ τέτοιο λουτρό.

Καὶ τὸ σκυλί του, τὴ Φλόγα, ξέρετε τὶ τῆς ἔκαμε; Τῆς ἔδесе τὸ μουσούδι μὲ λουριά. Φαντάζομαι πὼς δὲν θὰ μπορῇ οὔτε νὰ γανγίξῃ οὔτε νὰ τρώγῃ τὸ κακόμοιρο καὶ αὐτό. Πὼς ἤθελα νὰ πάω νὰ ἐλευθερώσω τὸ σκυλί! Νὰ λύσω καὶ τᾶλογο! Τί λέγεις καὶ σύ, μπαμπᾶ; Δὲν ἔχω δίκιο; Δὲν μὲ συμβουλεύεις πάντα, πὼς δὲν πρέπει νὰ βασανίζωμε τὰ ζῶα;

Ἡ μικρὴ ἀδελφή του, ἀκούοντας ὅλα αὐτὰ τὰ ἐγκλήματα τοῦ κύρ-Βλάση, ἐδάκρυσε. Ἡ μητέρα ἐχαμογελοῦσε.

— Ἐχεις καλὴ καρδιά, παιδί μου, τοῦ λέγει σο-

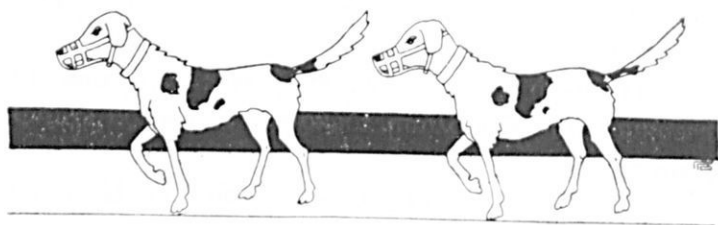
βαρὰ ὁ πατέρας του, καὶ χαίρομαι πολὺ γι' αὐτό. Ἀλλὰ ὁ κύρ-Βλάσης δὲν εἶναι καθόλου κακὸς ἄνθρωπος, καθὼς ἐσὺ νομίζεις. Τὰ ἄλογα, κάποτε, ἔχουν ἀνάγκη νὰ μένουν πολλὴν ὥρα στὸ νερό. Καὶ μάλιστα αὐτὸ τὸ διατάζει ὁ κτηνίατρος.

Καὶ ἂν ἐφίμωσε τὸ σκυλί, τὸ ἔκαμε, γιατί τὸ σκυλὶ ἐπῆρε τὴν κακὴ συνήθεια νὰ πνίγη τὶς κότες.

Τὸ φίμωτρο, πού τοῦ ἔβαλε, δὲν τὸν ἐμποδίζει νὰ γαυγίζει καὶ νὰ τρώγῃ.

Ὁ Ἀλέκος, σὰν τᾶκουσεν αὐτά, δὲν ἤξερε τί νὰ πῇ. Ἐσώπασε, ἐκοκκίνησε καὶ ἐκατάλαβε, πὼς δὲν εἶχε δίκιο, πὺν κατηγόρησε τόσο γρήγορα τὸν κύρ-Βλάση.

Ἐπῆρε ἀπόφαση ἄλλη φορὰ νὰ εἶναι προσεκτικός, καὶ νὰ μὴν πετᾷ τὰ λόγια του ἀσυλλόγιστα.

Λόγια σου ξεβλαίνουν τὴν καρδιά.

Εἶναι πολὺ πρωτὶ. Ὁ Τάκης κοιμᾶται βαθιά. Ἀκόμη δὲν ἔχει καλὰ ξημερώσει. Μόλις ὀλίγο θαμπὸ φῶς μπαίνει μέσα στὸ μικρὸ δωμάτιό του. Ἡ θύρα ἀνοίγει σιγὰ-σιγὰ, καὶ ὁ πατέρας μπαίνει μέσα.

Φορεῖ τὰ καθημερινά του ῥοῦχα, καὶ ἔρχεται νὰ πάρῃ ἓνα χονδρὸ ἐπανωφόρι, ποὺ ἄφησε χθὲς τὸ βράδυ.

Ὁ Τάκης ξυπνᾷ ἀπὸ τὸ τριξίμο τῆς θύρας, γυρίζει στὸ ἄλλο πλευρὸ καὶ μισοανοίγει τὰ μάτια του.

Χασμουριέται καὶ μουρμουρίζει... Καλὴ-μέρα, μπαμπά.

— Καλή-μέρα, παιδί μου. Κοιμήσου! Δὲν εἶναι ἀκόμη ὥρα γιὰ νὰ σηκωθῇς.

Ὁ Τάκης βγάζει τὰ χέρια του ἔξω ἀπὸ τὶς κουβέρτες. Τὶ κρῦο ἀνυπόφορο ποὺ κάμνει! Ἀκούει τὸν ἄνεμο νὰ σφυρίζη, καὶ τὴ βροχὴ νὰ κτυπᾷ δυνατὰ καὶ ἀδιάκοπα τὰ παράθυρα.

Τὶ καλὰ ποὺ εὐρίσκεται μέσα στὸ ζεστὸ κρεββάτι του! Τραβᾷ γρήγορα τὰ σκεπάσματα ὡς τὸ πηγούνι του. Ὁ πατέρας του τὸν κοιτάζει, χωρὶς νὰ λέγῃ τίποτε. Εἶναι ἔτοιμος νὰ βγῇ ἔξω.

Ὁ μπαμπᾶς, συλλογιέται ὁ Τάκης, θὰ βγῇ ἔξω μ'αὐτὸ τὸ κρῦο. Θὰ περπατήσῃ μέσα στὶς λάσπες τοῦ δρόμου, καὶ μὲ τέτοιο χιονόνερο!

Γιὰ νὰ χαιρώμαστε ἐμεῖς τὰ παιδιά, τὸ ζεστό μας τὸ κρεββάτι καὶ τὸ καλὸ μας φαγητό, οἱ πατέρες ἐργάζονται καὶ ὑποφέρουν τόσο!

Αὐτὰ σκέπτεται ὁ Τάκης, καὶ ἀνασηκώνεται λιγάκι. Ἀκουμβᾷ ἐπάνω στὸν ἀγκῶνα του, καὶ λέγει μὲ ἀγάπη.

— Πόσο θὰ κρυώσης, τώρα πού θὰ ἐξέλθῃς, καλέ μου μπαμπᾶ!»

Ὁ πατέρας χαμογελᾷ, καὶ ἀγκαλιάζει τὸν Τάκη

— Μὴ σὲ μέλη, παιδί μου, εἶμαι καλὰ ντυμένος. Καὶ στὸ δρόμο θὰ περπατῶ γρήγορα.

Ὅλίγα καὶ ἀπλᾶ εἶναι τὰ λόγια τοῦ παιδιοῦ, καὶ ὅμως πῶς ἐξεστάθηκε μ'αὐτὰ ἡ καρδιὰ τοῦ πατέρα!

Βγαίνει ἔξω στὸ δρόμο, καὶ τοῦ φαίνεται πῶς ἐγλύκανε ἡ πρωϊνὴ παγωνιά τοῦ Δεκέμβρη.

Ὁ καλὸς γιός.

Ἄχ! Πῶς λυποῦμαι ἀπὸ καρδιά τὸ γέρο μου πατέρα,
π' ἀδιάκοπα ἐργάζεται μονάχος νύχτα-μέρα,
γιὰ νὰ προφθάσῃ σ' ὅλους μας, στὸ σπίτι νὰ μᾶς φέρῃ
ψωμί, προσφάγι, καὶ σκουτιά, μ' ἀποσταμένο χέρι.
Γιὰ τὸν καλὸν πατέρα μου, νοιώθω βαθιὰ τὸν πόνο,
καὶ ἀκόμη πιὸ βαθύτερα τώρα πὺν μεγαλώνω.

Ἄχ, Θεέ μου! Σὲ παρακαλῶ, κάμε μου αὐτὴ τὴ χάρη,
Νὰ μεγαλώσω γρήγορα, νὰ γίνω παλληκάρι,
Καὶ τὸν πτωχὸν πατέρα μου, τὸν πολυκουρασμένο
νὰ ξαποσιάσω μιὰ φορά. Ἄχ, πῶς τὸ περιμένω!..
Θεὲ νὰ τοῦ πῶ, μ' ἓνα φιλί: «Πατέρα, σιάσουν, σιάσουν!..
» Ἡλθ' ὁ καιρὸς πὺν πρόσμενα. Πατέρα, ξεκουράσου!

» Ἐλα νὰ κάτσης, γέροντα, κορμί βαλαντωμένο,
» σὲ τοῦτο ἐδῶ τὸ κάθισμα τὸ μαλακοστρομένο.
» Σώνουν, πατέρα, θὰ τοῦ πῶ, οἱ πόνοι στὸ κορμί σου!
» Τώρα ἐγὼ στὸ πόδι σου... τὸ σπλάχνο, τὸ παιδί σου»!

Τὸ ἄσχημο κάρβουνο.

Ἡ μητέρα ἀνάβει τὴ θερμάστρα. Καὶ ἀφοῦ ἔπιασαν καλὰ τὰ προσανάμματα καὶ τὰ κάρβουνα, ρίχνει μέσα ἀνθρακίτη. Ὁ Νίκος, πὺν ἐστέκετο κοντά της, εἶδε πὺς ἔπεσαν δυὸ-τρία κομμάτια κάτω, καὶ τὰ ἐμάζεψε νὰ τὰ ρίξη καὶ αὐτά. Βλέπει πὺς τοῦ ἐλέρωσαν τὰ δάκτυλα. Τὰ πετᾷ στὴ θερμάστρα καὶ λέγει:

— Οὐφ! Τί ἄσχημο, τί ἀκάθαρτο πράγμα, πὺν εἶναι καὶ αὐτό! Λερώνει ὅπως καὶ τὰ ξυλοκάρβουνα, καὶ ἄς εἶναι γυαλιστερό καὶ σκληρὸ σὰν πέτρα.

— Ἐβιάσθηκες νὰ τὸ κατηγορήσης, τοῦ εἶπεν ἡ μητέρα του. Ἐσυλλογίσθηκες ποτὲ ἐκεῖνα τὰ παιδιά, πὺν δὲν μποροῦν τὰ σπίτια των νὰ τὸ ἀγοράσουν; Τὸ χειμῶνα, πὺν τουρτουρίζουν ἀπὸ τὸ κρύο, πόσο θὰ ἐπιθυμοῦσαν νὰ εἶχαν ἓνα καλὰθι κάρβουνα, σὰν αὐτὰ ἐδῶ!

— Ἀλήθεια, μητέρα, δὲν τὸ ἐσκέφθηκα!

— Ἄν αὐτὸ τὸ κάρβουνο ἠμποροῦσε νὰ μιλήσῃ, ξέρεις τί θὰ ἔλεγε;

— Τί ἄλλο, παρὰ τὴν ἱστορία τῆς ζωῆς του. Ἔτσι

δὲν εἶναι, μητέρα; Κάμε μου τὴ χάρη, σὲ παρακαλῶ πολὺ, νὰ μοῦ τὴν διηγηθῇς.

— Ἀκουσέ την λοιπόν:

« Ἐπέρασαν χρόνια πολλά, χιλιάδες χρόνια — θὰ σοῦ ἔλεγε — ποὺ ἤμουν ἓνα μεγάλο δένδρο. Ἐξοῦσα σ' ἓνα ἀπέραντο δάσος.

» Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο δὲν ὑπῆρχαν ἀκόμη οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἡ γῆ ὁλόκληρη ἦτο σκεπασμένη ἀπὸ δάση πυκνά. Τὰ μεγαλύτερα δένδρα σήμερα, εἶναι νάνοι μπροστὰ στὰ δένδρα τοῦ καιροῦ ἐκείνου.

Μιὰ ἡμέρα, ἓνα ὀρμητικὸ ποτάμι ἐκύλησε τὰ νερά του κατεπάνω μου, ἐπλημύρισε τὰ πάντα καὶ με ἐξερρίζωσε. Καὶ μαζὶ με χιλιάδες ἄλλα δένδρα με ἔσυρνε. Δὲν ξέρω κέγῳ, πῶς καὶ πόσον καιρὸ ἐκυλίσθηκα. Τὰ κλωνάρια μου ἐκόπηκαν. Καὶ ὅταν κάπου ἐσταμάτησα, εὐρέθην μέσα στὴ λάσπη, μαζὶ με τοὺς συντρόφους μου, θαμμένο βαθιά, καὶ μακριὰ ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ποὺ ἀγαποῦσα τόσον πολὺ.

Ἐκοιμήθηκα αἰῶνες μέσα σ' αὐτὸν τὸν τάφο. Ἐλησιμόνησα τὸν ἥλιο, τὰ λουλούδια, τὰ πουλιά. Ἄρχισα νὰ γίνωμαι σκληρὸ καὶ γυαλιστερό, ὅπως με βλέπεις σήμερα.

Ἐξαφνα ὁμως μιὰ ἡμέρα, θόρυβος ἔγινε κοντά μου, κ' ἐξύπνησα ἀπὸ τὸ βαθύ μου ὕπνο.

Ἕνας κατάμαυρος ἄνθρωπος, ἓνας ἐργάτης στηριγμένος στὸ ἓνα του πλευρό, ἐκτυποῦσε ὁλοένα με τὴν ἀξίνα, καὶ με ἐξεκόλλησεν ἀπεκεῖ. Ὑστερα, με μιὰ μηχανή, με ἀνέβασαν ἀπ' ἐκεῖνο τὸ βάθος, ἐπάνω στὴ γῆ.

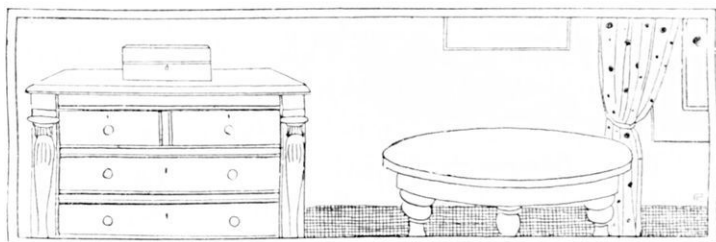
Καὶ τώρα ἦλθεν ἡ ὥρα, ποὺ θὰ πέσω γιὰ χάρη σου μέσα στὴ θερμάστρα. Εἶμαι πρόθυμο νὰ πεθάνω γιὰ νὰ ζεσταθῇς. Ὁ ἥλιος μ' ἐγέννησεν, ἐδῶ καὶ χιλιάδες

χρόνια. Καὶ σὺ τώρα, ἀπλώνοντας τὸ μικρό σου χεράκι
κοντὰ στὴ φλόγα μου, θὰ νομίζης πῶς σὲ χαϊδεύουν
οἱ ἀκτῖνες του».

— Βλέπεις τί ὥραία πού εἶναι ἡ ἱστορία του;

— Ναί, μητέρα, πολὺ ὥραία.

— Τί λέγεις τώρα λοιπόν;

Ἄν ἡμωροῦσαν νὰ μιλήσουν τὰ ἔωια.

Μιὰ ἡμέρα, ποὺ στὸ σπίτι δὲν εἶχε μείνει κανεὶς, τὰ ἐπιπλά ἄρχισαν νὰ μιλοῦν ἀναμεταξύ των. Ἐμιλοῦσαν στὴ γλῶσσα των.

Ἄρχισε πρῶτο τὸ τραπέζι.

— Ἐγώ, ἔλεγε, ἐγεννήθηκα πέρα βαθιὰ στὸ δάσος. Σιγὰ-σιγὰ ἐμεγάλωσα καὶ ἔγινα μιὰ θεώρατη βαλανιδιά. Ἐστεκόμουν περήφανη καὶ ὠραία, σὰν ἀληθινὴ βασίλισσα. Τὰ πουλιὰ ἤρχοντο καὶ ἔκαμναν τὶς φωλιές των μέσα στὰ κλαδιά μου.

Ἦμουν δυνατὴ, καὶ μοῦ ἐφαίνετο, πὼς θὰ ζήσω αἰώνια. Ποτὲ δὲν μὲ ἐφόβισε βαρυχειμωνιά. Καὶ ὁ ἄγριος βοριάς δὲν μὲ ἐσάλευσε.

Ὅσον ὅμως καὶ ἂν ἄργησε, μιὰ ἡμέρα ἐσήμανε καὶ γιὰ μένα ἡ ὥρα τοῦ θανάτου. Ξυλοκόποι μὲ τὰ τσεκούρια στὰ χέρια, ἦλθαν ἓνα ἀνοιξιάτικο πρωτὶ, καὶ μὲ ἐγκρέμισαν κάτω στὸ χῶμα. Μὲ ἐφόρτωσαν κομματιασμένη ἐπάνω στὰ κάρρα, μὲ ἐπριόνισαν καὶ μὲ ἔκαμαν σανίδα.

Ἐνα ὁλόκληρο χρόνο δὲν ἠμπόρεσα νὰ ἡσυχάσω. Καὶ αὐτὰ ὅλα δὲν ἦσαν, παρὰ ἡ ἀρχὴ στὸ μαρτύριό μου.

Ἀργότερα ὁ ἐπιπλοποιὸς ἐρροκάνισε τὰ κομμάτια μου. Τὰ ἐτρύπησε μὲ βίδες καὶ καρφιά. Τὰ ἐκόλλησε σφιγτὰ τὸ ἓνα μὲ τᾶλλο, καὶ τὰ ἐτακτοποίησε. Στὸ τέλος, ἀφοῦ πιά ἤμουν τραπέξι ἑτοιμο, μὲ ἐγυάλισε μὲ βερνίκι.

Πόσα βάσανα ἐτράβηξα!

Καὶ τώρα εἶμαι τραπέξι, καὶ θὰ μένω ἐπάνω στὰ τέσσαρα πόδια μου, ποιὸς ξέρει γιὰ πόσα χρόνια.

— Ἐγὼ, εἶπε κατόπιν ἡ κασσετίνα, ἤμουν μιὰ ὁμορφη κεράσια. Ἐφύτρωσα στὴν πλάγια ἑνὸς λόφου, ποὺ ἀντίκρουζε τὴν ἀνατολή.

Τὴν αὐγὴ, τὸ δροσερὸ ἀεράκι ἔπαιζε μὲ τὰ κλαδιά μου. Τὸν Ἀπρίλη, τὰ ἀνθισμένα κλωνάρια μου ἐφαίνοντο σὰν πελώρια ἀνθοδέσμη, καὶ ἐβούιζαν τριγύρω μου ἀμέτρητες οἱ μέλισσες.

Τὸν Ἰούνιον, χαρούμενες συντροφιεὺς παιδιῶν ἤρχοντο καὶ ἔπαιρναν τὰ ὁμορφα κόκκινα κεράσια μου.

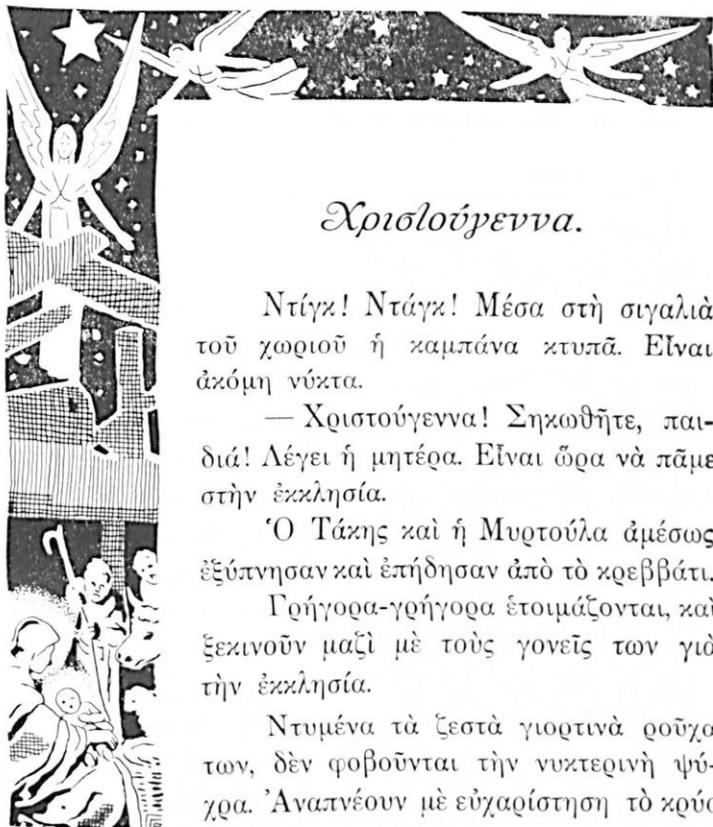
Τὰ πουλάκια ἔκτιζαν τὶς φωλίτσες των στὰ κλαδιά μου, καὶ ἐγὼ εὐτυχισμένη, ἄκουα τὰ ἀτέλειωτα κελαδήματά των.

— Μὴν παραπονῆσθε, ἀδέλφια μου, λέγει τελευταῖος μὲ ἀναστεναγμὸ ὁ παλιὸς ἀπὸ μαόνι κομὸς. Ἐσεῖς δὲν ἀφήσατε τὴν πατρίδα σας. Δὲν ἐξενιτευθήκατε σὰν κ' ἐμένα.

Ἐγὼ ἐγεννήθηκα σὲ ἓνα πολὺ μακρινὸν τόπο. Ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι εἶναι μαῦροι. Τὰ πουλιά πολύχρωμα. Καὶ ὁ ἥλιος καίει σὰν φωτιά.

Στὰ κλαδιά μου ἐσκαρφάλωναν πίθηκοι, καὶ ἐκρέμοντο φίδια. Ἐκαμα μετὰ τὰξίδι μέσα σ' ἓνα πλοῖο. Ποτέ, ποτέ δὲν θὰ ξαναἰδῶ τὸ δάσος, ὅπου ἐγεννήθηκα καὶ ἐχάρηκα τὸ λαμπρὸ φῶς τοῦ ἡλίου.

Εἶμαι, δυστυχία μου! καταδικασμένο νὰ ζήσω γιὰ πάντα σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν ξένη καὶ σκοτεινὴ γωνιά.

Χριστούγεννα.

Ντίγκ! Ντάγκ! Μέσα στη σιγαλιά
τοῦ χωριοῦ ἡ καμπάνα κτυπᾷ. Εἶναι
ἀκόμη νύκτα.

— Χριστούγεννα! Σηκωθῆτε, παι-
διά! Λέγει ἡ μητέρα. Εἶναι ὥρα νὰ πᾶμε
στὴν ἐκκλησία.

Ὁ Τάκης καὶ ἡ Μυρτούλα ἀμέσως
ἐξύπνησαν καὶ ἐπήδησαν ἀπὸ τὸ κρεββάτι.

Γρήγορα-γρήγορα ἐτοιμάζονται, καὶ
ξεκινοῦν μαζὶ μὲ τοὺς γονεῖς των γιὰ
τὴν ἐκκλησία.

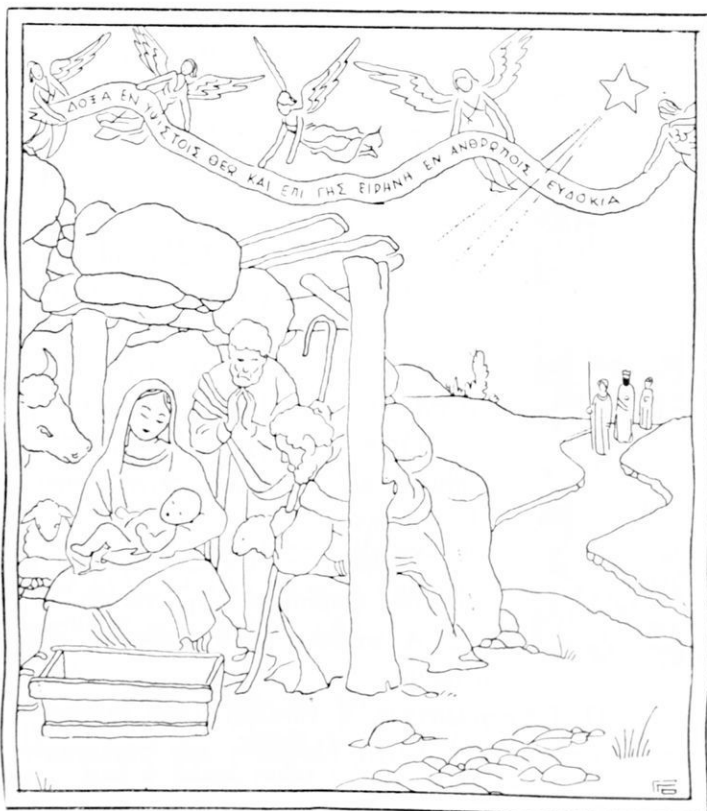
Ντυμένα τὰ ζεστὰ γιορτινὰ ροῦχα
των, δὲν φοβοῦνται τὴν νυκτερινὴ ψύ-
χρα. Ἀναπνέουν μὲ εὐχαρίστηση τὸ κρύο
ἀεράκι.

Ἡ Εὐαγγελίστρια, ἡ ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ, φαί-
νεται ἀπὸ μακριά. Εἶναι ὀλόφωτη καὶ στολισμένη μὲ
μυρτιές καὶ δάφνες.

Ὅλα τὰ κανδήλια καὶ οἱ πολυέλαιοι εἶναι ἀναμ-
μένοι καὶ λαμποκοποῦν.

Ἡ ἐκκλησία εἶνε γεμάτη κόσμος. Στὴ μέση ἔχει
μιὰ μεγάλη ὠραία εἰκόνα, πού τὴν ἀσπάζονται ὅλοι.
Αὐτὴ τραβᾷ πὺς πολὺ τὴν προσοχὴ τοῦ Τάκη καὶ τῆς
Μυρτούλας.

Έχει ζωγραφισμένο ένα βουνό, ένα σπήλαιο, μιὰ φάτνη. Τὴν Παναγία, τὸ Χριστὸ βρέφος, τοὺς βοσκούς, πὺν ἔτρεξαν νὰ τὸν προσκυνήσουν, καὶ τὰ βώδια, πὺν τὸν ζεσταίνουν μὲ τὰ γνῶτα των.

Έχει καὶ ἓνα δρόμο φιδωτὸ μὲ τρεῖς ὁδοιπόρους, πὺν φαίνεται νὰ ἔρχονται ἀπὸ μακριά. Ἐπάνω ἀπ' αὐτούς, ἓνα λαμπρὸ ἀστέρι. Καὶ ψηλὰ στὴν κορυφή, τὸν οὐρανὸ ἀνοιγμένο καὶ πλῆθος ἀπὸ ἀγγέλους, πὺν κρατοῦν ἓνα χαρτὶ στενὸ καὶ μακρὸ σὰν κορδέλα.

Σ' αὐτὸ τὸ χαρτὶ εἶναι γραμμένα μὲ κεφαλαῖα γράμματα τὰ λόγια:

«ΔΟΞΑ ΕΝ ΥΨΙΣΤΟΙΣ ΘΕΩ ΚΑΙ ΕΠΙ ΓΗΣ
ΕΙΡΗΝΗ ΕΝ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ ΕΥΔΟΚΙΑ»

Ὁ Τάκης καὶ ἡ Μυρτούλα στέκονται ἡσυχα. Προσέχουν στὰ λόγια, ποὺ ψάλλουν οἱ ψάλτες, καὶ κάμνουν μὲ εὐλάβεια τὸ σταυρὸ των.

Ἡ Λειτουργία ἐτελείωσε τὰ ξημερώματα. Γυρίζουν στὸ σπίτι. Στὸ μεγάλο τζάκι, εὐρίσκουν τὴ φωτιά σκεπασμένη ἀπὸ μιὰ κάτασπρη σκόνη, σὰν νὰ εἶχε πέσει χιόνι μέσα στὸ τζάκι.

Ἡ μητέρα διορθώνει λίγο τὰ ξύλα. Βάζει καὶ ἄλλα ἀκόμη, καὶ ἡ φωτιά δυναμώνει. Τί καλὰ ποὺ εἶναι τώρα! Μὲ τί ὄρεξη παίρνουν τὸ γάλα των! Πῶς μοσχομυρίζει τὸ χρυστόψωμο καὶ τὰ κουλούρια!

— Νὰ ἤρχοντο συχνότερα τὰ Χριστούγεννα! λέγει ὁ Τάκης.

— Χρόνια πολλὰ καὶ καλὰ, παιδιά! λέγει ὁ παπποῦς.

— Νὰ μᾶς ζήσης χίλια χρόνια παππούλη! Ἀπαντοῦν τὰ παιδιά.

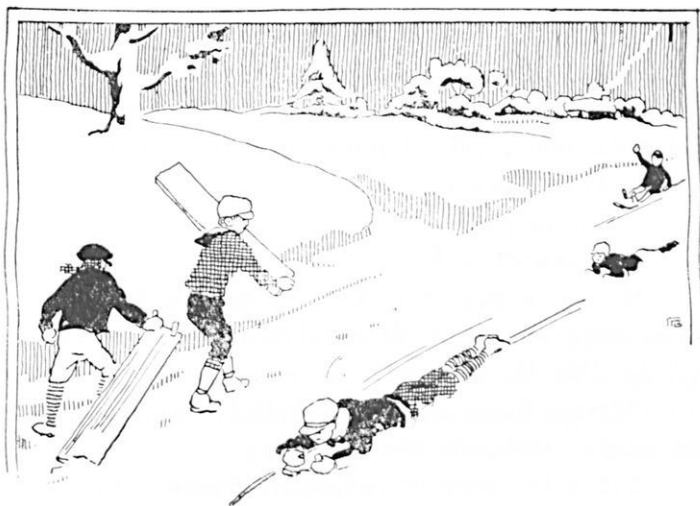
Χριστούγεννα.

*Εἶδα χθὲς τὸ βράδυ στ' ὄνειρό μου
τὸ νεογέννητο Χριστό.
Τὰ βώδια ἐπάνω του ἐφυσσοῦσαν
ὅλο τὸ χνῶτο τους ζεστό.*

*Τὸ μέτωπό του ἦταν σὰν ἥλιος.
καὶ μέσα ἡ φάτνη ἡ φτωχικὴ
ἄστραφτε πιὸ καλὰ ἀπὸ μέρα,
μὲ κάποια λάμψη μαγική.*

*Βοσκοὶ πολλοὶ καὶ βοσκοποῦλές
Τὸν προσκυνοῦσαν ταπεινά,
ξανθόμαλλοι ἄγγελοι ἐστεκόνταν
κ' ἔψελναν γύρω του «ΩΣΑΝΝΑ».*

Τέλος Ἄγρας

Τὰ βαγονάκια.

Εἶναι ἓνα ἀπομεσήμερο τοῦ Γεννάου.

Τὴν προηγούμενη ἡμέρα ἔρριξε πολὺ χιόνι καὶ ὁ ἄγριος βοριάς, πὺν ἐφύσηξε τὴν νύκτα, τὸ ἔχει κάμει κρύσταλλα.

Ὁ Τάκης, μαζί μὲ τοὺς φίλους του, ἀνεβαίνουν τὸν ἀνήφορο τῆς Ἀγία-Μαρίνας. Ὁ Χρῖστος, πὺν κάμνει πάντα τὸν ἀρχηγό, σὰ μεγαλύτερος, σὲ ὅλα τὰ παιγνίδια: «Νὰ εὐκαιρία, παιδιά, νὰ παίζουμε τὰ βαγονάκια, φωνάζει. Τρέξτε νὰ φέρετε σανίδες».

Ὁ δρόμος τῆς Ἀγία-Μαρίνας εἶναι σκεπασμένος μὲ δύο-τρεῖς πιδამές χιόνι, καὶ ἀνάμεσα ἀπὸ δυὸ κατάσπρους ἀπὸ τὸ χιόνι ὄχθους, κατηφορίζει ἀπότομα.

Τὰ παιδιά τρέχουν στὰ σπίτια των, φέρνουν ἀπὸ μιὰ σανίδα τὸ καθένα, καὶ τὸ παιγνίδι ἀρχίζει.

Ξαπλωμένοι μπρούμυτα ἐπάνω στὶς σανίδες, περιμένουν στὴν κορυφὴ τῆς ἀνηφοριᾶς τὸ παράγγελμα.

Ὁ Τάκης, ἐσφηνώσε ἐμπρὸς στὸ δικό του σανίδι δύο ξύλα ὀρθά, γιὰ νὰ βασιέται καλά, καὶ φωνάζει:

— Ὅλοι ἔτοιμοι;

— Ἐτοιμοί!..

— Ἐμπρός! ἔν, δύο, τρία.

Μὲ ἓνα ἐλαφρὸ σπρώξιμο οἱ σανίδες ξεκινοῦν. Στὴν ἀρχὴ πηγαίνουν ἀργά, μὲ δυσκολία. Τὸ παραμικρὸ ἐμπόδιο τὶς σταματᾷ.

Ὑστερα ὅμως, ὅσο μεγαλώνει ὁ κατήφορος, τόσο καὶ αὐτὲς γλυστροῦν εὐκολώτερα.

Στὸ τέλος φεύγουν γρήγορα-γρήγορα, σὰ βαγονάκια. Τὰ χιόνια σκορπίζονται δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Κτυποῦν τὰ πρόσωπα τῶν παιδιῶν. Μπαίνουν στὸ λαιμό των. Ἀλλὰ τὰ παιδιά δὲν λογαριάζουν τέτοιες ψιλοδουλειές. Μάλιστα ἔτσι τοὺς ἀρέσει πὺς πολὺ αὐτὸ τὸ παιγνίδι.

Ὅταν κοντεύουν στὸ τέρμα καὶ λιγοστεύη ὁ κατήφορος, τὰ βαγονάκια λιγοστεύουν καὶ αὐτὰ τὴ φόρα των, καὶ σιγὰ-σιγὰ σταματοῦν ὁλότελα.

Μὲ ἓνα πήδημα τότε, βρίσκονται ὅλοι ὀρθοί, καὶ μὲ τὶς σανίδες στὸν ὦμο ἀνεβαίνουν τρέχοντας τὸν ἀνήφορο, καὶ ξαναρχίζουν πάλι.

* * *

Τὸ παιγνίδι αὐτό, τοὺς γεμίζει χαρὰ καὶ εὐχαρίστηση. Τί καλὰ νὰ τρέχης ἐπάνω στὰ χιόνια, νὰ ἀναπνέης βαθιὰ τὸν καθαρὸν ἀέρα, νὰ παίζης ἔξω στὴν ἐξοχή!

Πότε-πότε κανένα ἀπὸ τὰ σανίδια πηγαίνει λοξά, σὲ κανένα χαμόκλαδο, ἢ πλάϊ στὸν ὄχθο, καὶ τότε σανίδα καὶ ἐπιβάτης ἀναποδογυρίζουν μὲ ὀρμή, καὶ κυλιοῦνται ἐπάνω στὰ χιόνια.

Τὰ γέλια καὶ τὰ ξεφωνητὰ δὲν περιγράφονται.

Ἄ! Ἐκεῖνη τὴ βραδεῖα ἐνύκτωσε πολὺ γρήγορα. Οἱ φρονιμώτεροι πηγαίνουν ἐνωρὶς στὰ σπίτια των. Οἱ ἄλλοι, ποὺ εἶναι ἀχόρταγοι στὸ παιγνίδι, δὲν ἐννοοῦν νὰ ξεκολλήσουν.

— Καὶ ἄλλη μιὰ φορὰ ἀκόμη! Ἐμπρὸς καὶ τούτη! Καὶ ἄλλη μιὰ καὶ φθάνει!..

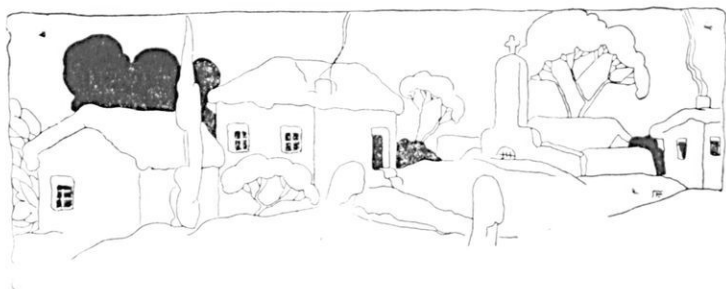
Ἐπιτέλους ἀποφασίζει καὶ ὁ Τάκης, μαζὶ μὲ τοὺς τελευταίους, νὰ πάη στὸ σπίτι του καὶ αὐτός.

Εἶχαν φανῇ στὸν οὐρανὸ τὰ πρῶτα ἀστέρια. Ἡ μαμὰ τὸν βλέπει ξαναμμένο, κόκκινο, μὲ τὰ ροῦχα γεμάτα ψιλὸ κρυσταλλιασμένο χιόνι, καὶ βάζει τὶς φωνές.

— Καλέ, τί χάλια εἶναι αὐτά; Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι σ' αὐτὴν τὴν κατάστασι;

Ὁ πατέρας, ποὺ θυμᾶται τὰ εὐχάριστα παιδικὰ του χρόνια καὶ τὰ παιγνίδια του, χονδραίνει μόνον ὀλίγο τὴ φωνή του καὶ λέγει:

— Τινάξου ἔξω ἀπὸ τὴ θύρα, νὰ φύγῃ ἀποπάνω σου τὸ χιόνι. Καὶ ἔλα μέσα γρήγορα μὴν ἀρρωστήσης. Ἔχε χάρη στὸ χιόνι, ἀπόψε.

Χιόνι.

Τὶ καλὰ ποὺ εἶναι στὸ σπίτι μας,
τώρα ποὺ ἔξω πέφτει χιόνι!
Τὸν μπερντὲ παραμερίζοντας
ταῖσπρο βλέπω ἐκεῖ σεντόνι,
νὰ σκεπάζῃ ὅλα τὰ πράγματα,
δρόμους, σπίτια, δένδρα, φύλλα.
Πόσο βλέπω μ' εὐχαρίστηση
μαζεμένη τόση ἀσπίδα!

Ὅμως κοίτα, τουρτουρίζοντας
τὸ χορίτσι ἐκεῖνο τρέχει.
Τώρα σιάθηκε στὴν πόρτα μας,
ψωμί, λέει, πὼς δὲν ἔχει,
πὼς κρυώνει, πὼς ἐπάγωσε...
Ἔλα μέσα, χοριτσάκι!..
Τὸ τραπέζι μας ἐστρώθηκε
καὶ ἀναμμένο εἶναι τὸ τζάκι...

Κ. Καριωτάκης

Τὸ χιόνι.

Σκέπασε τὰ κεραμίδια, πιθαμὲς δυὸ-τρεῖς τὸ χιόνι
κ' εἶναι ἡ πόλη φασκιωμένη, μ' ἓνα κάτασπρο σεντόνι.
Δέστε-δέστ' ἀσπροπροσώπους, μεσ' τὶς γοῦνες τυλιγμένους,
δέστε-δέστε μεσ' τὸ χιόνι, ὥς τὰ γόνατα χωμένους!

Χάθηκ' ὁ ἡρωϊσμός!
Πανταχοῦ ἀποκλεισμός!
Τοῦ! Τοῦ! Τοῦ!
Κὲγὼ κρυνώνω
Μπού! Μπού! Μπού!
Κὲγὼ παγώνω!

ὦ! Τὶ κρύσταλλα! Τὶ πάγοι! ὁ Δεκέμβριος ἀφροῖζει.
Ὁ ἀέρας λυσσασμένος, στὰ παράθυρα μουνγκρίζει.
Τῆς φακῆς τὰ παλληκάρια, κουκουλώθηκαν στὸ στρῶμα.
Δέστε μύτες ὅπου σιάζουν! Δέστε ἀχνοὺς ἀπὸ τὸ στόμα!

Λόγια ἀκοῦστε μασημένα!
Μάτια δέστε δακρυσιμένα!
Τοῦ! Τοῦ! Τοῦ!
Κὲγὼ δακρύω,
Μπού! Μπού! Μπού!
Τὶ κρύο! κρύο!

Ἡλ. Τανταλίδης

Τὸ ἀλάτι.

Εἶναι ἡ ὥρα τοῦ δείπνου. Καὶ ἡ οἰκογένεια κάθεται στὴν τραπεζαρία καὶ δειπνᾷ. Μόλις ἀπόφαγαν, ὁ πατέρας ἐρωτᾷ τὰ παιδιὰ του, πῶς ἐπέρασαν τὴν ἡμέρα, καὶ τί σπουδαῖο ἔμαθαν στὸ σχολεῖο ἀπὸ τὸ δάσκαλό των. Ἡ μητέρα παίρνει τὰ πιάτα ἀπὸ τὸ τραπέζι, καὶ ἡ Σοφία σηκώνει τὴν ἀλατιέρα, γιὰ νὰ τὴν βάλῃ στὸ μαγειρεῖο, στὴ θέσῃ της. Ἀπὸ τὴ βιάσῃ της ὅμως τὴν ἀναποδογυρίζει, καὶ χύνεται τὸ ἀλάτι ἐπάνω στὸ τραπεζομάνδυλο. Ἀμέσως παίρνει τὸ μαχαίρι, καὶ ἀρχίζει νὰ τὸ μαζεύῃ.

Ὁ Τάκης σταματᾷ τὴν ἀπάντησιν στὴν ἐρώτησιν τοῦ πατέρα, κοιτάζει μὲ προσοχὴ τὸ ἀλάτι, καὶ ρωτᾷ μὲ περιέργεια:

— Ἀλήθεια, πατέρα, πῶς καὶ ποῦ τὸ κάμνουν τὸ ἀλάτι;

— Τὸ ἀλάτι, παιδί μου, δὲν τὸ κάμνουν οἱ ἄνθρωποι. Γίνεται ἀπὸ τὴ φύσιν, καὶ στὴ θάλασσα καὶ στὴ στεριά. Ἔτσι εἶναι δυὸ λογίων ἀλάτι, τὸ θαλασσινὸ καὶ τὸ ὀρυκτό.

— Ἀπὸ τὴ θάλασσα πῶς τὸ βγάζουν;

— Νὰ πῶς! Ξέρεις καὶ σύ, πῶς τὸ νερὸ τῆς θάλασσας εἶναι ἀλμυρό. Αὐτὸ θὰ εἰπῇ, πῶς ἔχει ἀλάτι μέσα. Μπορεῖς νὰ τὸ ἰδῇς μὲ τὰ μάτια σου, ἂν βάλῃς στὸν ἥλιο ἓνα πιάτο μὲ ὀλίγο νερὸ θαλασσινό. Θὰ ἰδῇς πῶς σὲ ὀλίγες ὥρες, τὸ νερὸ θὰ γίνῃ ὅλο ἀχνὸς καὶ θὰ φύγῃ, καὶ στὸ πιάτο θὰ μείνῃ ἓνα στρώμα ἀλάτι. Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ στὶς ἀγκρογιαλιές, ποὺ ἔχουν κοντὰ χαμηλὸν ἴσιον τόπο.

Σκάβουν δεξαμενὲς ὅχι βαθιεῖς, πολὺ πλατειεῖς

ὅμως, πὺν τὶς λέγουν ἀλυκὲς. Τὶς γεμίζουν νερὸ ἀπὸ τῇ θάλασσᾳ, καὶ ὕστερα τὶς φράζουν καλὰ γύρω-γύρω γιὰ νὰ μὴν περάσῃ ἄλλο θαλασσινὸ νερὸ μέσα.

Ὁ ἥλιος τοῦ καλοκαιριοῦ ἑξατμίζει τὸ νερὸ λίγο-λίγο, καὶ σὲ δυὸ-τρεῖς μῆνες μένει μόνον τὸ ἀλάτι. Τὸ βγάζουν τότε ἀπὸ τὶς δεξαμενές, τὸ κάμνουν σωροὺς καὶ τὸ πωλοῦν.

Τέτοιες ἀλυκὲς εἶναι πολλὲς στὸ Μεσολόγγι, στὴν Ἀττικὴ, στὴ Λευκάδα, καὶ σὲ ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδας μας.

* * *

— Καὶ ἀπὸ τῇ γῇ, πατέρα, πῶς τὸ βγάζουν;

— Εἶναι πολὺ βαθιὰ μέσα στὴ γῇ. Σκάβουν, καὶ τὸ βγάζουν. Γι' αὐτὸ τὸ λέγουν ὀρυκτό. Τὸ μέρος τῆς γῆς, πὺν ἔχει τέτοιο ἀλάτι, τὸ λέγουν ἀλατωρυχεῖο.

— Καὶ τὸ ὀρυκτὸ ἀλάτι εἶναι σὰν τὸ θαλασσινό, πατέρα;

— Τὸ ὀρυκτό, ὅταν τὸ βγάζουν, δὲν εἶναι ἄσπρο. Ἔχει διάφορα χρώματα, κίτρινο, κόκκινο, γαλάζιο ἢ πράσινο, γιὰτὶ εἶναι ἀνακατωμένο μὲ χρώματα καὶ ἄλλες οὐσίες. Τὸ καθαρίζουν ὅμως μὲ νερὸ, καὶ γίνεται ἀπαράλλακτο, ὅπως τὸ ἀλάτι τῆς θάλασσας.

— Ἔχομε στὴν Ἑλλάδα ἀλατωρυχεῖα ;

— Ὅχι! Ἀλλοῦ ὅμως εἶναι πολλὰ. Τὸ μεγαλύτερο ἀλατωρυχεῖο εἶναι 400 μέτρα βαθιὰ μέσα στὴ γῇ. Τὸ ἀλατωρυχεῖο αὐτὸ εἶναι ἀπέραντο. Ἐκεῖ κάτω, μέσα σ' ἐκεῖνον τὸ θεώρατο ὄγκο τοῦ ἀλατιοῦ, ἔχουν κάμει δρόμους. Οἱ δρόμοι αὐτοὶ εἶναι πολλοί. Ἔχουν καὶ μάκρος πολὺ, καὶ διασταυρῶνονται. Πηγαίνουν ἄλλοι δεξιά, ἄλλοι ἀριστερά, ἄλλοι ἐμπρός, καὶ ἄλλοι ὀπίσω.

Ἔτσι γίνεται μιὰ σωστή πολιτεία μέσα στὴ γῆ, μὲ δρόμους καὶ πλατεῖες καὶ ἀνθρώπους πολλούς.

Τίποτε δὲν λείπει σ' αὐτὴν τὴν ὑπόγεια πολιτεία. Ὑπάρχουν καὶ ἐκκλησίες, σκαλισμένες μέσα στὸ ἀλάτι, καὶ φῶτα πολλὰ, ποὺ κáμνουν τοὺς ἀλατένιους τοίχους καὶ θόλους νὰ λάμπουν μὲ διάφορα χρώματα, σὰν τοὺς κρυσταλλένιους πολυέλαιους στὶς ἐκκλησίες μας.

Φαντάσου, τί λαμπρὴ φωτοχυσία θὰ εἶναι μέσα στὶς ἐκκλησίες της, ὅταν κεριὰ καὶ κανδήλια ἀναμμένα θὰ ρίχνουν τὸ φῶς των, ἐπάνω στοὺς ἀλατένιους τοίχους καὶ τοὺς θόλους των.

— Ἀλήθεια, πολὺ ὥραϊα θὰ εἶναι! Εἶπεν ὁ Τάκης μὲ θαυμασμό. Πόσο θὰ ἤθελα κέγῳ νὰ ἔκαμνα ἓναν περίπατο μέσα σ' αὐτὴν τὴν πόλη!

Τὸ γλυκὸ τοῦ βασιλέα.

Μιά φορά κ' ἔναν καιρὸ, ἦτο ἓνας βασιλέας ἄκληρος. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν εἶχε διάδοχο, ἐκήρυξε πὺς ἀποφάσισε νὰ κάμῃ διάδοχό του ἐκεῖνον, ποὺ θὰ μπορέσῃ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ μὲ ἓνα λόγo, ἢ μὲ ἓνα δῶρο.

Ὅλοι οἱ ὑπῆκοοί του, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἐβάλθηκαν νὰ βροῦν ὅ,τι καλύτερο ἤμποροῦσαν νὰ τοῦ εἰποῦν, ἢ νὰ τοῦ χαρίσουν, γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσουν.

Μὰ καὶ ὁ βασιλέας δὲν ἔμενε μὲ σταυρωμένα χέρια. Ἐσοφίσθηκε νὰ δώσῃ στὸ μάγειρό του μιὰ συνταγή, γιὰ νὰ ἐτοιμάσῃ ἓνα γλυκό. Ἀλλὰ τὸ γλυκὸ αὐτὸ ἦτο ὅ,τι ἄλλο θέλετε, παρὰ γλυκό:

Ξινό, στυφό, πιζρό, άλμυρό, καὶ τὸ χειρότερο, ἐμύριζεν ἀνυπόφορα.

Ὅταν ἤλθεν ἡ ὠρισμένη ἡμέρα, ἐμαζεύθησαν ὅλοι στὸ παλάτι. Εἶπαν τὴν καλύτερη εὐχή, καὶ ἐπρόσφεραν τὸ καλύτερο δῶρο, πὺν ἠμπόρεσε νὰ βρῇ ὁ καθένας. Ὁ βασιλέας τοὺς εὐχαρίστησε, τοὺς εἶπε ἓνα σωρὸ καλὰ λόγια, καὶ ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ φέρουν ἐκεῖνο τὸ γλυκὸ πού, ὅπως τοὺς εἶπε, ἦτο δική του ἐφεύρεση.

Ἕνας - ἓνας ἐσηκώνετο ὀρθὸς καὶ ἔπαιρνε μιὰ κουταλιά.

— Θαυμάσιο γλυκό!, εἶπεν ὁ πρῶτος, μολονότι μόλις ἐκατόρθωσε νὰ κρύψῃ τὴν ἀηδία του.

Ποτέ μου δὲν ἔφαγα ὠραιότερο! Λέγει ὁ δεύτερος, ἂν καὶ ἐμεταχειρίσθηκε ὅλη του τὴ θέληση, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ τὸ καταπιῇ.

Ὁ τρίτος, πὺν τὸ εἶχε πτύσει κρυφὰ στὸ μανδύλι του, εἶπε: «Μόνον ἡ Μεγαλειότης σου ἠμποροῦσε νὰ σκεφθῇ τέτοιο γλυκό».

Νὰ μὴν τὰ πολυλογοῦμε, ὅλοι ἐπαίνεσαν τὸ σιχαμένο ἐκεῖνο γλυκό. Κανεῖς δὲν ἐτόλμησε, οὔτε κὰν νὰ σωπᾷσῃ. Ἐνόμιζαν πῶς ἔτσι θὰ εὐχαριστοῦσαν τὸ βασιλέα.

Μὰ νὰ εὐχαριστήθηκε ἄραγε ὁ βασιλέας, μ' αὐτὲς τὶς ψεύτικες κολακεῖες; Θὰ τὸ ἰδοῦμε τώρα ἀμέσως.

Ἕνα μικρὸ παιδί ξυπόλυτο, ἓνα πτωχὸ παιδί τοῦ δρόμου, παρουσιάζεται. Ἐπῆγε καὶ αὐτὸ νὰ εὐχηθῇ τὸ βασιλέα, μὲ ἓνα μαρουλόφυλλο γιὰ δῶρο. Τὸ παιδί αὐτό, μόλις ἔβαλε μιὰ κουταλιά στὸ στόμα, ἔκαμε ἓνα δυνατὸ πφ, καὶ τὸ ἔπτυσσε μπροστὰ σὲ ὅλον τὸν κόσμον.

— Ἐ! Τί ἔπαθες μικρέ; Τοῦ λέγει ὁ βασιλέας, ἐνῶ ὅλοι τὸν ἐκοίταζαν μὲ τρόμον.

— Καλέ, τί φαρμάκι εἶναι αὐτό, βασιλέα μου;

Κοῦμα, πὺ ἐπερίμενα τόσον καιρὸ τὴν ἡμέρα αὐτή, γιὰ νὰ φάγω καὶ ἐγὼ μιὰ κουταλιὰ γλυκὸ τῆς προκοπῆς!

Σιωπὴ ἔγινε στὴν αἴθουσα, καὶ ὅλοι ἐπερίμεναν τρέμοντας τὴν τύχη τοῦ παιδιοῦ, πὺ ἐτόλμησε νὰ μιλήσῃ ἔτσι.

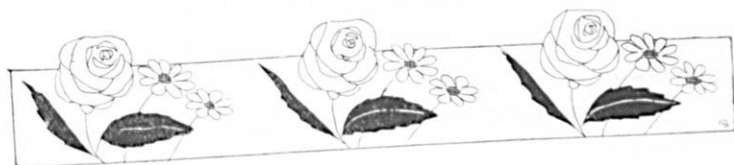
Ὁ βασιλέας ὅμως τὸ ἐπλησίασε, καὶ χαϊδεύοντάς το τοῦ λέγει:

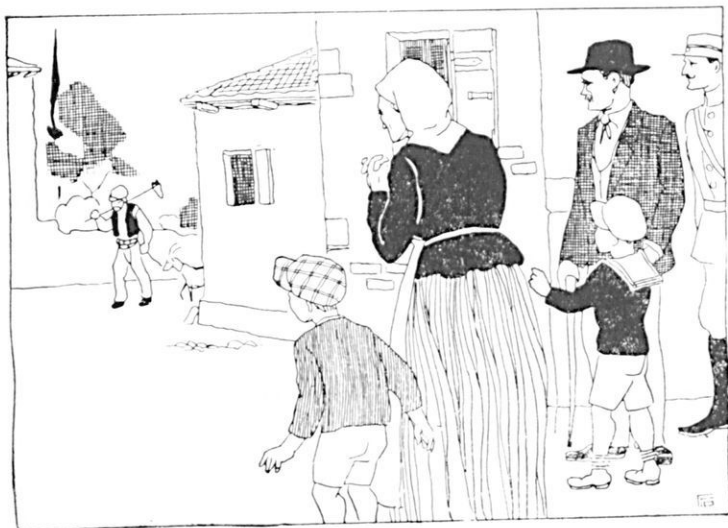
— Μικρὲ μου, καὶ τὸ δῶρο σου μοῦ ἄρεσε, γιὰτι μοῦ τὸ ἔφερες μὲ καλὴ καρδιά, καὶ χωρὶς ἐλπίδα νὰ πάρῃς θρόνο. Μὰ καὶ ἀπὸ ὅσα λόγια ἄκουσα σήμερα, τὰ δικὰ σου μόνον μὲ εὐχαρίστησαν, γιὰτι ἦσαν τὰ μόνα, πὺ εἶπαν τὴν ἀλήθεια.

Ἐσένα λοιπὸν βρίσκω ἄξιο νὰ κάμω διάδοχό μου.

Ὅλοι ἔμειναν μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα. Μὰ τί ἤμπο-
ροῦσαν νὰ κάμουν; Ὑποτάχθηκαν στὸ θέλημα τοῦ βασιλέα καὶ ἐφώναξαν.

— Ζήτω ὁ διάδοχος!

Μιά ἀδικία.

— Ἄχ! Τί ἔπαθα! Τί ἔπαθα ἡ ἄμοιρη! ἐφώναζεν ἡ κυρά Φώταινα, ἔξω ἀπὸ τῆ θύρα τοῦ σπιτιοῦ της. Πάει, ἐγάθηκε ἡ κατσίκα μου. Ποιὸς ἔσπρωξε τὴ θύρα τῆς αὐλῆς; Ποιὸς ἄνοιξε τὸ ἀχούρι, κ' ἔφυγε ἡ κατσίκα μου;

Ἀνέβηκε στὸν ὄχθο. Σηκώνει τὸ ἓνα χέρι ἐπάνω ἀπὸ τὰ μάτια της, κοιτάζει ὀλόγυρα καὶ μακριὰ καὶ ξεφωνίζει πολλές φορές:

— Ἀσπρούλα!.. Ἀσπρούλα!..

Πουθενὰ ἡ Ἀσπρούλα.

Ἀπελπισμένη ἀρχίζει νὰ παραπονῆται στὶς γειτόνισσες καὶ νὰ λέγη:

— Τέτοια κατσίκα! Τέτοιο ἡμερο ζῷο! Τὴν εἶχα

χαϊδεμένη σὰ μικρὸ παιδί. Ἔτρωγε κάθε πρωτὶ ἀπὸ τὸ χέρι μου. Μὴν τὴν εἶδατε πονθενά; Δὲν πιστεύω νὰ μοῦ τὴν ἔκλεψε κανεὶς. Κάποιο κακόπαιδο ἄνοιξε τὶς θύρες. Ἄν ἔτυχε καὶ κανένα σκυλὶ καὶ τὴν ἐκυνήγησε, πάει, δὲν θὰ τὴν ξαναἰδῶ.

Γειτόνισσες καὶ παιδιὰ ἐμαξεύθησαν καὶ ἐρωτοῦσαν τί συμβαίνει. Ὁ καθέννας ἔλεγε ὅτι τοῦ ἐκατέβαινε.

— Ἡ κυρὰ Φωτεινὴ ἔχασε τὴν κατσίκα τῆς, μὴν τὴν εἶδατε; Δίχως ἄλλο κάποιο κακόπαιδο τῆς τὴν ἐσχάρωσε.

Ἀνάμεσα στὰ παιδιὰ, ποὺ ἐμαξεύθησαν, ἦτο καὶ ὁ Σωτήρης. Ἐνα κακὸ παιδί, ποὺ ἐβασάνιζε τὴ μητέρα του καὶ τὸν πατέρα του, μὲ τὴν κακοκεφαλιά του.

Ὁ Σωτήρης αὐτὸς δείχνοντας τὸν Τάκη, ποὺ ἐπῆγαινε μαζὶ μὲ ἄλλους κοντά, λέγει στὴν κυρὰ Φώταινα:

— Δὲν εἶναι πολλὴ ὥρα, ποὺ τὸν εἶδα νὰ σταματήσῃ μπροστὰ στὴ θύρα σου. Καὶ μοῦ ἐφάνηκε πὼς ἐπολέμησε νὰ τὴν ἀνοίξῃ.

— Ἀλήθεια! Πετιέται κάποιος ἄλλος. Τὸν εἶδα καὶ ἐγὼ νὰ περνᾷ ἀπεδῶ. Ὁ Τάκης, καθὼς ἄκουσεν αὐτὰ τὰ λόγια, ἔμεινε μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό. Δὲν ἤξερε τί νὰ εἰπῇ ὁ ἄμοιρος.

Ἡ κυρὰ-Φώταινα τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὸ χέρι, καὶ τὸν ἐτίναξε φωνάζοντας:

— Σὺ, κακόπαιδο, ἔκαμες νὰ φύγῃ ἡ κατσίκα! Ναί! Σὲ εἶδαν. Θὰ μοῦ τὴν πληρώσῃς! Πᾶμε γρήγορα στὸν ἀστυνόμο.

Ὁ Τάκης ἄρχισε νὰ φωνάζῃ:

— Ὁχι, κυρὰ Φώταινα! Δὲν εἶμαι ἐγὼ! Δὲν ξέρω τίποτε! Ναί, ἐπέρασα ἀπέξω, καὶ ἐσταμάτησα κοντὰ στὴ μάνδρα, γιὰ νὰ ἰδῶ τὰ γεράνια. Μὰ δὲν ἄνοιξα καμμιά θύρα. Οὔτε εἶδα τὴν κατσίκα σου.

— Πάρτε τον στὸν ἀστυνόμο! Ἐφώναξαν πολλοί.
Ἐκεῖ θὰ ἰδοῦμε, τί τραγοῦδι θὰ εἰπῇ.

Ὁ Τάκης ἀποτραβιέται, καὶ μὲ ὅλη του τὴ δύναμι τρέχει στὸ σπίτι του νὰ κρυφθῇ.

Φθάνει ἐκεῖ τὴ στιγμή, πού ἔφθανε καὶ ὁ πατέρας του, γυρίζοντας ἀπὸ τὴν ἐργασία του.

Μὲ φωνή, πνιγμένη ἀπὸ τὰ δάκρυα, διηγεῖται τὸ περιστατικό, καὶ τελειώνει μὲ αὐτὰ τὰ λόγια:

— Μπαμπᾶ μου, μαννούλα μου, δὲν πταίω ἐγώ!
Ἐκεῖνος ὁ Σωτήρης, λέγει ψέματα! Ἐγὼ δὲν ἀνοιξα καμμιά θύρα.

Ἡ μητέρα του πιστεύει πὼς εἶναι ἀθῶος. Οἱ μητέρες ξέρουν νὰ διαβάζουν, στὰ μάτια τῶν παιδιῶν των, τί ἔχουν μέσα στὴν καρδιά των.

Ἡ μικρὴ ἀδελφή του τὸν ἀγκαλιάζει, καὶ θέλει νὰ τὸν παρηγορήσῃ. Ἀλλὰ ὁ πατέρας σουφρώνει τὰ φρύδια του.

— Δὲν περνᾷ ἐβδομάδα, πού νὰ μὴν ἀκούσω καὶ ἓνα κατόρθωμά σου! Τοῦ λέγει. Ἐλα μαζί μου. Θέλω νὰ ξεδιαλύνω καλὰ αὐτὴ τὴν ἱστορία.

Ἡ ἰδέα πὼς ὁ πατέρας του τὸν ἔπαιρνε γιὰ ἔνοχο, ἐμεγάλωσε τὴ λύπη τοῦ Τάκη. Μὲ κόπο ἐκρατοῦσε τὰ δάκρυά του, πηγαίνοντας μαζί του, στὸ σπίτι τῆς κυρὰ-Φωτεινῆς.

Ὁ Σωτήρης καὶ οἱ ἄλλοι ἦσαν ἐκεῖ ἀκόμη. Ὁ ἀστυνόμος ἔφθασε, καὶ ἐπροσπαθοῦσε νὰ ἀνακαλύψῃ στὸ χῶμα τὰ πατήματα τοῦ ἔνοχου.

Βλέποντας τὸν Τάκη, νὰ ἔρχεται μὲ τὸν πατέρα του, ἡ κυρὰ Φώταινα ἐξανάρχισε πάλι τὶς φωνές. Μὰ καὶ ὁ Σωτήρης ἔκαμνε τὸ μέρος του, ὅσον ἡμποροῦσε. Τοῦ ἄρесе πολὺ νὰ κατηγορῇ, ἃς ἦτο καὶ στὸ βρόντο. Εὐκαιρία ἐζητοῦσε, καὶ τὴν εὗρθε.

Ὁ Τάκης ἔκλαιε καὶ ἔλεγε:

— Ὁχι, δὲν εἶναι ἀλήθεια!

— Σιωπή! Τοῦ λέγει ὁ πατέρας του. Σοῦ πρέπει μιὰ τιμωρία, πὺν νὰ τὴν θυμᾶσαι γιὰ πάντα. Ὅσο γιὰ τὴν κατοῖκα, θὰ τὴν πληρώσω, ἂν δὲν βρεθῇ. Καὶ ἔκαμε νὰ γυρίσῃ ὀπίσω στὸ σπίτι.

Ἐξαφνα ὅμως, στὴν ἄκρῃ τοῦ δρόμου, παρουσιάζεται ὁ ἄνδρας τῆς κυρὰ-Φώταινας. Ἡρχέτο ἡσυχος-ἡσυχος, μὲ τὸ τσαπὶ στὸν ὄμο. Στὸ χέρι ἐκρατοῦσε ἓνα σχοινί. Καὶ ὀπίσω του, ποιὸς νομίζετε πὺς ἦρχετο; Ἡ κατοῖκα! Χορτάτῃ καὶ εὐχαριστημένη.

— Ἀσπρούλα, Ἀσπρούλα μου! Φωνάζει ἡ κυρὰ-Φώταινα.

— Τὴν ἐπῆρα μαζί μου τὸ ἀπομεσήμερο στ' ἀμπέλι. Εὐρῶκεν ἐκεῖ χορτάρι καὶ ἐχόρτασεν ἡ κατεργαρούλα στὰ γερά, λέγει ὁ κύρ Φώτης.

— Βλέπεις, μπαμπᾶ, βλέπεις; Νὰ ἡ κατοῖκα! Βλέπεις πὺν ἐγὼ δὲν ἔκαμα τίποτε; Βλέπεις πὺν ἔλεγαν ψέματα; Πὺν ἄδικα μὲ ἐκατηγοροῦσαν;

Ὁ Τάκης ἐπετοῦσε ἀπὸ τὴ χαρά του.

Ὁ πατέρας του, κοιτάζει καλὰ-καλὰ στὰ μάτια τὸ Σωτήρη, καὶ τοῦ λέγει αὐστηρά:

— Πρόσεχε ἄλλῃ φορὰ, νὰ μὴ λέγῃς ψέματα! Ἡ ἀλήθεια δὲν ἀργεῖ νὰ φανερωθῇ. Καὶ ὁ ψεύτης μένει μὲ τὴν ἐντροπὴ του.

Ὁ Σωτήρης δὲν ἔβγαλε τσιμουδιὰ ἀπὸ τὸ στόμα του. Ἐφυγε καταντροπιασμένος.

Ὁ Τάκης ἱκανοποιημένος, ἐπῆγε στὸ σπίτι του γρήγορα, γιὰ νὰ ἡσυχάσῃ τὴ μητέρα του καὶ τὴν ἀδελφή του. Εἶχε χαρὰ μεγάλη, πὺν ἔβγαλεν ἀποπάνω του ἓνα μεγάλο βάρος.

Τὸ χαμένο σέδιλο.

Κοντὰ στὸ χωριό, περνᾷ ἓνα ποταμάκι. Αὐτὸ τὸ ποταμάκι, μόνον ὀλίγες ἡμέρες τὸ χρόνο, δὲν ἔχει νερό. Τὴν ἀνοιξη, πὺν λιώνουν τὰ χιόνια, καὶ τὸ φθινόπωρο, ἔπειτα ἀπὸ δυνατὲς βροχές, κατεβαίνει ἀπὸ τὸ βουνὸ σὰ δαιμονισμένο, σύρνοντας πέτρες, κλαδιά, καὶ ὅ,τι ἄλλο βρίσκει μπροστά του. Ὁ ὁρμητικὸς του δρόμος λιγοστεύει μόνον κάτω στὰ λιβάδια. Ἐκεῖ σταματοῦν με ξύλινους νεροφράκτες τὴν ὁρμή του, καὶ τὸ νερό του περνᾷ μέσα σὲ αὐλάκια, καὶ ποτίζει τὶς βραγιές τῶν περιβολιῶν. Τὸ ποταμάκι αὐτὸ τὸ λέγουν Σίφουνα. Ὅταν ὁ Σίφουνας ἔχει μεγάλῃ κατεβασιά, τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου πανηγυρίζουν.

— Ξέρετε, παιδιά; Ὁ Σίφουνας κατεβαίνει. Τὰ

αυλάκια εἶναι γεμᾶτα. Φωνάζουν ὅλα, φθάνοντας τὸ πρῶτ' στὸ σχολεῖο. Καὶ ὅταν δὲν ἔχουν μάθημα, πηγαίνουν παρέες-παρέες κατὰ τὸ Σίφουνα.

Ἐνα πρωί, μιὰ παρέα ἐδιασκέδαζε, ρίχνοντας κλαδιά καὶ σανιδάκια, μὲ ὀρθὰ ραβδιά στὴ μέση καὶ πανάκια, μέσα στὸ ποτάμι. Τὰ σανιδάκια ἔσχιζαν τὰ νερά, σὰ βαρκοῦλες.

Ἐξαφνα μιὰ ιδέα κατέβηκε στὸ κεφάλι τοῦ Χριστοῦ.

— Ξέρω, εἶπε, κάτι, πὺν θὰ ἐγίνετο καραβάκι πρώτης γραμμῆς.

— Τί προᾶγμα; Λέγε ν' ἀκούσωμε.

— Ἐνα πέδιλο πλέει μέσα στὸ νερὸ περίφημα. Μποροῦμε μάλιστα νὰ βάλωμε καὶ φορτίο μέσα κλαράκια, χόρτα, πετροῦλες, ὅ,τι θέλετε. Ἐτσι, γίνεται σωστή βαρκούλα. Κρῖμα, πὺν σήμερα φορῶ τὰ παπούτσια μου μὲ τὰ κορδόνια, ἀλλιῶς θὰ ἐβλέπατε... Λέγει ὁ Χρῖστος, καὶ ρίχνει ματιὰς στὰ πόδια τοῦ Τάκη, πὺν ἐφοροῦσε πέδιλα.

Ὁ γενναῖος Τάκης, χωρὶς νὰ συλλογισθῇ, πὺς οὔτε δυὸ ἡμέρες δὲν εἶχαν περάσει, πὺν τὰ ἀγόρασε ἀπὸ τὸ γέρο-Φώτη, δὲν χάνει καιρό. Τὰ πολλὰ λόγια εἶναι πτώχια. Ἐνα-δύο, ἔξω τὸ πέδιλο, καὶ στὸ ποταμάκι ἀμέσως.

Τὸ πρόχειρο καραβάκι, στὴν ἀρχή, ἐστριφογύρισε λιγάκι, σὰν νὰ τὰ ἔχασε. Ὑστερα ὁμως παίρνει ἀποφασιστικὰ τὸ ρεῦμα, καὶ φεύγει σὰ σαῖτα.

— Πᾶμε, παιδιά, γρήγορα κατόπιν του! Φωνάζουν καὶ τρέχουν ὅλα ἀπὸ κοντά. Ὁ Τάκης θέλει νὰ τρέξῃ καὶ αὐτός, ἀλλὰ πὺς νὰ πατήσῃ ἐπάνω σὲ πέτρες, σὲ λάσπες, σὲ ἀγκάθια, μὲ τὸ ξυπόλυτο πόδι του; Πὺς ἡμποροῦσε νὰ φθάσῃ τοὺς ἄλλους; Ἄλλο τί-

ποτε δὲν τοῦ μένει, παρὰ νὰ φωνάζῃ, ὅσο μπορεῖ δυνατότερα.

— Πιάστε το παιδιά, πιάστε το! Ἄχ! θὰ χαθῇ! Γιατὶ νὰ τὸ ρίξω στὸ νερό, καινούργιο πέδιλο;

Δὲν ἤμποροῦσε νὰ τὰ σκεφθῇ αὐτὰ ὁ εὐλογημένος δυὸ λεπτὰ πρωτύτερα;

— Μὴ στενοχωρῆσαι! Ἀπαντᾷ ἀπὸ μακριὰ ὁ Χρῖστος, τὸ σκάνδαλο. Θὰ τρέξω μὲ ὅλα μου τὰ δυνατά, νὰ κλείσω τὸν καταρράχτη τοῦ λιβαδιοῦ, καὶ θὰ τὸ πιάσω.

Ἀλλὰ μὲ ὅλη τὴν τρεχάλα ὁ Χρῖστος δὲν κατορθώνει νὰ τὸ προφθάσῃ. Τώρα ὁ δρόμος, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ τὸ ποταμάκι, ἔχει βοῦρκο βαθύ. Δὲν ἤμποροῦν οὔτε ποδεμένοι νὰ τὸν πατήσουν. Πάει τὸ πέδιλο, ἐχάθηκε! Καὶ τώρα, τί νὰ κάμῃ ὁ Τάκης; Ξεκινᾷ κουτσα-κουτσα γιὰ τὸ σπίτι του, ὅπου βέβαια, θὰ εὐρῆκε τὴν ὑποδοχὴ, πὺν τοῦ ἄξιζε.

Τὸ συρτάρι μὲ τὰ ἀγαπημένα ωράγματα.

Ἐνα ἀπὸ τὰ συρτάρια τοῦ κομοῦ, μένει πάντα κλειδωμένο. Ἡ μητέρα κρατεῖ τὸ κλειδί του, πάντοτε ἐπάνω της.

Μιὰ ἡμέρα, ἐτακτοποιοῦσε τὰ σιδερωμένα ἀσπρόρουχα τῆς πλύσης, μέσα στὰ συρτάρια του. Ὁ Τάκης καὶ ἡ Μυρτούλα ἔτυχε ἐκείνη τὴ στιγμή, νὰ μποῦν στὸ δωμάτιο.

— “Αφυσέ μας, μαμά, νά ἰδοῦμε, τί εἶναι κλειδωμένα μέσα σ’ αὐτὸ τὸ συρτάρι.

Ἡ μαμά τοὺς κάμνει τῇ χάρῃ καὶ ἀνοίγει τὸ συρτάρι. Εὐχάριστη μυρουδιά ἀπὸ λεβάντα ἐβγήκε. Ἦσαν μέσα μικρὰ δεματάκια ἀπὸ κιτρινισμένα γράμματα, δεμένα μὲ κορδελίτσες. Καὶ στὸ βάθος, ἓνα δέμα φωτογραφίες παλιές.

Αὐτὸ τὸ δέμα τραβᾷ περισσότερο τὴν περιέργεια τῶν παιδιῶν. Ἀναγνωρίζουν σὲ μιὰ φωτογραφία τὸν παπποῦ, καὶ ἄς φαίνεται μὲ μαῦρα γένεια. Σὲ μιὰν ἄλλη ξεχωρίζουν τὴ γιαιγιά, τὴ μητέρα τῆς μαμᾶς, ποὺ κάθεται σὲ ἄλλη πόλῃ. Τώρα ὁμως, δὲν ἔχει πιά, οὔτε καὶ αὐτή, τὰ ὠραῖα κασιτανὰ μαλλιά τῆς φωτογραφίας της.

— Καὶ τοῦτο τὸ παιδί, μὲ τὰ γελαστὰ μάτια, ποῖδς εἶναι, μαμά;

— Δὲν τὸν μαντεύετε;

— “Οχι!

— Εἶναι ὁ πατέρας σας, ὅταν ἦτο ὀκτὼ χρονῶν. Ἡ Μυρτούλα ἀπορεῖ πολὺ. Τῆς φαίνεται πολὺ παράξενο νὰ ἦτο ἄλλοτε τόσο μικρὸς ὁ πατέρας της.

“Ἐνα μικρὸ σκουφάκι, τόσο μικρό, ὅσο νὰ χωρῇ μιὰ μικρὴ γροθιά, καὶ ἓνα ζευγάρι καλτσάκια ἀπὸ μαλλὶ ἄσπρο, ποὺ φαίνονται σὰν κουκλίστικα, κινοῦν τώρα τὴν περιέργειά των.

— Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτο σκουφάκι τοῦ Τάκη. Καὶ ἐκεῖνα, τὰ πρῶτα καλτσάκια τῆς Μυρτούλας.

— Τί μικρὴ ποὺ ἦμουν τότε! Λέγει ἡ Μυρτούλα. Νομίζει πὼς τώρα εἶναι μεγάλη κοπέλα.

Ἡ μαμά ξεδιπλώνει ἓνα χαρτάκι. Μέσα εἶναι δυὸ μπουκλῆς μαλλιῶν, δεμένες μὲ μεταξωτὴ κορδέλα.

— Αὐτὲς εἶναι οἱ πρῶτες μπουκλίτσες τῶν μαλ-

λιῶν σας, ὅταν ἦσθε μικρά. Θὰ τὶς φυλάξω, νὰ τὶς βλέπω ὅσο ζῶ. Πόσες φορὲς τὶς ἐφίλησα, ἐκεῖ ποὺ σὰς ἀποκοίμιζα στὴν ἀγκαλιά μου!

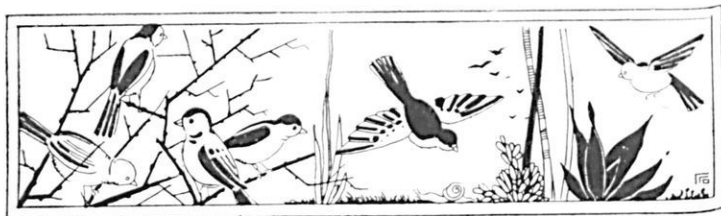
— *Ω! Νὰ καὶ τὸ πρῶτο μου ἀλφαβητάριο! Λέγει ὁ Τάκης.

— Ναί! Λέγει ἡ μαμά. Θυμᾶσαι τί ὥραϊα ἐπερνούσαμε τὶς χειμωνιάτικες βραδιές, ἐκείνη τὴ χρονιά; Πόσες φορὲς ἐγυρίζαμε μαζὶ ὅλα τα φύλλα του; Καὶ πόσες φορὲς ἀποκοιμήθηκες, ἐπάνω στὸ βιβλιαράκι σου αὐτό;

Ἡ μητέρα κλειδώνει τὸ συρτάρι λέγοντας:

— Πόσο μοῦ ἀρέσει νὰ βλέπω τὰ πολυαγαπημένα μου αὐτὰ πράγματα! Μὲ κάμνουν νὰ θυμᾶμαι τὶς καλύτερες χαρὲς τῆς ζωῆς μου.

Ἐχθροὶ καὶ φίλοι τοῦ κήπου.

— Χθὲς ὅλη τὴ νύκτα ἔβρεχε. Ἐμπρός, Μίμη, πάρε τὸν κουβᾶ καὶ ἔλα ἐδῶ στὸν κήπο νὰ κυνηγήσωμε. Τοῦ λέγει ὁ πατέρας του.

Ὁ Μίμης παίρνει τὸν κουβᾶ καὶ τρέχει.

Μέσα στὰ χόρτα, κάτω ἀπὸ τὰ μαρούλια, μέσα στὶς βραγιές τῶν μπιζελιῶν, γλυστροῦν λογιῆς-λογιῆς σιχαμένα ζωῦφια. Χονδροὶ καὶ κόκκινοι γυμνοσάλιαγχοι, ποὺ περπατοῦν καὶ ἀφήνουν ὀπίσω των μιὰ κορδέλα ἀπὸ σάλιο. Ἄλλοι μικροί, ποὺ τὸ χρῶμα των ὁμοιάζει μὲ τὸ χῶμα. Ἄλλοι μὲ χρῶμα καφέ, καὶ ἄλλοι μὲ κίτρινο, σκαρφαλώνουν παντοῦ.

Ὁ Μίμης κυνηγᾷ ἀλύπητα ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς τοῦ κήπου.

Ἀλίμονον, ἂν τοὺς ἄφηναν! Οὔτε φύλλο δὲν θὰ ἔμενε.

Εἶναι καὶ σαλιγκάρια. Αὐτὰ ὁ Μίμης τὰ πιάνει μὲ τὰ δάκτυλα, καὶ ἐκεῖνα μαζεύονται, καὶ κρύβουν καὶ τὰ κέρατά των μέσα στὸ καβούκι των. Τοὺς γυμνοσάλιαγκους, τοὺς σηκώνει μὲ ἓνα ραβδάκι, καὶ ἐκεῖνοι κουβαριάζονται. Ἐδῶ σηκώνει, ἐκεῖ πιάνει ζωῦφια, καὶ ὁ κουβᾶς γεμίζει.

— Καὶ τώρα ἄς πᾶμε νὰ φιλεύσωμε τὶς κότες, λέγει.

Οἱ κότες τὸν βλέπουν ἀπὸ μακριὰ νὰ ἔρχεται, καὶ πετιοῦνται ἀνυπόμονες κατεπάνω στὰ σύρματα τοῦ ὀρνιθώνα.

— Ὑπομονή! Ὑπομονή! Μὴν ἀνησυχῆτε, καὶ ἔχει πολλοὺς καὶ καλοὺς μεζέδες γιὰ ὅλες.

Ἀνοίγει τὴ θυρούλα, πὺν τὶς χωρίζει ἀπὸ τὸν κῆπο, καὶ ἀδειάζει τὸν κουβᾶ. Οἱ κότες ρίχνονται στὰ ζώφια μὲ λαιμαργία καὶ παλαίουν, ποῖα νὰ προφθάσῃ νὰ φάγῃ τὰ περισσότερα. Στὴ στιγμή τὰ καβούκια γίνονται θρόψαλα καὶ οἱ σάλιαγκοι καὶ γυμνοσάλιαγκοι ἀφανίζονται.

— Πολὺ ὥραϊα! Λέγει ὁ πατέρας. Ὅλίγες ἡμέρες κυνήγι ἀκόμη, καὶ θὰ ξεπαστρέψωμε ὅλα αὐτὰ τὰ βλαβερὰ ζώφια.

Μὰ ἀπὸ τὶς κάμπιες ποῖος θὰ μᾶς γλυτώσῃ; Ποῖος θὰ ἀνεβῇ στὰ δένδρα νὰ τὶς πιάσῃ, καὶ νὰ τὶς λιώσῃ;

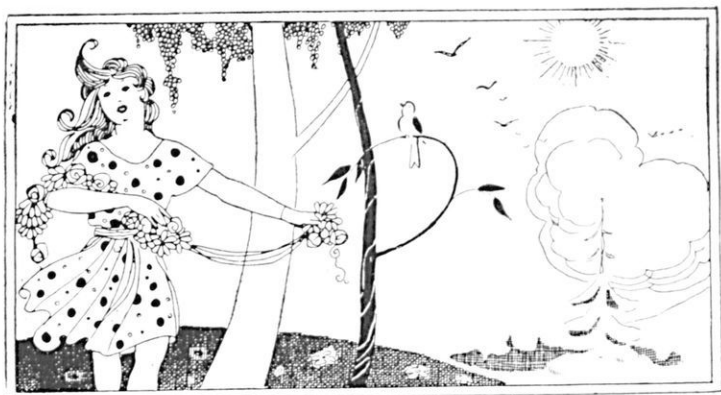
— Ἄ! Αὐτό, λέγει ὁ Μίμης ζαρώνοντας τὸ στόμα, δὲν μοῦ εἶναι εὐκόλο νὰ τὸ κάμω! Εἶναι βρώμικες. Σιχαίνομαι νὰ τὶς πιάσω.

— Μὴ σκοτίζεσαι γι' αὐτό, παιδί μου. Ἄς εἶναι καλὰ οἱ φίλοι τοῦ κήπου. Τὴν παίρνουν ἐκεῖνοι αὐτὴ τὴ δουλειὰ ἐπάνω των. Ξέρεις ποιοὶ εἶναι;

— Ποιοὶ εἶναι, πατέρα;

— Εἶναι ἐκεῖνοι, πὺν σὲ διασκεδάζουν μὲ τὰ τραγούδια των. Εἶναι τὰ σπουργίτια, οἱ σπῖνοι, οἱ μελισσοφάγοι, καὶ ὅλα τὰ πουλιά.

Πρόσεχε λοιπὸν νὰ τὰ ἀγαπᾷς. Μὴν τὰ πειράζῃς, καὶ μὴ χαλᾷς τὶς φωλιές των.

Ὁ ἥλιος τοῦ Μαρλιοῦ.

Χρυσώνει ὁ ἥλιος τὰ βουνά,
 λιώνει τὰ χιόνια τοῦ Φλεβάρη,
 καὶ ἡ Ἐρηνούλα ξεκινᾷ,
 νὰ παίξῃ μέσα στὸ χορτάρι

Τρέχει στοὺς κάμπους γελαστή,
 ἐδῶ μαδᾷ ἐκεῖ θερίζει,
 σὰν πεταλούδα πλουμιστή,
 πὺν στὰ λουλούδια περουνγίζει.

Με τὰ χρυσά της τὰ μαλλιά,
 γύρω στὴν πλάτη της λυμένα,
 τὴν βλέπουν ὅλα τὰ πουλιὰ
 καὶ κελαδοῦν χαριτωμένα.

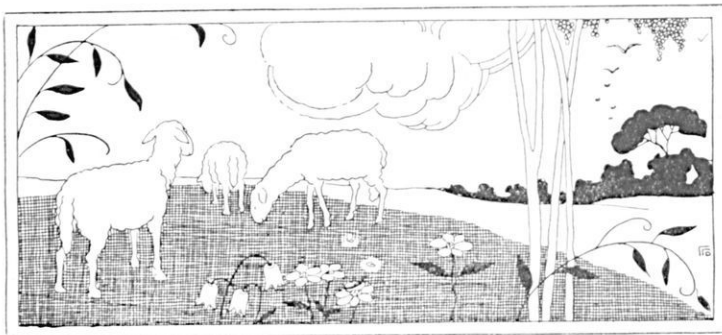
Τὴν βλέπουν τᾶνθῃ τὰ δειλά,
καὶ καμαρώνουν πλάϊ-πλάϊ,
ὁ μενεξῆς μοσκοβολᾷ
καὶ ἡ καλαμὰ χαμογελάει.

Τὴν βλέπει ὁ ἥλιος ὁ ξεστὸς
καὶ ἀπὸ ψηλὰ τὴν φοβερίζει:
Ἐγὼ δὲν εἶμαι γελαστὸς
σὰν τὸ κρινάκι ποὺ μυρίζει.

Τοῦ Μάρτη ὁ ἥλιος εἶμ' ἐγὼ
βγῆκα τὸν κόσμον νὰ φλογίσω,
λάμπω καὶ καίω, καὶ δὲν ἀργῶ,
μικρούλα μου νὰ σὲ μαυρίσω.

Καὶ αὐτὴ ἀπαντᾷ: Νὰ τὸν χαρῶ,
ποὺ κάνει ὅλα πῶς τὰ ξέρει!
Ἐγώ, στὸ πείσμα του, φορῶ
μάρτη χρυσόπλεχτο στὸ χέρι.

Ἀνοιξιάτικη αὐγή.

Τᾶστροα σβήστηκαν. Ἡ μέρα
γλυκοφέγγει ντροπαλή,
καὶ σὸν ξάστερον ἄερα
κελαδοῦν χορυδαλοί.

Γύρω σιάνθη τὰ περίσσια
τῆς λευκῆς ἀγραμπελιᾶς,
πτερουγίζουν τὰ μελίσσια
μὲ τὴν ἔννοια τῆς δουλειᾶς.

Σὲ χωράφια ἀνθοστρωμένα
καὶ γεμᾶτα χλωροσιᾶ,
χίλι' ἀρνάκια σκορπισμένα
βόσκουν χόρτα μὲ χαρά.

Καὶ ἀνασαίνουνε τὰ δάση
μεσ' τὴ διάπλατη γιορτῇ,
ποὺ γιορτάζει ὅλ' ἡ πλάση
ἀνθισμένη, πτερωτή.

Γ. Δροσίνης

Τὰ δῶρα τῆς ἀνοιξης.

Ὁ ἥλιος τοῦ Μάρτη ἐξύπνησε τὰ ἀποκοιμισμένα φυτά. Ἀρχίζουν νὰ στολίζονται μὲ ἀνθη. Σκορποῦν εὐωδίες. Προφυλαγμένες ὀπίσω ἀπὸ τὸν παλιὸ τοῖχο οἱ βιολέτες καὶ τὰ τριαντάφυλλα ἀνθίζουν πρῶτα-πρῶτα.

Ἀπὸ τὴ μιὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ δρόμου ἀμέτρητες μαργαρίτες ἀνοίγουν τὰ κατάσπρα φύλλα των.

Τὰ ἀγριολούλουδα στρώνουν τὰ χωράφια, μὲ ἓνα μυριόχρωμο ἀτέλειωτο χαλί. Ἀλλὰ πὺ πολλὸ ἀπ' ὅλα τὰ φυτά, τὰ δένδρα ἐτοιμάζονται νὰ δώσουν τὴ μεγάλῃ χαρὰ τῶν ματιῶν μας. Τὰ μάτια των, ποὺ ὡς τώρα ἦσαν μαυρειδερά καὶ κλεισμένα, φουσκώνουν καὶ σκάζουν. Ὀλίγο ζεστὸ ἀεράκι χρειάζεται τώρα γιὰ νὰ ἀνοίξουν, καὶ νὰ πεταχθοῦν τὰ πρῶτα φυλλαράκια των. Τὸ φέρνουν ἀπὸ τὸ νοτιὰ οἱ γλυκὲς νύκτες τῆς ἀνοιξης.

Ένα πρωτ τοῦ Μάρτη, καθὼς ἀνοίξε τὸ παράθυρο ὁ Τάκης, βλέπει μέσα στὰ περιβόλια δένδρα, σκεπασμένα μὲ τριανταφυλλένια ἀνθάκια.

— Μαμά-μαμά, ἔλα νὰ ἰδῇς! Οἱ ροδοκινιὲς ἀνθισαν!

Ἐπειτα ἀπὸ ὀλίγες ἡμέρες, βλέπει τὶς ἀχλαδιὲς νὰ ἀνοίγουν τὰ ἀχνά των ἀνθη. Ἀργότερα μὲ τὴ σειρὰ των τὶς κερασιὲς νὰ κινοῦν τὶς ἄσπρες φοῦντες των, καὶ τὶς δαμασκηنيὲς νὰ φουντώνουν τόσο πολὺ πυκνά τὰ ἀνθη των, ὥστε νὰ ρωτᾷς: «Ποῦ θὰ χωρέσουν τὰ φύλλα των;»

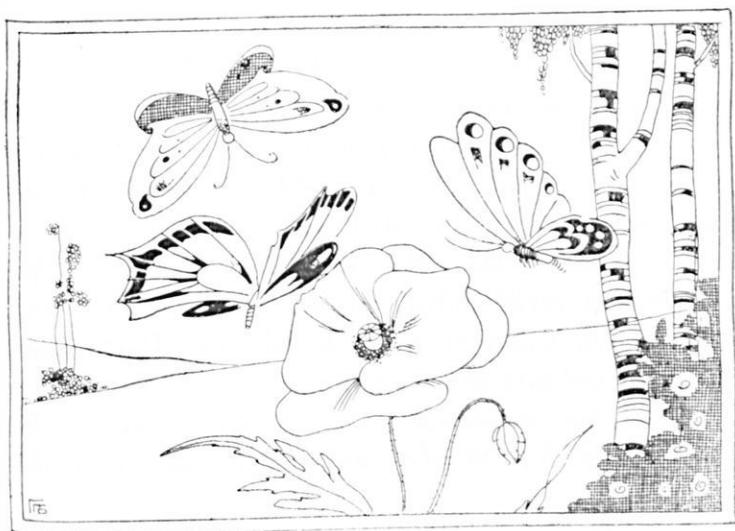
Οἱ μηλιὲς στολίζονται τελευταῖες. Δὲν βιάζονται αὐτές. Τὰ ἄσπρα καὶ τριανταφυλλένια ἀνθάκια των εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ ὁμορφα.

Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτο δῶρο, ποὺ μᾶς χαρίζει ἡ ἀνοίξη. Τὸ μαγευτικὸ θέαμα τῶν λουλουδιῶν.

Σιγὰ-σιγὰ τὰ δένδρα στολίζονται μὲ ἄλλα στολίδια. Ξεδιπλώνουν τὰ φύλλα των, ποὺ ἕως χθὲς ἦσαν κρυμμένα, καὶ σήμερα ξεπροβάλλουν ἀμέτρητα, καὶ γεμίζουν τοὺς κάμπους καὶ ὅλη τὴν ἐξοχή. Τὸ γλυκὸ πράσινο χρῶμα των, εἶναι τόσον εὐχάριστο στὰ μάτια, ὅσο καὶ τὰ ὠραῖα χρώματα τῶν λουλουδιῶν.

Αὐτὸ εἶναι τὸ δεῦτερο δῶρο, ποὺ μᾶς χαρίζει ἡ ἀνοίξη. Τὸ μαγευτικὸ θέαμα τῆς πρασινάδας, ποὺ ντύνεται ὅλη ἡ γῆ.

Ὁ Τάκης περιμένει τώρα μὲ πόθο καὶ τὸ τρίτο δῶρο. Τὰ ὀπωρικά! Ἀλλὰ αὐτὸ εἶναι δῶρο τοῦ καλοκαιριοῦ.

Οἱ τρεῖς φίλες.

Ἕνα ἀπομεσήμερο, σὶδὸν περίπατο, ὁ πατέρας ἐδιηγήθηκε στὰ παιδιά του αὐτὴ τὴν ἱστορία:

— Τρεῖς μικρὲς πεταλοῦδες ἐπετοῦσαν μιὰ ἡμέρα ἔξω στὴν ἐξοχή. Ἡ μία ἦτο κάτασπρη, ἡ ἄλλη κίτρινη, ἡ τρίτη κατακόκκινη.

Ἐφαίνοντο σὰν τρία χαριτωμένα ἀνθάκια, ποὺ τὸ ἀεράκι ἔπαιζε μαζί των. Τὰ ἐσήκωνε ἐλαφρὰ-ἐλαφρὰ καὶ τὰ ἐπῆγαινε δῶθε-κεῖθε.

Ἐξαφνα ὁμως ὁ οὐρανὸς ἐσυννέφιασε καὶ ψιλὴ βροχούλα ἄρχισε νὰ πέφτη. Οἱ πεταλουδίτσες ἀνήσυχες ἄρχισαν νὰ κοιτάζουν γύρω των, γιὰ νὰ βροῦν μέρος νὰ προφυλαχθοῦν.

Τὰ ματάκια των ἔπесαν σὲ μιὰ μικρὴ μαργαρίτα, ποὺ τὸ κεφαλάκι της ἀπὸ τὴν ψιλὴ βροχὴ ἔγερνε.

Ἐπέταξαν κοντὰ της καὶ τὴν ἐπαρακαλοῦσαν:

— Καλὴ μαργαρίτα, κάμε μας μιὰ χάρη! Ἄφησέ μας νὰ φυλαχθοῦμε μέσα στὰ φυλλαράκια σου. Εἴμαστε μικρὲς καὶ τὰ πτερά μας εἶναι ἐλαφρά.

— Εἰσθε πολλὲς, ἀποκρίθηκε ἡ μαργαρίτα. Θὰ ἡμποροῦσα νὰ δεχθῶ μόνον τὴν ἄσπρη πεταλούδα, γιατί μου μοιάζει. Φαίνεται σὰν ἀδελφή μου. Ἐσεῖς ὅμως οἱ ἄλλες, ζητήσατε ἄλλοῦ καταφύγιο.

— Πᾶμε παραπέρα, λέγει ἡ ἄσπρη πεταλούδα. Κάλιο ἔχω νὰ χαθῶ μέσα στὴ βροχὴ, παρὰ νὰ σωθῶ μόνον ἐγώ.

Καὶ ἐπροχώρησαν, ἐνῶ ἡ βροχὴ ἐξακολουθοῦσε.

Φθάνουν σὲ ἓναν περήφανον ἥλιο.

— Χρυσὸ λουλούδι, σπέπασέ μας, σὲ παρακαλοῦμε! Μὴ μᾶς διώξης! Κινδυνεύομε νὰ χαθοῦμε! Λυπήσου μας!

— Εἰσθε πολλὲς. ἀποκρίθηκε καὶ τὸ ἡλιοστρόβιο. Ἐσύ, κίτρινη πεταλουνδίτσα, μεῖνε κοντὰ μου. Ἐσένα, σὲ θέλω. Οἱ ἄλλες δύο δὲν ταιριάζουν μὲ τὸ χρῶμα μου. Ἄς βροῦν ἄλλοῦ νὰ προφυλαχθοῦν.

Μὰ καὶ ἡ κίτρινη πεταλούδα δὲν ἠθέλε νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὶς φίλες της. Καὶ μὲ πτερά, βαριὰ ἀπὸ τὴ βροχὴ, ἔφθασαν σὲ μιὰ παπαρούνα.

— Ὠραία παπαρούνα, λυπήσου μας, ἄφησε νὰ φυλαχθοῦμε μέσα στὰ φύλλα σου!

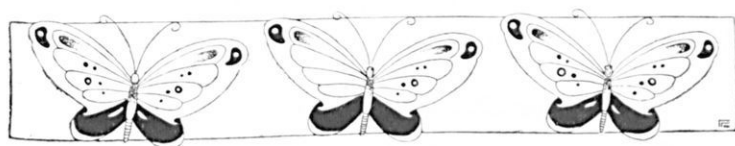
— Δὲν μπορῶ, εἶπεν ἡ παπαρούνα. Ἄν ἦτο μόνον γιὰ τὴν κόκκινη, καλὰ. Ὅχι ὅμως καὶ γιὰ τὶς ἄλλες.

— Ἄς ψάξωμε ἀκόμη, λέγει ἡ κόκκινη πεταλούδα. Δὲν θέλω νὰ χωρισθοῦμε.

Στὸ τέλος, κάτω ἀπὸ τὴν πυκνὴ καὶ πλούσια φυλ-

λωσιὰ μιᾶς μεγάλης λεύκας, εὗρῃσαν καταφύγιο οἱ
τρεῖς ἀγαπημένες φίλες.

Βρεγμένες καὶ κατακουρασμένες ἔτρεμαν. Ἀλλὰ
στὴν καρδιά των ἔνοιωθαν χαρὰ μεγάλη, γιὰ τὴν ἀγάπη
ποὺ τὶς ἐκράτησε ἐνωμένες.

Ἡ κορομηλιά.

Τὸ περασμένο φθινόπωρο, ὁ κύρ-Γρηγόρης ὤργωσε τὸ χωράφι του, πὺν ἦτο δίπλα στὸν κῆπο τοῦ Γιώργου.

Τὸ ἄροτρό του ἐξερρίζωσε μιὰ μικρὴ κορομηλιά. Τὴν ἐπῆρε καὶ τὴν ἐπέταξε ἔξω στὸ χανδάκι.

Ὅλον τὸ χειμῶνα τὸ δενδράκι, χωμένο μέσα στὴ λάσπη, ἔμεινε σκεπασμένον ἀπὸ τὸ χιόνι. Κανεὶς δὲν ἐπρόσεξε σ' αὐτὸ τὸ στακτὶ κλαρί, πὺν [δὲν εἶχε παρὰ ὀλίγες ριζοῦλες καὶ ὀλίγα μισοσπασμένα κλαράκια.

Ὁ Γιώργος, νομίζοντας πὺς ἐξεράθηκε, πολλὰς φορὲς τὸ ἐποδοπάτησε. Μὰ ἦλθε πάλι ἡ ἀνοιξη, πὺν δίνει ζωὴ στὴ γῇ καὶ στὰ δένδρα. Καὶ ἓνα πρωτ—τί παράξενο πρᾶγμα!—ὁ Γιώργος καὶ ἡ ἀδελφή του ἡ

Λόλα βλέπουν τὸ πτωχὸ δενδράκι, στολισμένο μὲ ἄσπρα μικρὰ ἀνθία.

— Τὸ καημένο τὸ δενδράκι, δὲν ἐξεράθηκε! Θέλει νὰ ζήσῃ! Παπποῦ, ἔλα νὰ ἰδῇς! Φωνάζουν τὰ παιδιά.

Ὁ παπποῦς τὸ βλέπει, καὶ ἀπορεῖ καὶ αὐτός. Δείχνει στὰ ἐγγονάκια του, πῶς ὀλίγες ρίζες, ψιλὲς σὰν τρίχες, ἐτρύπωσαν μέσα στὸ χῶμα καὶ ἔθρεψαν τὸ φυτό.

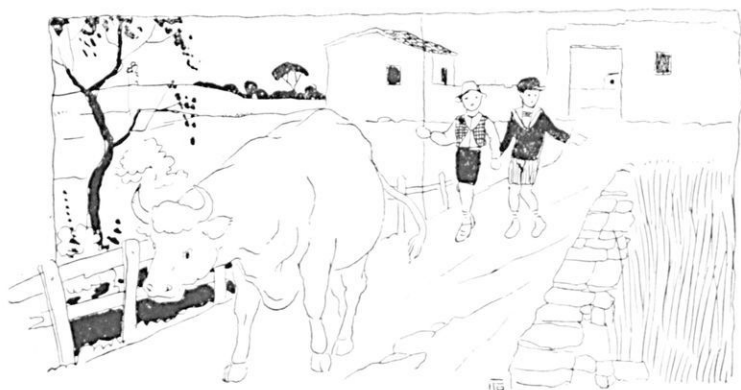
Ἐβασανίσθηκε ἓνα χειμῶνα ὁλόκληρο, σὰν τὸν ἄρρωστο, ποὺ παλαίει μὲ τὸ θάνατο. Καὶ τώρα, μᾶς ἐπαρουσίασε τὰ ἀνθία του.

— Τὸ καλὸ δενδράκι! λέγει ἡ Λόλα. Τί ἐτράβηξε τὸ καημένο! Τοῦ ἀξιῖζει νὰ τὸ περιποιηθοῦμε. Τί λέγεις καὶ σύ, παπποῦ; Θέλεις νὰ τὸ φυτεύσωμε μέσα στὸν κήπο μας; Θὰ τὸ φροντίσωμε ὅσο μπορούμε καλύτερα.

Στὴν ἄκρη, σὲ μιὰ βραγιά τοῦ κήπου, ὁ παπποῦς ἔσκαψε ἓνα μικρὸ λάκκο. Ἐρριξε ὀλίγο λίπασμα, καὶ ἄπλωσε προσεκτικὰ τὶς ρίζες τοῦ μικροῦ δένδρου. Ἐγέμισε μὲ χῶμα τὸ λάκκο, καὶ ἔμπηξε ἓνα ραβδάκι, γιὰ νὰ στηριχθῇ τὸ δενδράκι.

Ὁ Γιώργος καὶ ἡ Λόλα κάθε ἡμέρα ἤρχοντο νὰ τὸ βλέπουν. Τὸ ἐπότηζαν καὶ ἀνάσκαβαν τὸ χῶμα γύρω-γύρω. Τὰ ἀνθία του ὅμως ἔπесαν, καὶ κανεὶς καρπὸς δὲν ἐφάνηκε στὴ θέσῃ των. Ἐνα-ἓνα ἐξεραίνοντο τὰ κλαδάκια του. Καὶ στὸ τέλος ἐπέθανε. Εἶχε πολὺ ὑποφέρει τὸ χειμῶνα, καὶ δὲν ἐμπόρεσε νὰ ζήσῃ περισσότερο.

Ἐλυπήθηκαν πολὺ τὰ δυὸ ἀδέρφια, καὶ ἀπὸ τότε ἄρχισαν νὰ ἐνδιαφέρονται περισσότερο γιὰ τὴ ζωὴ τῶν φυτῶν. Ἐνοιώσαν πῶς καὶ τὰ φυτὰ ἀγαποῦν τὴ ζωὴ, καὶ ὑποφέρουν καὶ αὐτά. Δὲν κόβουν πιά χωρὶς ἀνάγκη τὰ ἄνθη τοῦ κήπου. Δὲν τὰ εἶδε πιά κανεὶς νὰ χαλοῦν τὰ κλαδιά, γιὰ νὰ φάγουν ἓνα ὀπωριό.

Ἐλὸ ἀγρόκλημα.

Ὁ Ἀνδρέας κατοικεῖ σὲ μιὰ πόλιν, καὶ νομίζει, πὼς ξέρει πολὺ περισσότερα πράγματα ἀπὸ τὸν ἐξάδελφό του τὸ Σπύρο, πὺν μένει σὲ ἓνα ἀγρόκτημα.

Στὶς διακοπὲς τοῦ Πάσχα, ἐπῆγε ὁ Ἀνδρέας νὰ περάσῃ ὀλίγες ἡμέρες στὸ κτῆμα τοῦ θείου του. Ἄν δὲν ἦτο ὁ Σπύρος πολὺ καλὸ καὶ εὐγενικὸ παιδί, θὰ ἐγελοῦσε πολὺ συχνὰ γιὰ τὴν ἀμάθεια τοῦ Ἀνδρέα.

Τὴν πρώτη ἡμέρα, τὰ δυὸ παιδιά ἐπῆγαν νὰ βοσκήσουν μιὰ ἡμερὴ καὶ ξανθὴ ἀγελάδα, πὺν εἶχε ὁ πατέρας τοῦ Σπύρου.

— ὦ ! λέγει ὁ Ἀνδρέας, δὲν τὴν πηγαίνομε μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ χωράφι; Κοίταξε τί μεγάλο καὶ καλὸ χορτάρι πὺν ἔχει, ἐνῶ ἐδῶ πὺν τὴν βόσκομε, εἶναι τόσο μικρό, πὺν δὲν μπορεῖ νὰ τὸ πιάσῃ. Ἐκεῖ θὰ φάγῃ καὶ θὰ χορτάσῃ καλά.

— Ἀστειεύεσαι; τοῦ ἀπαντᾷ ὁ Σπύρος. Ἐκεῖνο τὸ χορτάρι, εἶναι σιτάρι! Ἄν πάρωμε ἐκεῖ μέσα τὴν

ἀγελάδα, θὰ κάμη μεγάλη ζημία. Δὲν θὰ μπορέσῃ ὁ πατέρας νὰ τὴν πληρώσῃ καὶ θὰ στενοχωρηθῇ πολὺ.

— Δὲν κόβομε ἄνθη ἀπὸ τὰ δένδρα, ποὺ εἶναι γύρω ἀπὸ τὸ σιτάρι, νὰ κάμωμε μιὰ ἀνθοδέσμη γιὰ τὴ μαμά σου; Θὰ εὐχαριστηθῇ πολὺ. Λέγει πάλι ὁ Ἀνδρέας.

— Ἄν θέλῃς νὰ μαζεύσῃς ἄνθη, ἀπαντᾷ ὁ Σπύρος, πῆγαινε ἐκεῖ κοντὰ στὸ φράκτη, καὶ κόψε ὅσα θέλεις. Αὐτὰ ὅμως ποὺ λέγεις, δὲν εἶναι ἄνθη γιὰ κόψιμο. Εἶναι ἄνθη, ποὺ θὰ γίνουν ἀγλάδια, καὶ δὲν τὰ κόβουν.

Τὸ ἀπόγευμα ἐπῆρε ὁ Σπύρος τὸν Ἀνδρέα, καὶ τοῦ ἔδειξε ὅλο τὸ κτῆμα. Τὸ στάβλο, τὶς ἀγελάδες, τὰ ἄλογα, τὸν μεγάλον ὀρνιθώνα των καὶ τὴ μηχανή, ποὺ ἔβγαζαν τὰ κοτοπουλάκια. Τὸν ἐπῆρε καὶ στὸ τυροκομεῖο, καὶ τοῦ ἔδειξε πῶς γίνεται τὸ τυρί, ἢ μυζήθρα καὶ τὸ βούτυρο.

Ἔτσι ὁ Ἀνδρέας ἔμαθεν ὅτι καὶ τὰ παιδιά ποὺ ζοῦν στὰ ἐξοχικὰ κτήματα, ξέρουν πολλὰ καὶ πολὺ χρήσιμα πράγματα.

Τὸ μυσθικό.

Μιὰ ἡμέρα, καθὼς ἔσκαβε τὸ ἀμπέλι του, ὁ μπρά-
μπα-Μηνᾶς, εὗρε μιά φωλιά μὲ πέντε κορυδαλάκια.
Πολὺ ὀλίγα πουλάκια εἶναι μὲ τόση ἀμέλεια προφυλα-
γμένα, ὅπως τὰ κορυδαλάκια.

Ἡ μητέρα των γεννᾷ τὰ αὐγά της βιαστικὰ μέσα
στὰ χωράφια, ἐπάνω σὲ ὀλίγα χορτάρια ἢ ἄχυρα, καὶ
τὰ κορυδαλάκια, ὅσο νὰ δυναμώσουν καὶ νὰ ἐλθῇ ἡ ὥρα

νὰ πετάξουν, κινδυνεύουν πάρα πολύ. Ὁ μπάριπα-Μη-
νᾶς ἔδειξε στὸν Τάκη τὰ πέντε κορυδαλάκια, ποὺ ἦσαν
στὴ φωλίτσα των, καὶ ἔτρεμαν στριμωγμένα τὸ ἓνα
κοντὰ στὸ ἄλλο.

— Ξέρω καλά, πὼς ἐσὺ δὲν θὰ τὰ πειράξεις, ἀλλὰ
πρόσεξε καλά, νὰ μὴν εἰπῇς σὲ κανένα τίποτε.

— Ὅχι! μπάριπα-Μηνᾶ, δὲν θὰ τὸ πῶ σὲ κανένα.
Μεῖνε ἡσυχος.

Ἐκράτησε τὸ λόγο του... πόσο νομίζετε; Ὡς μισὴ
ἡμέρα, ὅχι περισσότερο. Τὸ μυστικὸ τοῦ ἔκαιε τὴ γλῶσσα.
Τὸ ἀπόγευμα λέγει στὴν ἀδελφή του.

— Ἐχὼ ἰδεῖ κάπου ἐδῶ-πέρα μιὰ φωλίτσα. Μέσα,
εἶναι πέντε μικρὰ πουλάκια. Δὲν ξέρεις τί ὄμορφα ποὺ
εἶναι τὰ καημένα!

— Δεῖξε μού τα, Τάκη μου! Τὸν παρακαλεῖ μὲ χαϊ-
δευτικὴ φωνὴ ἡ ἀδελφή του.

— Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ τὰ δείξω. Ἔδωσα τὸ λόγο
μου, νὰ μὴ τὸ φανερώσω σὲ κανένα.

— Ἐλα, καημένε Τάκη, δεῖξε μου τὴ φωλιά! Σὲ
παρακαλῶ πολύ. Τὸ ξέρεις πὼς ἐγὼ δὲν πειράζω ποτὲ
τὰ πουλάκια.

Καὶ ὁ Τάκης, γιὰ νὰ μὴ χαλάσῃ τὸ χατήρι τῆς
ἀδελφῆς του, τὴν ἐπῆγε στὸ ἀμπέλι τοῦ μπάριπα-Μηνᾶ,
καὶ ἀπὸ μακριὰ τῆς δείχνει τὰ πουλάκια, ποὺ ἀναδεύοντο,
μὲ δυσκολία ἐκινουῦντο.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα, ἡ ἀδελφή τοῦ Τάκη ἐπῆγε μόνη
τῆς στὴ φωλιά, καὶ ἐχαΐδευσε τὰ πουλάκια. Στὸ δρόμο
ποὺ ἐγύριζε, ἀνταμώνει τὴ φιλενάδα τῆς τῆ Λουκία, καὶ
τῆς ἐμπιστεύεται τὸ μυστικόν.

Ἡ Λουκία ἦτο πολὺ καλὸ κορίτσι, καὶ δὲν ὑπῆρχε
φόβος νὰ πειράξῃ τὰ πουλιά.

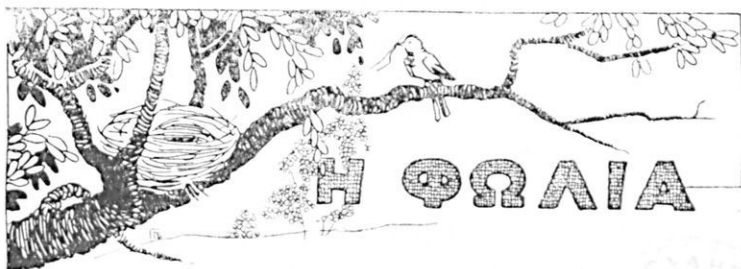
Τὸ κακὸ ὅμως ἦτο, ποὺ τὸ εἶπε στὸν ἐξαδέλφόν της

τὸν Ἀνδρέα. Καὶ ἔτσι τὸ ἄλλο πρωῒ, περνώντας ὁ Τάκης ἀπεκεῖ, βλέπει τὴ φωλιά ἀδειανή. Τὸ χῶμα ἦτο γύρω φρεσκοπατημένο. Μικρὰ πτεράκια ἦσαν σκορπισμένα δῶθε-κεῖθε, κορυδαλάκια ὅμως, πουθενά.

Ὁ Τάκης ἐστενοχωρήθηκε πολὺ, ἀλλὰ ἦτο ἀργὰ πιά.

— Ἐγὼ πταίω! Συλλογίζεται. Γιατὶ νὰ μὴ βαστάξω τὸ μυστικό, ποὺ μοῦ εἶπαν; Γιατὶ νὰ μὴν κρατήσω τὸ λόγο μου; Γιὰ νὰ μιλήσω, ἔγινε αἰτία νὰ χαθοῦν πέντε πουλάκια. Εἶμαι καὶ ἐγὼ ἔνοχος σὰν τὸν κλέπτη, ποὺ ἄρπαξε ἀπὸ τὴ μητέρα των τὰ καημένα τὰ κορυδαλάκια.

Τὸ πουλάκι ὅλο χαρὰ
μὲ τὰ πλουμιστὰ φτερά του,
μὲ τραγούδια λιγυρὰ
κτίζει-κτίζει τὴ φωλιά του.

μὲ ἀγάπη, μὲ στοργή
πάντ' ἀκούραστο δουλεύει,
καὶ ξυπνάει ἀγγὴ-αγγὴ
καὶ ἄχυρα ψιλὰ μαζεύει.

Τρέχει μὰ καὶ τὰ κολλᾷ
γύρω-γύρω στὴ φωλιά του,
καὶ μὲ ἄσματα τρελλὰ
ξαναρχίζει τὴ δουλειά του.

— Πές μου ὅμορφο πουλὶ
τί εἶναι αὐτὰ ποῦ ἐτοιμάζεις;
καὶ γιὰτὶ τόσο πολὺ
ὅλη μέρα κοπιάζεις;

— Γιατὶ πρὶν νὰ γεννηθῇς,
εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, στοχάσου,
μία κούρια παρευθὺς
σοῦ ἐτοίμασ' ἡ μαμά σου.

Κὲγὼ τώρα μὲ χαρὰ
τὴ φωλίτσα μου θὰ κτίσω,
κ' ἐκεῖ μέσα τὰ μικρὰ
τὰ παιδιὰ μου θὰ γεννήσω.

Ι. Πολέμης

Ὁ γιαιρὸς τῶν δένδρων.

Σὲ ἓνα βουνό, μέσα στὸ δάσος, μιὰ μεγάλη λεύκα ἀναστέναζε:

— Ἄχ! ἔλεγε στὴ γειτόνισσά της τὴν ὄξυά. Εἶμαι ἄρρωστη! Ἑστέγνωσα! Τὰ φύλλα μου κρέμονται μαρμαμένα. Ἡ φλούδα μου εἶναι καταξεσχισμένη. Γιὰ κοίταξε! Ὡς καὶ μιὰ μεγάλη κουφάλα ἔγινε στὸ κορμί μου!

— Ξέρω τί ἔχεις, εἶπεν ἡ ὄξυά. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μου μεριά μιὰ βαλανιδιὰ ἐπέθανε ἀπὸ τέτοια ἀρρώστια. Ἀπὸ σκουλήκι. Πρέπει νὰ φωνάξης τὸ γιαιρό, τὸ δρυοκολάπτη. Αὐτὸς ξέρεي καὶ γιαιτρεύει τὴν ἀρρώστια σου. Εἰ-

ναι ένα επιδέξιο και πολύ ευεργετικό πουλί για τα άρρωστα δένδρα.

Έχει μιὰ μύτη ολόϊση και σουβλερή. Μὲ αὐτὴν κτυπᾷ τὴ φλούδα τοῦ δένδρου και καταλαβαίνει, ποῦ τοῦ ἔχει κάμει κουφάλα ἢ ἀρρώστια. Ἡ γλῶσσα του, ποῦ εἶναι λεπτὴ και μπορεῖ νὰ μακραίνει, τρυπώνει σὰ φίδι μέσα στὶς τρυπες, ποῦ ἀνοίγουν τὰ σκουλήκια στὰ δένδρα.

— Καὶ ποῦ κατοικεῖ αὐτὸς ὁ γιατρός; Πῶς θὰ μπορέσω νὰ τὸν καλέσω; Ἐρώτησε τὸ ἄρρωστο δένδρο.

— Τοῦ παραγγέλλω ἐγὼ μὲ τὸν ἄνεμο κ' ἔρχεται, μὴ σὲ μέλη. Ὁ ἄνεμος θὰ στείλῃ και αὐτὸν και τὴ γυναῖκα του ἀμέσως ἐδῶ.

Ἔτσι και ἔγινε.

Τὴν ἄλλῃ ἡμέρα, κατὰ τὸ μεσημέρι, ἔφθασε τὸ ἀνδρόγυνο.

— Εἰμαι ὁ γιατρός, ὁ Δρυοκολάπτης. Εἰπε στὴν ἄρρωστη λεύκα. Ἐρχόμαστε ἀπὸ μακριά, και στὸ δρόμο πολλὲς φορὲς ἐσταματήσαμε. Ἐξετάσαμε καμμιά ἑκατοστὴ δένδρα. Πολὺ ὀλίγα ἦσαν ἄρρωστα. Σὺ ὅμως, ὅπως φαίνεται, ἔχεις βαρεῖα ἀρρώστια.

Τὰ σκουλήκια σοῦ ἔκαμαν μεγάλη κουφάλα κάτω-κάτω. Μέσα σ' αὐτὴν θὰ κατοικήσωμε, γιὰ νὰ μείνωμε κοντά σου νὰ σὲ γιατρεύσωμε. Θὰ χρειασθῇ πολὺς καιρός. Μὰ θὰ γίνῃς καλά. Μὴ στενοχωρῆσαι. Ἐκατάλαβα τὶ σοῦ χρειάζεται. Περίμενε λιγάκι νὰ σὲ τινάξω.

Ὁ Δρυοκολάπτης, σὰν ἀληθινὸς γιατρός, ἀρχίζει νὰ κτυπᾷ μὲ τὴ σκληρὴ μύτη του τὸν κορμὸ τοῦ δένδρου πότε-ἐδῶ, πότε-ἐκεῖ. Καὶ ἡ γυναῖκα του τὸ ἴδιο. Σὲ λίγο ἔνα σκουλήκι μεγάλο ξεπετᾷ τὸ κεφάλι του ἀπὸ μιὰ τρυπα, και ἀρχίζει νὰ βρῖζῃ.

— Καλέ, ποῖος ἀδιάντροπος και πρόστυχος εἶναι

αὐτός, ποὺ κτυπᾷ τὸ σπίτι μας καὶ ξυπνᾷ τὰ μωρά μας; Ποιὸς μᾶς χαλᾷ τὴν ἡσυχία μας, καὶ δὲν μᾶς ἀφήνει νὰ κάμουμε τὴ δουλειά μας; Ἡ γυναῖκα μου ἐγέννησεν αὐγὰ πολλά, καὶ ἐγὼ πρέπει νὰ σκάψω νέους δρόμους, καὶ νὰ ἐτοιμάσω καὶ γι' αὐτὰ τόπο καὶ μαλακὸ κρεββάτι. Φύγε γρήγορα ἀπὸ τὸ σπίτι μας!

Καθὼς ἔλεγεν αὐτά, ἔβγαλε τὸ κεφάλι του ἔξω ἀπὸ τὴν τρυπα, γιὰ νὰ ἰδῇ ποιὸς ἐκτυποῦσε. Τότε ὁ Δρυοκολάπτης τὸ ἀρπάζει ἀμέσως, καὶ τὸ χάφτει. Ἡ κυρία Δρυοκολάπτη ἦλθε κοντὰ του πηδώντας. Ἐκατάλαβε πὼς κάτι ἦτο γιὰ μάσημα.

— Πήγαινε, τῆς λέγει ὁ ἄνδρας τῆς, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος. Ὅταν καταλάβουν τὰ σκουλήκια, πὼς ἐγὼ εἶμαι ἀπεδῶ, θὰ τραβήξουν πρὸς τὰ ἐκεῖ, ἀπὸ τοὺς δρόμους ποὺ ἔχουν σκάψει.

— Τὶ ἔγινε ὁ ἄνδρας μου; λέγει ἡ σκουλήκα. Αὐτὸς δὲν βγαίνει ποτὲ ἔξω. Πρέπει νὰ ἰδῶ ποῦ βρίσκεται. Δὲν πιστεύω νὰ ἐβγῇκε νὰ βρῇ ἄλλο δένδρο. Τοῦτο ἔχει ἀκόμη ἀρκετὸ φαγητό.

Μόλις ὁμως ἐπλησίασε στὸ ἄνοιγμα, μιὰ μυτερὴ καὶ ὑγρὴ γλωσσίτσα τρυπώνει καὶ τὴν τραβᾷ ἔξω.

Καὶ τώρα τὸ ζευγάρι τῶν γιατρῶν ἄρχισε τὸ ξεφλούδισμα τοῦ δένδρου.

Κτύποι πάφ-πάφ! ὀλοένα ἀντηχοῦσαν. Τὰ σκουληκάκια ἔτρεμαν μέσα στὸ δένδρο. Τὰ μεγάλα σκουλήκια ζητοῦν νὰ κρυφθοῦν, ἀλλὰ δὲν καταφέρνουν τίποτε. Οἱ σκληρὲς μύτες, καὶ οἱ μακριὲς γλωσσίτσες μπαίνοβγαίνουν μέσα στὶς τρυπες καὶ τὰ χάφτουν. Δὲν ἔμεινε κομματάκι φλούδα χωρὶς ἐπιθεώρηση. Ποτὲ τὸ ἀνδρόγυνο δὲν ἔφαγε τόσο καλά.

Τὸ δένδρο ἔσεισε τὰ κλαδιά του εὐχαριστημένο.

— Ἄς πέσουν οἱ ἄρρωστες φλοῦδες μου καὶ ἄς

μὲ πονοῦν. Δὲν πειράζει. Θὰ ξαναγίνουν πάλιν καινούργιες. Φθάνει νὰ φύγουν τὰ σκουλήκια ἀπὸ μέσα μου. Σὰς χαρίζω, καλοὶ μου ξένοι, μὲ πολλὴν εὐχαρίστηση τὴν κουφάλα μου νὰ κατοικήσετε, ἄρκεϊ νὰ μὲ καθαρίσετε ἀπὸ τὰ σκουλήκια.

— Μάλιστα, εἶπεν ὁ Δρυοκολάπτης. Σὲ μιὰ ἐβδομάδα θὰ γίνης καλά. Καὶ τότε θὰ πᾶμε νὰ ἐπισκεφθοῦμε καὶ ἄλλα δένδρα, ἀλλὰ θὰ κατοικοῦμε πάντα κοντά σου.

— Ναί! εἶπεν ἡ κυρία Δρυοκολάπτη. Τώρα πρέπει νὰ ἐτοιμάσωμε τὸ σπίτι μας. Δὲν χρειαζόμαστε μεγάλα πράγματα. Ροκανίδια βρῖσκομε εὐκόλα. Δὲν εἴμαστε κακομαθημένα, ὅπως ἄλλα πουλιά, ποὺ στρώνουν τὶς φωλιές των μὲ πούπουλα.

Σὲ ὀλίγες ἡμέρες, ἔξ κατὰσπρα αὐγουλάκια ἦσαν στὴ φωλιά. Πατέρας καὶ μητέρα, καθένας μὲ τὴ σειρά του, τὰ ἐξέστειναν.

Ὅταν τὰ μικρὰ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὰ αὐγά, δὲν ἐπρόφθιαν καὶ οἱ δύο νὰ τὰ ταΐζουν. Τὰ μικρὰ εἶχαν μεγάλη ὄρεξη.

— Πόσον ἤθελα, εἶπε ἡ λεύκα, νὰ ἔκαμνα κεγὼ ἓνα καλὸ σὲ σᾶς, ποὺ μὲ ἐγιατρεύσατε.

— Μπορεῖς νὰ μᾶς προμηθεύσης μυρμήγκια; Μᾶς ἀρέσουν πάρα πολύ.

Τὸ δένδρο ἐστενοχωρήθηκε, γιατί δὲν ἤμποροῦσε νὰ τὸ κάμη.

— Δὲν πειράζει, μὴ στενοχωρῆσαι. Κάπου ἐδῶ κοντὰ θὰ βροῦμε καὶ ἀπ' αὐτά, εἶπε τὸ ἀνδρόγυνον μὲ μιὰ φωνή.

Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάγῃ μόνον, καὶ ἐμᾶς καὶ τὰ παιδιὰ μας ἀπὸ τὴ νυφίτσα, καὶ ἡ φιλία μας θὰ μείνῃ παντοτινὴ.

Μέσ' σὺν δάσος.

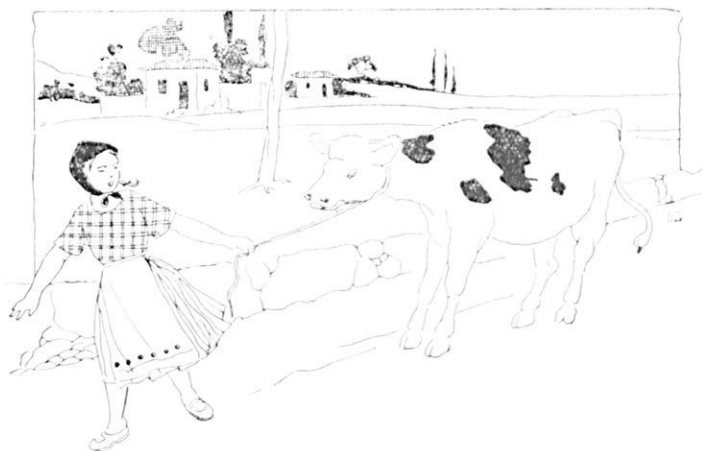
Μέσ' σὺν δάσος τώρα, τὸ πρωῒ-πρωῒ,
τί τρελλὰ τριγύρω, τῶν πουλιῶν τραγούδια!
Τί εὐτυχισμένη, ξέγνοιαστη ζωή!
Καὶ τί μυρωμένα, καὶ ὄμορφα λουλούδια!

Μέσ' σὺν δάσος τώρα, τὸ πρωῒ-πρωῒ,
πῶς τὰ φύλλα ὁ ἥλιος, σὺς κορφὲς χρυσίζει!
Πόσο εἶναι τῆς αὔρας, δροσερὴ ἡ πνοή!
Τί γλυκὰ τὸ ρυάκι, τώρα μουρμουρίζει!

Μέσ' σὺν δάσος τώρα, τὸ πρωῒ-πρωῒ,
τί μακριὰ τῆς πόλης, ἡ βοή κ' ἡ σκόνη!
Πῶς μέσ' σὲ καινούργια, κ' εὐθυμη ζωή,
κάθε κουρασμένο, σῶμα ξανανιώνει!

Μέσ' σὺν δάσος τώρα, τὸ πρωῒ-πρωῒ,
τί λουτρὸ πὺν κάνει, θεῖο ἡ ψυχὴ μας!
Πῶς μᾶς πλημμυρίζει, τοῦ Θεοῦ ἡ πνοή!
Τί βαθειὰ πὺν βγαίνει, τώρα ἡ προσευχή μας!

Γ. Δροσίνης

Τὸ σχοινὶ τοῦ Κορκίνης.

Εἶναι Μάης. Δυὸ ἀγελάδες κ' ἓνα μοσχαράκι, βόσκουν σ' ἓνα λιβάδι, καὶ ἡ Χρυσούλα, κάτω ἀπὸ μιὰ γέριχη ἐλιά, τὶς προσέχει καὶ ράβει.

Ἀλλὰ σὲ λιγάκι, τὴν παίρνει ὁ ὕπνος. Τὰ βλέφαρά της κλείουν, καὶ ἀποκοιμιάται. Δὲν ἠμπόρεσε, ὅσο καὶ ἂν ἐπροσπάθησε, νὰ νικήσῃ τὴ νύστα, πὺν τῆς ἔφερνε ἡ ζέστα τοῦ μεσημεριοῦ. Τὸ ράψιμο ἐξέπεσε στὰ γόνατά της, καὶ τὸ κεφάλι της ἔγειρε πρὸς τὸ στῆθος της.

Ἐκεῖ πὺν ἐκοιμᾶτο, αἰσθάνεται ἔξαφνα στὰ χέρια της κάτι βαρὺ καὶ ὑγρό. Ξυπνᾷ τρομαγμένη. Κοιτάζει καὶ ἀρχίζει τὰ γέλια.

Ἦτο ὁ Κορκίνης, τὸ μοσχαράκι της. Ἐπῆγε νὰ ζητήσῃ τὸ φαγητό του, καὶ τῆς ἔγλειφε τὰ χέρια. Δὲν εἶχαν περάσει πολλὲς ἡμέρες, πὺν τὸν εἶχαν ξεκόψει ἀπὸ τὸ θῆλασμα, καὶ τὸν ἐτάϊζαν πίτουρα, ζυμωμένα μὲ γάλα καὶ νερό.

— "Α! μὰ σὺ ἔχεις μυαλό, Κοκκίνη μου. Ἐσὺ δὲν εἶσαι ζῶο. Μόνον ἡ μιλιὰ σοῦ λείπει. Τοῦ λέγει ἡ Χρυσούλα, χαϊδεύοντάς τον. Καὶ ἀμέσως παίρνει τὴ λεκάνη, ὅπου τοῦ ἐτοιμάζει τὴν τροφή, καὶ πηγαίνει στ' αὐλάκι, ποὺ ἔτρεχε ἐκεῖ κοντά, νὰ πάρῃ ὀλίγο νερὸ νὰ ζυμώσῃ τὰ πίτουρα.

Τρέχει ἔπειτα νὰ πάρῃ τὸ σακκὶ μὲ τὰ πίτουρα, ἀλλὰ δὲν τὸ εὗρισκει πουθενά. Ὁ Κοκκίνης πηγαίνει ἀποπίσω τῆς ὅλῃ τὴν ὥρα, μουγκανίζοντας ὁλοένα σὰν πεινασμένο παιδάκι.

"Εξαφνα ἡ Χρυσούλα ἐθυμήθηκε, πὼς ἐλησμόνησε τὰ πίτουρα στὸ στάβλο, καὶ φωνάζει θυμωμένη.

— "Α! μὲ ἐσκότισες! μὰ τὴν ἀλήθεια, σήμερα. Φώναζε ὅσο θέλεις. Δὲν ἔχω πίτουρα. "Αν θέλῃς, φάγε ἀπὸ τὸ ψωμί μου, ἄλλο τίποτε δὲν ἔχω νὰ σοῦ δώσω.

Ὁ Κοκκίνης ὅμως δὲν θέλει ψωμί, καὶ μουγκανίζει τόσο λυπητερά, ποὺ ἡ Χρυσούλα τὸν ἐλυπήθηκε πάλιν.

— "Αχ! λέγει, τί νὰ κάμω; "Αν πάω στὸ σπίτι, θὰ μὲ ἰδῇ ἡ μητέρα καὶ θὰ μὲ μαλλώσῃ, ποὺ ἐξέχασα νὰ τοῦ πάρω πίτουρα. Ἀλλὰ πάλιν νὰ ἀφήσω τὸν κακόμοιρο τὸν Κοκκίνη, νὰ πεινᾷ; Δὲν τὸ βαστᾷ ἡ καρδιά μου!

— "Ε! κυρὰ-Μαριώ, φωνάζει σὲ μιὰ γριὰ, ποὺ ἔβροσχε τὰ πρόβατά της ἐκεῖ κοντά. Θὰ πάω γιὰ μιὰ στιγμή στὸ σπίτι. Κάμε μου τὴ χάρη, ρίχνε καμμιά ματιὰ καὶ στὶς ἀγελάδες, ὥσπου νὰ γυρίσω! Ἐτσι νᾶχῃς καλὴ ψυχὴ! Καὶ φεύγει κρατώντας μὲ τὸ ἓνα χέρι τὸ σχοινί, ποὺ ἔσυρνε τὸν Κοκκίνη, καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὴ λεκάνη, ποὺ τοῦ ἐζύμωνε τὰ πίτουρα.

Ὁ δρόμος εἶναι μακρὺς, μὰ γίνεται ἀκόμη μακρότερος, γιὰτὶ ὁ Κοκκίνης δὲν θέλει νὰ ἀκολουθήσῃ.

Ἡ Χρυσούλα ἀναγκάζεται νὰ τραβᾷ δυνατὰ τὸ σχοινὶ καὶ νὰ σύρῃ μὲ τὸ στανιὸ τὸ ἀνόητο μοσχαράκι. Μὰ ἐκεῖνο στυλώνει μὲ πείσμα τὰ ποδάκια του στὴ γῆ, καὶ τραβιέται ὀπίσω. Δὲν θέλει νὰ περπατήσῃ.

— Κρῖμα ποὺ σ' ἐπαίνεσα, πῶς ἔχεις μυαλό, Κοκκίνη χαζέ. Εἶσαι ζῶο σωστό, λέγει ἡ Χρυσούλα κατακουρασμένη, καὶ τραβᾷ μὲ ὅλη τὴ δύναμή της τὸ σχοινί.

Στὴ μέση τοῦ δρόμου, ὁ πατέρας τῆς Χρυσούλας εἶχεν ἀνεμόμυλο.

— Ἀχ! ἔλεγε νὰ ἦτο κανεὶς στὸ μύλο νὰ μοῦ δώσῃ πίτουρα, γιὰ νὰ μὴν πάω στὸ σπίτι καὶ μὲ μάλωσῃ ἡ μητέρα!.. Καὶ ὅταν ἔφθασε κοντά, ἐστάθηκε κ' ἐφώναξε δυνατά:

— Ἐ, ε, ε! Εἶναι κανεὶς αὐτοῦ στὸ μύλο;

— Ναί! ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ ἀδελφοῦ της. Καὶ ποῦ πηγαίνεις μὲ τὸν Κοκκίνη;

Ἡ Χρυσούλα προχωρεῖ, καὶ μπαίνει μέσα στὸ μύλο. Δηγεῖται στὸν ἀδελφὸ της τί ἔπαθε, καὶ ἔπειτα παίρνει τὰ πίτουρα, καὶ ἐτοιμάζει τὴν ταγὴ τοῦ Κοκκίνη.

— Κοίταξέ τον, πῶς ἐρρίχθηκε στὴν τροφὴ του! Ὡς καὶ ταῦτιά του ἔχει χώσει μέσα στὰ πίτουρα. Δὲν τὸ ἀγαπῶ πιά. Δὲν ξέρεις, καημένε Χρῆστο, τί ἐτράβηξα, ὅσο νὰ τὸ φέρω ἐδῶ. Μοῦ ἐβγῆκε ἡ ψυχὴ. Ποῦ νὰ καταλάβῃ ὁ παλαβός, πῶς τὸν ἔφερνα γιὰ νὰ φάγῃ!

Τώρα δῶσε μου πίτουρα, νὰ τὰ ἔχω γιὰ τὸ ἀπόγευμα, γιατί θὰ γυρίσω πίσω στὸ λιβάδι.

— Ὅχι, τῆς λέγει ὁ Χρῆστος. Καὶ ἂν δὲν ἐλησμονοῦσες τὸ σακκὶ μὲ τὰ πίτουρα, θὰ ἐρχόμουν νὰ μείνω ἐγὼ μὲ τὶς ἀγελάδες, καὶ σὺ νὰ πᾶς στὸ σπίτι, ποῦ σὲ θέλει ἡ μητέρα, γιὰ νὰ σὲ στείλῃ σὲ κάποιο θέλημα.

— Μὲ αὐτὴν τὴ ζέστα! εἶπεν ἡ Χρυσούλα. Μὰ θ' ἀρρωστήσω μ' αὐτὸν τὸν ἥλιο στὸ δρόμο κα-

ταμεσήμερα. Ἄς πάη ἄλλος νὰ κάμῃ τὸ θέλημα τῆς μητέρας.

— Χά! χά! χά! Γελᾷ ὁ Χρῖστος εἰρωνικά.

— Τί γελᾷς ἔτσι; Τοῦ λέγει ἡ Χρυσούλα.

— Μὰ εἶναι νὰ μὴ γελάσω; Τώρα-δὰ ἔβριζες τὸν Κοκκίνη καὶ τὸν ἔλεγες παλαβό, γιατί ἐτραβοῦσε τὸ σχοινί, καὶ δὲν ἤθελε νὰ σὲ ἀκολουθήσῃ, ἐνῶ ἐσὺ τὸν ἔφερνες γιὰ τὸ καλὸ του.

— Καὶ μὲ κάμνεις σὰν τὸν Κοκκίνη ἐμένα; εἶπεν ἡ Χρυσούλα καὶ ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὸ θυμὸ της.

— Ἐσὺ πταίεις γι' αὐτό, ἀδελφούλα μου, καὶ ὄχι ἐγώ. Γιατὶ ἐγώ, γιὰ τὸ καλὸ σου, σοῦ εἶπα νὰ πᾶς στὸ σπίτι.

Ἡ μητέρα θὰ σὲ στείλῃ νὰ πᾶς τὴν ἀγγελάδα, πού ἐπούλησε ὁ πατέρας, στὸν ἀγοραστή. Καὶ ὁ ἀγοραστής εἶπε, πὼς θὰ δώσῃ δεκαπέντε δραχμὲς, σὲ ὅποιον τοῦ τὴν πάει. Ἄν φοβᾷσαι τὴ ζέστα, τοῦ τὴν πηγαίνω ἐγώ.

Ἡ Χρυσούλα ἔμεινε μὲ ἀνοικτὸ τὸ στόμα.

— Ἀλήθεια! ἐσυλλογίστηκε, σὰν τὸν Κοκκίνη ὀλίγο ἔλειψε νὰ γίνω κ' ἐγώ. Καὶ καλὰ ἐκεῖνος εἶναι ζῶο, καὶ εἶναι συγχωρεμένος νὰ μὴν καταλαβαίνει τί τοῦ γίνεται. Ἐγὼ ὅμως... Ἄ, ναί! εἶμαι ἀσυγχώρητη. Ἄδικα τὸν ἔβριζα τόσῃν ὥρᾳ.

— Χρῖστο μου, γυρίζει καὶ λέγει στὸν ἀδελφὸ της, σ' εὐχαριστῶ πὺ μοῦ ἔδειξες τὸν ἴσιο δρόμο.

Ἀπὸ σήμερα κ' ἐμπρός, ἂν καμμιὰ φορὰ καταλάβῃς, πὼς δὲν θέλω νὰ κάμω τὸ θέλημα τοῦ πατέρα ἢ τῆς μητέρας, νὰ μοῦ θυμίζῃς τὸ σχοινὶ τοῦ Κοκκίνη.

Οἱ μέλισσες.

Στὸ βάθος τοῦ κήπου, κοντὰ στὸν τοῖχο, εἶναι μιὰ κυψέλη. Οἱ μέλισσες δὲν εἶναι κακές. Δὲν θέλουν ὅμως νὰ τὶς πειράξῃ κανεὶς. Γι' αὐτὸ εἶχαν εἰπῇ οἱ γονεῖς στὰ παιδιά των, τὸν Κωστάκη καὶ τὴν Κατίνα, νὰ μὴν πλησιάζουν στὴν κυψέλη.

Αὐτὰ ὅμως μιὰ ἡμέρα γυρεύοντας λουλούδια, ἐπῆγαν ὡς ἐκεῖνο τὸ μέρος.

Ἐκεῖ κοντά, στὸν ἥσυχιο ποὺ ἔρριχνεν ὁ τοῖχος, εἶχαν φυτρώσει μαργαρίτες καὶ κρινάκια. Ἡ Κατίνα ἔκαμε νὰ κόψῃ ὀλίγα. Μέσα στὰ κρινάκια εἶχαν τρυπώσει μέλισσες, γιὰ νὰ ρουφήξουν τὸ μυρωμένο χυμὸ, ποὺ χρειάζονται γιὰ νὰ κάμουν τὸ μέλι των.

Ἐταράχθηκαν ποὺ τὶς ἀνησύχησαν, καὶ ἄρχισαν νὰ πετοῦν γύρω στὴν Κατίνα μὲ δυνατὸ βούϊσμα. Γρήγορα ἐπετάχθηκαν καὶ ἄλλες ἀπὸ τὴν κυψέλη, καὶ θυμωμένες ἔτρεξαν καμμιὰ τριανταριά καὶ ἐπερικύκλωσαν τὴν Κατίνα. Αὐτὴ πετᾷ χάμω τὰ λουλούδια, σηκώνει τὰ χέρια νὰ προφυλάξῃ τὸ πρόσωπό της καὶ φεύγει ξεφωνίζοντας. Ὁ Κωστάκης, ποὺ ἔτυχε νὰ εἶναι ὀλίγο πιὸ πέρα, καὶ εἶδε τὴν ἀδελφή του νὰ κινδυνεύῃ, τῆς φωνάζει ἀμέσως: «Μὴν τρέχῃς! Μὴν κάμνῃς ἔτσι! Κάθισε ἥσυχη», καὶ σιγὰ-σιγὰ πηγαίνει κοντά της.

Εἶχε μάθει στὸ σχολεῖο, πὼς δὲν πρέπει νὰ τρέχωμε, καὶ προπάντων δὲν πρέπει νὰ κάνωμε χειρονομίες, ὅταν μᾶς τριγυρίζουν μέλισσες. Γιατὶ τότε οἱ μέλισσες μᾶς παίρνουν γιὰ ἐχθροὺς καὶ μᾶς κεντρίζουν, γιὰ νὰ ὑπερασπίσουν τὸ σπίτι των καὶ τὶς προμήθειές των.

Ὁ Κωστάκης ἐσκέπασε τὸ κεφάλι τῆς ἀδελφῆς του μὲ τὴν ποδιά του, καὶ ἥσυχα-ἥσυχα ἐστριμώχθηκε μαζί

της κάτω από μια μικρή μηλιά. Δεν ήτο και αυτός βέβαια πολύ ήσυχος, αλλά σὰ μεγαλύτερος ήθέλhσε νὰ δείξη θάρρος, καὶ νὰ προστατεύσῃ τὴν ἀδελφή του.

Οἱ μέλισσες ἐξακολούθησαν νὰ βουίζουν γύρω των γιὰ κάμποσα λεπτά τῆς ὥρας ἀκόμη, καὶ ἡ καρδιά τοῦ Κωστάκη ἐκτυποῦσε δυνατά. Ἀλλὰ δὲν ἐκινήθηκε, καὶ ἄς ἐμπερδεύθησαν μερικὲς στὰ μαλλιά του καὶ τὰ ἀνακάτευαν μὲ θυμό. Ἐσκυψε μόνον τὸ κεφάλι του, ἀλλὰ δὲν ἐσάλευσε.

Σιγὰ-σιγὰ οἱ μέλισσες ἐξεθύμαναν. Ἡ βοὴ των ἔγινε ἀδύνατη. Μιὰ ἀπὸ ὅλες ἔφυγε πρώτη. Ἐπείτα μιὰ ἄλλη, καὶ σὲ λίγο ἐγύρισαν ὅλες στὴν κυψέλη των.

Ἡ Κατίνα τότε ἔβγαλε τὸ κεφάλι τῆς ἀποκάτω ἀπὸ τὴν ποδιά τοῦ Κωστάκη, καὶ χαρούμενη ποὺ ἐγλύτωσε, ἀγκάλιασε τὸν ἀδελφό τῆς, καὶ τὸν ἐκοίταξε χαμογελώντας καὶ λέγοντας: Τί καλὰ ποὺ τὰ ἐκατάφερες!

Ἡ μωδὸρα.

— Πηγαίνετε γρήγορα στὰ σπίτια σας, πρὶν ξεσπάση ἡ μπόρα, λέγει ὁ δάσκαλος στὰ παιδιά, στὶς τέσσαρες τὸ ἀπόγευμα, πὺν ἐσχολοῦσαν.

Καὶ τὰ παιδιά ἔφυγαν τρέχοντας.

Κατὰ τὴ δύση ὁ οὐρανὸς ἦτο σκεπασμένος μὲ μαῦρα σύννεφα, πὺν ὅλο ἀνέβαιναν καὶ ἐμεγάλωναν, καὶ ἔκρυβαν τὸν ἥλιο.

Δυνατὸς ἄνεμος ἐσήκωνε ψηλὰ τὴ σκόνη, καὶ τὴν ἔκανε νὰ στριφογυρῇ κολῶνες-κολῶνες. Ἐσάρωνε καὶ ἐσήκωνε ψηλὰ χῶμα, χαρτιά, σκουπίδια, καὶ ὅλα μαζὶ τὰ ἔκανε νὰ χορεύουν τρελλά.

Πέρα στὴν ἄκρη τοῦ ὀρίζοντα, ἀστραπὲς αὐλάκωναν τὸν οὐρανό. Τὰ πουλιὰ ἐσώπαινε. Ἀπὸ τὰ χόρτα τὰ μεγάλα, ἔβγαινε δυνατό θρόϊσμα. Κοντὰ στὸ

ποτάμι, οἱ λευκες ἔτρεμαν σὰν φοβισμένες, καὶ τὰ ἀσημένια φύλλα των ἔτριζαν σὰν τὸ μετὰξι.

Ὅταν ὁ Τάκης ἔφθασε στὸ σπίτι, εὗρῃκε τὸν παπποῦ νὰ μπάζη βιαστικὰ μέσα τὶς γλάστρες.

Αὐτὸ τὸ σύννεφο δὲν μοῦ φαίνεται νὰ προμηνᾷ καλὸ, ἐμουρμούρισε κοιτάζοντας τὸν οὐρανό. Φοβοῦμαι πὼς θὰ ρίξη χαλάξι. Ἡ μόρα ὅλο ἐζύγωνε. Ἀγριεὶς ἀστραπεὶς ἔσχιζαν τὰ σύννεφα, καὶ δυνατὲς βροντὲς ἐφοβέριζαν. Ἐφαίνετο πὼς ἐκεῖ ἐπάνω στὸν οὐρανό, κάτι τρομερὸ ἦτο ἔτοιμο νὰ ξεσπάσῃ. Κάτω ἀπὸ τέτοια φοβέρα, φυτὰ, ζῶα καὶ ἄνθρωποι ἐπερίμεναν ἀνήσυχα.

Καὶ νά, τὸ κακὸ ἐξέσπασε. Ἀπὸ τὰ σύννεφα ἄρχισαν νὰ πέφτουν ὀλόϊσα στὴ γῇ μακριεὲς σταχτιεὲς γραμμές.

— Χαλάξι! φωνάζει ὁ παπποῦς.

Τὸ πρῶτο χαλάξι ποὺ ἔπεσε, ἦτο μικρὸ καὶ ἀραιό. Ἐκτυποῦσε σιγά, δένδρα καὶ φύλλα, σὰν νὰ ἠθελε νὰ παίξῃ. Ἐλιωνε ἀμέσως, μόλις ἔπεφτε στὴ γῇ. Ἐξαφνα ὁμως μιὰ δυνατὴ ἀστραπή, μὲ τρομερὸν κρότο, ἐφώτισε μεμιᾶς τὰ πάντα. Καὶ ἀμέσως χαλάξι μεγάλο σὰ φουντούκι, ἀρχίζει νὰ πέφτῃ βιαστικὸ-βιαστικὸ καὶ ἄφθονο. Ἐκτυποῦσε μὲ δύναμη τὰ κεραμίδια στὶς στέγες. Ἐσπάζε τὰ κλαριά στὰ δένδρα. Στὰ λιβάδια τὰ βώδια ἐμούγκριζαν μὲ σκυμμένα στὴ γῇ τὰ κέρατά των.

Τὸ χαλάξι ἐβάσταξε ὀλίγα λεπτὰ τῆς ὥρας. Σὰν ἔπαυσε, ἄρχισε νὰ πέφτῃ βροχὴ ὀρμητικὴ καὶ ἀδιάκοπη, καὶ οἱ δρόμοι ἔγιναν ποτάμια.

Ὑστερα ἀπὸ μιὰν ὥρα, ὁ καιρὸς ἐγαλήνευσε, καὶ ὁ ἥλιος ἔλαμψε πάλι στὸν οὐρανό.

Στὸν κῆπο τὰ λαχανικὰ ἦσαν στρωμένα καταγῆς, καὶ βουτηγμένα στὴ λάσπη. Τὰ μισὰ ὀπωρικὰ εἶχαν πέσει κάτω στὴ γῇ. Σπασμένα κλαδάκια ἦσαν κρεμασμένα

ἀπὸ τὰ δένδρα. Ὁ δυνατὸς ἀέρας ἐξερρίζωσε μιὰ γέρικη ροδακινιά. Ὅλοι ἐπήγαιναν στοὺς λαχανόκηπους καὶ στὰ χωράφια τῶν, γιὰ νὰ ἰδοῦν τὶς ζημιές, πὺν τοὺς ἔκαμε τὸ χαλάζι.

Ἀπὸ δυὸ γειτονικὰ χωριά, ἦλθαν πολὺν δυσάρεστα νέα. Στὸ ἓνα, στὴ «Μεγάλῃ Βρύσῃ», τὸ χαλάζι ἔσπασε τὰ κεραμίδια τῶν σπιτιῶν. Καὶ στὸν «Πλάτανο», τὸ χαλάζι ἔπεσε χονδρὸ σὰν καρύδια καὶ ἐρήμαξε τὰ πάντα.

Παπαρούνα κι' άσπρολούλουδο.

— Ποιὸς σοῦ ἔδωσε τὴν ἄδεια νὰ φυτρώσης ἐδῶ;
Εἶπε μιὰ κατακόκκινη παπαρούνα σὲ ἓνα μικρὸ άσπρο-
λούλουδο, ποὺ εἶχε φυτρώσει κοντά της.

— Νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, δὲν ξέρω καὶ καλὰ
καλά. Ἀποκρίθηκε τὸ άσπρολούλουδο.

— Δὲν ντρέπεται νὰ βρίσκεισαι κοντά μου;

— Δὲν ντρέπομαι καθόλου.

— Δὲν βλέπεις πόσο ψηλὴ εἶμαι;

— Ναί, ἀλήθεια, εἶσαι πολὺ ψηλὴ.

— Καὶ τί ὠραία ποὺ εἶμαι;

— Ναί, καὶ πολὺ ὠραία!

— Χωρὶς ἄλλο θὰ μὲ φοβᾶσαι.

— Καθόλου.

— Τί μικρούλικο ποὺ εἶσαι!

— Ναί, πολὺ μικρούλικο.

— Καὶ ἀσήμαντο. — Ὡ πολὺ ἀσήμαντο.

— Καὶ ἄσχημο. — Ἐχεις δίκιο.

— Κανεῖς δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ σὲ ἰδῇ δυὸ φορὲς.

— Μπορεῖ καὶ αὐτό.

— Οἱ διαβάτες οὔτε γυρίζουν νὰ σὲ κοιτάξουν.

— Πραγματικά.

— Ἐνῶ ἐμένα μὲ θαυμάζουν. — Ἀλήθεια;

— Τί! μήπως ἀμφιβάλλεις; Εἶπε ἡ παπαρούνα,
κοκκινίζοντας περισσότερο ἀπὸ τὸ θυμὸ της.

— Δὲν τὸ ξέρω. Τῆς ἀπάντησε τὸ άσπρολούλουδο.

— Εἶσαι ζηλιάρικο! Εἶπε μὲ περιφρόνηση ἡ πα-
παρούνα.

— Ἐχεις λάθος. Ἐπιθύρισε τὸ άσπρολούλουδο,

— Κὲγὼ δὲν ξέρω, τί θὰ ἔδινες γιὰ νὰ βροῖσκεισαι στὴ θέση μου.

— "Α!.. "Οχί! Σὲ βεβαιώνω.

— Νομίζεις, πὼς θὰ σὲ προσέξουν, ἂν περάσουν ἀπεδῶ διαβάτες;

— Τὸ ξέρω πὼς δὲν θὰ ρίξουν βλέμμα ἐπάνω μου.

— Δὲν τοὺς κάμνεις καμμιά ἐντύπωση.

— Αὐτὸ δὲν μὲ δυσαραεστεῖ.

— Θὰ σοῦ γυρίσω τὴ ράχη μου.

— "Οπως θέλεις, κάμε.

— Καὶ δὲν θὰ λυπηθῇς;

— 'Εγὼ νὰ λυπηθῶ γι' αὐτό;

— Σὲ περιφρονῶ!

— Πολὺ καλὰ! εἶπε τὸ ἀσπρολούλουδο.

— Μοῦ ἔρχεται ἀηδία πὺν σὲ βλέπω.

— Καλὰ θὰ κάμης λοιπὸν νὰ γυρίσης ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος.

— Θεέ μου! 'Εφώναξε σὲ λιγάκι ἡ παπαρούνα.

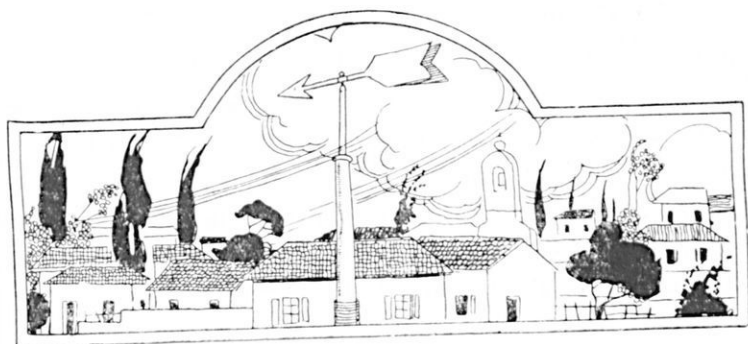
— Τί σοῦ συμβαίνει; Τὴν ἐρωτᾷ τότε τὸ ἀσπρολούλουδο.

— "Ερχονται νὰ βοτανίσουν. Φοβοῦμαι πολὺ! Προχθὲς ἐξερρίζωσαν ἓνα σωρὸ παπαροῦνες.

— "Εχεις τόσο ὠραῖο καὶ λυγερὸ ἀνάστημα, ὥστε θὰ σὲ ἰδοῦν χωρὶς ἄλλο.

— Σώπα, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! 'Εψιθύρισε ἡ παπαρούνα. Αὐτὴν τὴ στιγμή θὰ ἤθελα νὰ ἤμουν μικρὴ σὰν ἐσένα!

Μὴν ἀκοῦς.

Ὁ ἀνεμοδείκτης εἶπε στὸν ἄνεμο:

— Βροχὴ ζητοῦν οἱ ἄνθρωποι. Γύρισέ με, σὲ παρακαλῶ, δυτικά. Ὅλοι παραπονιοῦνται γιὰ τὴν ξηρασία. Καὶ πολὺ φοβοῦμαι μὴ μὲ πετάξουν καταγῆς, ἂν ἐξακολουθήσω νὰ μένω ἀκίνητος!

Ὁ ἄνεμος ἐφύσηξεν ἀμέσως, ὁ οὐρανὸς ἐσυννέφιασε, καὶ σὲ λίγη ὥρα ἔβρεξε πολὺ.

— Σὲ παρακαλῶ, γύρισέ με ἀπ' ἄλλο μέρος, εἶπε πάλιν ὁ ἀνεμοδείκτης στὸν ἄνεμο. Τὰ γεννήματα καὶ οἱ πατᾶτες κινδυνεύουν. Ὅσον καιρὸ θὰ βλέπω ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος, θὰ ἐξακολουθῇ νὰ βρέχει. Οἱ γεωργοὶ δὲν θέλουν πιά τὴ βροχὴ, καὶ εἶναι ἔξω φρενῶν ἐναντίον μου.

Ὁ καλὸς ἄνεμος ἐγύρισε τὸν ἀνεμοδείκτη καὶ αὐτὴ τὴ φορά.

— Θεέ μου! Τί θὰ γίνη; Οἱ κηπουροὶ φωνάζουν πὼς ἐκάηκαν τὰ ὄσπρια καὶ τὰ λαχανικά. Γύρισέ με καὶ πάλι γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ!

Ὁ ἄνεμος δυσανεσθημένος ἐφύσηξε ἀπὸ τὸ βο-
ριά. «Ἔ; Τί λέγουν τώρα;» Ἐρώτησε τὸν ἀνεμοδείκτη.

Ὅλοι κρυώνουν. Καταστροφές καὶ ἀρρώστιες εἶ-
ναι παντοῦ, καὶ φωνάζουν πὺς γι' αὐτὸ παταίει ὁ Βοριάς.

— Ἄ, ἔτσι λοιπόν; Ἄς φωνάζουν, ἂν δὲν βα-
ριοῦνται. Ἄς κάνουμε τὴ δουλειά μας, καὶ ἂς μὴν
ἀκοῦμε κανένα. Ἀδιάφορο ἂν δυσανεσθηθοῦν μερικοί,
ἀφοῦ ἄλλιως δὲν γίνεται.

Ἡ καλωσύνη.

Μιά πλούσια κυρία, πὺν ἐκατοικοῦσε στὴν ἐξοχή, ἔκαμε μιὰ ἡμέρα περίπατο ὡς τὸ γειτονικὸ χωριό.

Ἐπειδὴ ἀγαποῦσε πολὺ τὰ παιδιά, ἀποφάσισε νὰ δώση ἑκατὸ δραχμὲς στὸ καλύτερο κορίτσι, πὺν θὰ ἐτύχαινε νὰ συναντήσῃ στὸ δρόμο της.

— Καλημέρα, παιδί μου, εἶπε σὲ ἓνα ξανθὸ κοριτσάκι, πὺν ἐκάθετο ἀπὲξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ του καὶ ἔρραβε. Τί κάνεις αὐτοῦ, μικρή μου;

— Ράβω στὸ καπελάκι μου αὐτὲς τὲς ὥραϊες τριανταφυλλιὲς κορδέλες. Τί ὥραϊα πὺν θὰ μοῦ πηγαίνῃ!

— Τὸ κορίτσι αὐτὸ εἶναι φιλάρεσκο καὶ ξιππασμένο, εἶπεν ἡ κυρία καὶ ἐπροχώρησε.

Ὅλιγο μακρότερα ἐσυνάντησε ἓνα ἄλλο κορίτσι ὡς

δέκα χρονῶν πὺν ἐκρατοῦσε μὲ κόπο ἓνα μέγαλον κουβᾶ, γεμᾶτον νερό.

— Δὲν εἶναι βαρὺς γιὰ σένα αὐτὸς ὁ κουβᾶς, παιδί μου;

— Ἄ μπά! ἀποκρίθηκε ἡ μικρὴ καὶ ἐσήκωσε τὸ κεφάλι της. Τὸν μπορῶ. Καὶ ἔπειτα, ὅταν φθάσω στὸ σπίτι, θὰ μοῦ δώσῃ ἡ μητέρα μου ἓνα κουλουράκι γιὰ τὸν κόπο μου.

— Γιὰ τὸ συμφέρον της κοπιάζει, καὶ ὄχι γιὰ τὴ μητέρα της, ἐσκέφθηκε ἡ κυρία.

Παραπέρα βλέπει ἄλλο μικρὸ κοριτσάκι, νὰ περνᾷ τρέχοντας ἀπὸ κοντὰ της.

— Ἐ, κοριτσάκι, γιατί τρέχεις μικρὸ μου;

— Τρέχω, μὴν τύχη καὶ δὲν προφθάσω στὸ τραπέζι. Θὰ φάγουν οἱ ἄλλοι, καὶ μπορεῖ νὰ μὴ μοῦ ἀφήσουν.

— Λαίμαργο! εἶπε μὲ τὸ νοῦ της ἡ κυρία, οὔτε σὺ θὰ πάρῃς τίς ἑκατὸ δραχμές.

Ὅταν ἔφθασε στὴν ἄκρῃ τοῦ χωριοῦ, βλέπει ἓνα ἄλλο κορίτσι νὰ ξεκαρδιζέται στὰ γέλια.

— Κάτι σὲ βλέπω πολὺ εὐθυμο, κορίτσι μου. Τί ἔχεις καὶ γελᾷς;

Ὁ ἐξάδελφός μου ὁ Γιάννης, ἐκεῖ πὺν μ' ἐβοηθοῦσε νὰ περάσω αὐτὸ τὸ χανδάκι, μπρούφ, ἔπесе μέσα κ' ἐκαταλασπώθηκε! Χά—χά—χά! Ἐγινε χατζῆς Χά—χά—χά!..

— Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, παιδί μου, εὐχαριστεῖς ἐκεῖνον πὺν σὲ ἐβοήθησε; Εἶπεν ἡ κυρία μὲ αὐστηρότητα, καὶ ἐπροχώρησε στὸ δρόμο της.

Ἐπειτα ἀπ' αὐτό, συναντᾷ ἓνα ἄλλο κορίτσι, πὺν ἔστεκε μπροστὰ στὴ θύρα μιᾶς καλύβας.

Ὅταν ἡ μικρὴ εἶδε τὴν κυρία, πλησιάζει μὲ σεβασμὸ καὶ συστολὴ καὶ λέγει:

— Σᾶς παρακαλῶ, κυρία, δὲν μοῦ κάμνετε τὴ χάρη, νὰ μοῦ ἀνοίξετε αὐτὴν τὴ θύρα; Δὲν φθάνω νὰ τὴν ἀνοίξω μόνη μου.

— Μετὰ χαρᾶς, παιδί μου! Ἀλλὰ πῶς τρέμεις; Μήπως εἶσαι ἄρρωστη; Φαίνεται κουρασμένη.

— Ὅχι καὶ τόσο, κυρία μου, ἂν καὶ ἐπερπάτησα πολὺ δρόμο σήμερα. Ἡ θεία μου κάθεται ἐδῶ. Εἶναι τυφλὴ καὶ ἄρρωστη ἢ καημένη, καὶ ἦλθα νὰ τῆς σαρώσω καὶ νὰ τῆς συγγυρίσω τὸ δωμάτιο.

— Εἶσαι ἓνα λαμπρὸ κοριτσάκι, παιδί μου! Εἶπεν ἡ καλὴ κυρία, καὶ τῆς ἔδωσε τὶς ἑκατὸ δραχμὲς.

Πάτερ ἡμῶν.

Ἡ Ἄννα, ἀποκάτω ἀπὸ τὰ εἰκονίσματα, κάμνει τὴν προσευχή της. Εἶναι ἐννιά χρονῶν, καὶ ὡς σήμερα δὲν ἐκαταλάβαινε καλὰ τὰ λόγια, πὺν ἔλεγε κάθε βράδυ στὸ Θεό. Ἀπόψε ὁμως προσέχει πολὺ στὰ λόγια πὺν λέγει, καὶ δείχνει πὺς τὰ νοιώθει καὶ τὰ αἰσθάνεται.

Τὸ πρωὶ ἡ δασκάλα στὸ σχολεῖο ἐξήγησε τὴν ἔννοια τῆς προσευχῆς: «Πάτερ ἡμῶν...», πὺν τῆς εἶχε μάθει ἡ μητέρα της. Γι' αὐτὸ τὴν ἀπαγγέλλει ἀπόψε ἀργά, καὶ σκέπτεται πολὺ κάθε λέξη, πὺν προσφέρει. Ὅταν ἔφθασε στὴ φράση: «Καὶ ἄφες

ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν...» ἐσταμάτησε ἀπτότομα καὶ εἶπε μὲ τὸ νοῦ της: «Ὁ Θεὸς λοιπὸν μᾶς συγχωρεῖ, ὅταν καὶ ἡμεῖς συγχωροῦμε ἐκεῖνους, πὺν μᾶς ἔπαισαν. Ἐγὼ ὁμως...»

Ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα, ἡ μικρὴ ἀδελφή της, ἡ Ἐλε-

νίτσα, πού ἦτο μόλις πέντε ἐτῶν, τῆς εἶχε σπάσει τὸ κεφάλι τῆς κούκλας της. Δὲν τὸ ἔκαμεν ἐπίτηδες. Ἡ κούκλα ἦτο μεγάλη καὶ βαρειά, καὶ ἡ Ἑλενίτσα μικρούλα. Τῆς ἐγλύστρησεν ἀπὸ τὰ χέρια, καί, καθὼς ἔπεσε, ἔσπασε τὸ κεφάλι της. Ἡ Ἄννα ἄκουσε τὸν κρότο, ἐκατάλαβε τί εἶχε γίνει, καὶ ἐμπῆκε στὸ δωμάτιο καταθυμωμένη. Ἡ Ἑλενίτσα τῆς ἔλεγε κλαίοντας: «Συγχώρησέ με, δὲν τὸ ἠθελα!» Ἡ Ἄννα ὁμως τὴν ἔσπρωξε ἄγρια, καὶ τῆς εἶπε: «Φύγε, φύγε! Δὲν θὰ σὲ συγχωρήσω ποτέ, ποτέ!» Καὶ ἐκράτησε τὸ λόγο της ὅλη τὴν ἡμέρα.

Τὸ βράδυ, πρὶν πάη νὰ κοιμηθῇ ἡ Ἑλενίτσα, ἐπῆγε νὰ φιλήσῃ τὴν ἀδελφή της. Ἡ Ἄννα ὁμως δὲν ἐδέχθηκε. Ἡ Ἑλενίτσα κλαίει... Καὶ ὁμως ἡ Ἄννα τῆς λέγει πάλι μὲ κακία. «Ὁχι! ὄχι, δὲν θὰ σὲ συγχωρήσω!»

Καὶ τώρα, πού ἔλεγε τὸ «Πάτερ ἡμῶν», θυμᾶται ὅλες αὐτὲς τὶς στενοχωρίες, πού ἔκαμε στὴ μικρὴ ἀδελφή της, καὶ λέγει μὲ τὸ νοῦ της:

— Δὲν ἠθέλησα νὰ συγχωρήσω της ἀδελφῆς μου ἓνα σφάλμα, πού ἄθελα ἔκαμε. Καὶ ὁμως, πόσες φορὲς ἡ μητέρα μοῦ ἐσυγχώρεσε ἐμένα τὶς ἀταξίες μου, καὶ τὶς ζημιές πού ἔκαμα. Ἐνόμιζα πὼς ἐμένα θὰ μὲ συγχωροῦν ὅλοι, καὶ πρῶτα ὁ καλὸς Θεός, καὶ ἂς μὴ συγχωρῶ ἐγὼ κανένα.

Ἀλλὰ νά, σήμερα μαθαίνω ἀπὸ λόγια τοῦ Χριστοῦ, πὼς ὁ Θεὸς συγχωρεῖ, ὅταν καὶ ἐμεῖς συγχωροῦμε, ὅσους μᾶς ἔπαισαν.

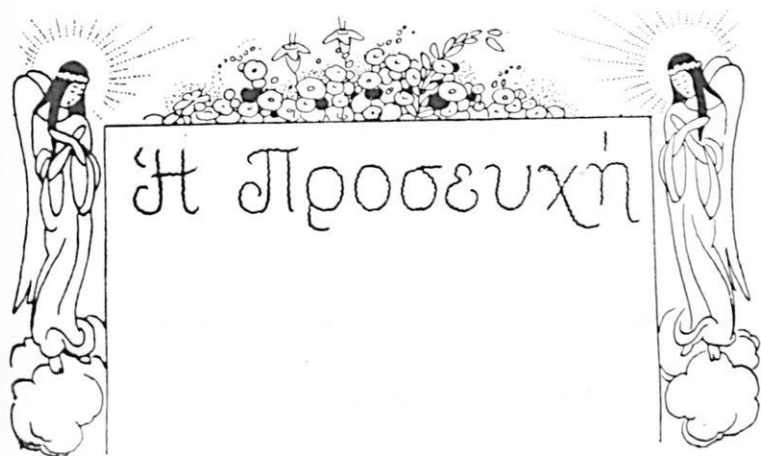
— Ὅλα αὐτὰ γυρίζουν τώρα ζωηρὰ μέσα στὸ νοῦ τῆς Ἄννας καὶ τὴν κάμνουν νὰ καταλάβῃ καλὰ, πόσο μεγάλο εἶναι τὸ σφάλμα πού ἔκαμε σήμερα. Τὰ μάτια της γεμίζουν δάκρυα, καὶ ἀπομέσα ἀπὸ τὴν καρδιά της ξεπετιοῦνται αὐτὰ τὰ λόγια:

— “Αχ! Γιατὶ νὰ φερθῶ τόσο σκληρὰ στὴν ἀδελφή μου;

Καὶ ἀμέσως τρέχει στὸ κρεββατάκι τῆς Ἑλενίτσας, τὴν ἀγκαλιάζει σφικτά, τὴν φιλεῖ καὶ τῆς λέγει σιγα-σιγά, μὲ τὰ μάτια δακρυσμένα: «Ὁχι, ἀδελφούλα μου, δὲν εἶμαι πιά θυμωμένη. Σὲ συγχωρῶ μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά!»

Ἐνα φιλὶ ἦτο ἡ ἀπάντηση τῆς Ἑλενίτσας. Ἡ Ἄννα τότε, μὲ ἐλαφρωμένη τὴν καρδιά, γυρίζει στὰ εἰκονίσματα, καὶ ἀποτελειώνει τὴν προσευχή της.

— Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. Καὶ μὴ εἰσενέγκης ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ!

Τὴν ὥρα πὺν προσεύχεται, μὲ χέρια σταυρωμένα,
μὲ μάτια δακρυσμένα,
ἀθώα, λευκὴ ψυχὴ,

λευκοντυμένος ἄγγελος ἀπ' τὰ οὐράνια γέρνει,
καὶ δλα τὰ λόγια παίρνει
πὺν λέγ' ἡ προσευχή.

Καὶ χάνεται στὰ σύννεφα, καὶ τὰ οὐράνια σχίζει,
ἐκεῖ ὅπου ἀνθίζει
αἰώνια ἡ ζωή.

Καὶ μέσα στὸν παράδεισο σπέρνει τὰ λόγια ἐκεῖνα,
καὶ ἄνθη χλωρὰ καὶ κρῖνα
φυτρώνουν τὸ πρωῒ.

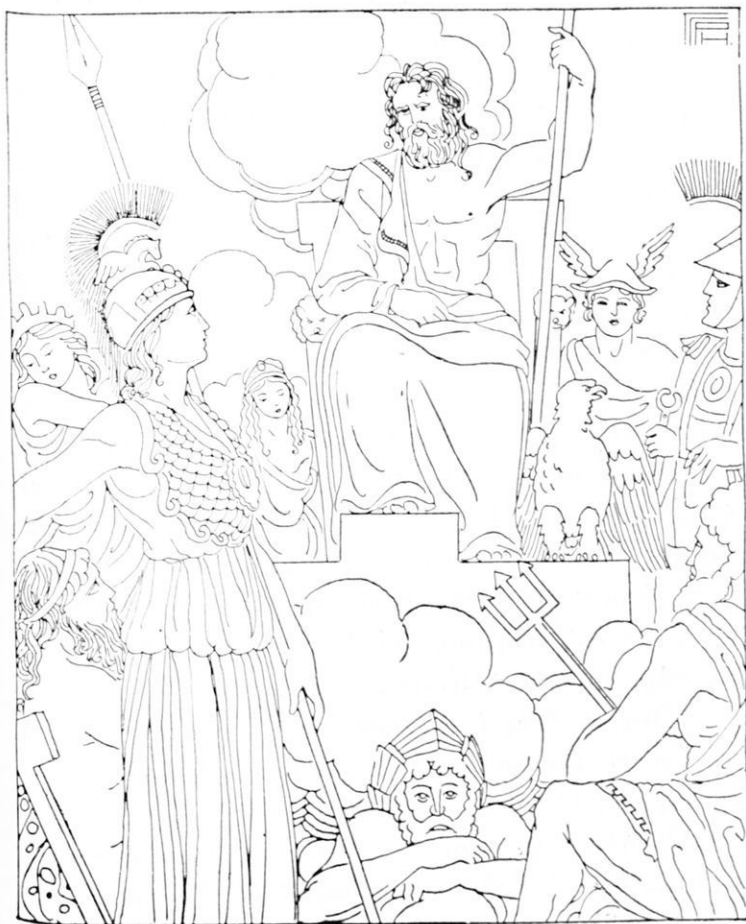
Καὶ τᾶνθη αὐτὰ τῆς προσευχῆς ποὺ εὐγενικὰ μυρίζουν,
τὸ σπόρο των σκορπίζουν
γύρω—τριγύρω ἐκεῖ,

Κὶ ἀγάλια—ἀγάλια γίνεται καινούργιο περιβόλι,
ποὺ τὸ ποτίζουν ὄλοι
οἱ ἄγγελοι οἱ λευκοί.

Γιὰ τοῦτο ὅποιος προσεύχεται, μὲ χέρια σταυρωμένα,
μὲ μάτια δακρυσμένα,
σὲ λύπη ἢ σὲ χαρά,

θα βρῇ μέσ' τὸν παράδεισο, ὅταν τὸν κόσμος ἀφήσῃ,
γωνιὰ νὰ κατοικήσῃ
μὲ λούλουδ' ἀνθηρά.

Ι. Πολέμης

Οἱ θεοὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐπίστευαν σὲ πολλοὺς θεοὺς. Δώδεκα ἀπ' αὐτοὺς ἐλέγοντο Μεγάλοι θεοί, κ' ἐκατοικοῦσαν στὸ ψηλότερο Ἑλληνικὸ ὄρος, τὸν Ὀλυμπο.

Ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ ὅλους ἦτο ὁ Ζεὺς, καὶ τὸν ὀνόμαζαν πατέρα ἀνδρῶν καὶ θεῶν.

Πρὶν ὅμως γεννηθῇ ὁ Ζεὺς, ἐπίστευαν πῶς ἐξουσίαζε γῇ καὶ οὐρανὸ ὁ πατέρας του ὁ Κρόνος, ποὺ εἶχε γεννηθῇ ἀπὸ τὸν Οὐρανὸ καὶ τῇ Γῇ.

Ὁ Κρόνος, γιὰ νὰ μὴν τοῦ πάρῃ κανένα ἀπὸ τὰ παιδιά του τὴν ἐξουσία, ὅπως αὐτὸς τὴν ἐπῆρε ἀπὸ τὸν πατέρα του τὸν Οὐρανό, τὰ ἐκατάπινε, ὅταν τὰ ἐγεννοῦσε ἡ Ρέα, ἡ γυναῖκα του. Γι' αὐτὸ ἡ Ρέα, ὅταν ἐγέννησε τὸ Δία, γιὰ νὰ τὸν σώσῃ, ἔδωσε στὸν Κρόνο καὶ ἐκατάπιε μιὰ πέτρα σπαργανωμένη. Καὶ τὸ Δία, τὸν ἔστειλε στὴν Κρήτη, στοὺς Κουρῆτες τοὺς ἱερεῖς της.

Οἱ Κουρῆτες τὸν ἔκρυψαν στὸ ψηλότερο βουνὸ τῆς Κρήτης, τὴν Ἰδη. Καὶ ἐκεῖ, μέσα σὲ ἓνα μεγάλο σπήλαιο, τὸν ἀνάθρεψαν. Ὅταν ἐφώναζεν ἡ ἑκλαιὴ ὁ Ζεὺς, αὐτοὶ ἐκτυποῦσαν μὲ δόρατα χαλκωματένιες ἀσπίδες, γύρω στὸ σπήλαιο, καὶ ἐχόρευαν τρελλά, γιὰ νὰ μὴν πάρῃ εἶδησις ὁ Κρόνος.

Ὅταν ὁ Ζεὺς ἐμεγάλωσεν, ἐπῆρε τὴν ἐξουσία ἀπὸ τὸν Κρόνο, τὸν πατέρα του, καὶ ἔγινεν αὐτὸς ὁ πρῶτος μέγας Θεός.

Οἱ ἄλλοι μεγάλοι θεοὶ ἦσαν ἀδελφία ἢ παιδιά τοῦ Δία, καὶ ὁ καθένας ἐκυβερνοῦσε ἓνα μέρος τοῦ κόσμου, ἢ μιὰ ἐργασία τῶν ἀνθρώπων.

Ἀπὸ τὰ ἀδελφία του, ὁ Ποσειδῶνας ἐκυβερνοῦσε τὴ θάλασσα, ὁ Πλούτωνας τὸν Ὑδρῶν, ἢ τὸν οὐρανόν, ἢ τὴν γῆ καὶ τὴν οἰκογένεια, ἢ τὴν γῆ καὶ τὴν οἰκογένεια, ἢ τὴν γῆ καὶ τὴν οἰκογένεια, ἢ τὴν γῆ καὶ τὴν οἰκογένεια.

Ἀπὸ τὰ παιδιά του, ὁ Ἀπόλλωνας ἐκυβερνοῦσε τὸν ἥλιο καὶ τὸ φῶς, ὁ Ἥφαιστος τὶς τέχνες, ὁ Ἄρης τὸν πόλεμον, ἢ τὴν ἀθλῆναι τὴν σοφίαν, καὶ ἡ Ἀρτεμις τὸ κυνήγι.

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς μεγάλους θεοὺς οἱ ἀρχαῖοι Ἑλ-
ληνες ἐπίστευαν πὼς ἦσαν καὶ ἄλλοι κατώτεροι. Αὐτοὶ
ἐκατοικοῦσαν στὶς πηγές, στὰ ποτάμια, στὶς θάλασσες,
στὰ βουνὰ ἢ στὰ δάση, καὶ τὰ ἐκυβερνοῦσαν καὶ τὰ
ἐπροστάτευαν.

Ἡ Δήμητρα καὶ ἡ κόρη της.

Ἡ Δήμητρα ἦτο μία ἀπὸ τὶς μεγάλες θεές, ποὺ ἐλάτρευαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες.

Ἐπίστευαν πὼς αὐτὴ ἔμαθε τοὺς ἀνθρώπους νὰ καλλιεργοῦν τὴ γῇ. Αὐτὴ ἔκαμνε νὰ μεσιτώνουν τὰ στάχυα, καὶ νὰ ὠριμάζουν τὰ ὀπωρικά. Αὐτὴ ἀντάμειβε μὲ τοὺς πλούσιους καρποὺς τῆς γῆς τοὺς κόπους τῶν γεωργῶν.

Ἡ θεὰ Δήμητρα εἶχε μιὰ κόρη, τὴν Περσεφόνη. Ἡ Περσεφόνη ἦτο ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ὁμορφα κορίτσια, ποὺ εἶδε ποτὲ ὁ ἥλιος. Εἶχε μάτια καταγάλανα, μαλλιά ὀλόχρυσα, καὶ ἡ φωνὴ της ἤχοῦσε γλυκά, σὰν ἀσημένιο καμπανάκι. Καὶ αὐτὴ, ἂν ἤθελε, ἤμποροῦσε νὰ ζῇ στὸν Ὀλύμπο, μαζὶ μὲ τὴ μητέρα της καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς. Ἀλλ' ἐπροτιμοῦσε τὴ γῇ μὲ τὰ λουλούδια της, καὶ μὲ τὰ καταπράσινα δάση της.

Γιὰ τοῦτο, συχνὰ ἡ θεὰ Δήμητρα ἐκατέβαινε ἀπὸ τὸν Ὀλύμπο, γιὰ νὰ βρίσκη τὴν κόρη της τὴν Περσεφόνη. Ἐπερνοῦσε μαζὶ της ἡμέρες χαρούμενες καὶ εὐτυχισμένες. Καὶ ὅταν ἐχαμογελοῦσε κοιτάζοντας τὴ λατρευτὴ της κόρη, τότε τὰ στάχυα ὠριμάζαν καὶ ἐβάραιναν, καὶ ὅλα τὰ φυτὰ ἐπρόκοβαν καὶ ἐκαρποφοροῦσαν. Οἱ γεωργοὶ ἐχαίροντο καὶ ἔλεγαν μὲ πίστη: «Ἡ θεὰ Δήμητρα ἐπέρασε χαμογελαστὴ ἀπὸ τὰ χωράφια μας μὲ τὴν κόρη της, καὶ εὐλόγησε τοὺς κόπους μας».

* * *

Μιὰ ἡμέρα, ποὺ ἔλειπεν ἡ θεὰ Δήμητρα στὸν Ὀλύμπο, ἡ Περσεφόνη ἐβγῆκε ἔξω στοὺς κάμπους, νὰ μαζεύσῃ ἄνθη μὲ τὶς φίλες της.

Ἐξαφνα ἡ Περσεφόνη εἶδε μπροστά της ἓνα ὠραιότατο ἄνθος, πού ἔχυνε εὐχάριστη καὶ δυνατὴ εὐωδία. Ἦτο νάρκισσος. Αὐτὸ πού σήμερα λέγεται ζουμπούλι.

Ἡ Περσεφόνη ὀλόχαρη ἔσκυψε νὰ τὸ κόψη, καὶ ἐφώναξε τὶς φίλες της νὰ τὸ θαυμάσουν κι' αὐτές. Ἀλλὰ πρὶν φθάσουν, ἄνοιξε ἡ γῆ κάτω ἀπὸ τὰ πόδια της. Ἀπὸ τὸ χάσμα πού ἔγινε, ἐπετάχθηκε ἓνα πλούσιο ἄρμα μὲ τέσσαρα μαῦρα ἄλογα, καὶ μὲ ὁδηγὸ ἓνα μεγαλόσωμον ἄνδρα. Αὐτὸς ἄρπαξε τὴν Περσεφόνη στὴν ἀγκαλιά του, καὶ τὴν ἐκατέβασε μαζί του στὰ σκοτεινὰ βάθη τῆς γῆς. Ἡ Περσεφόνη δὲν ἐπρόφθασε οὔτε φωνὴ νὰ βγάλῃ.

— Ὁ Πλούτωνας, ὁ Θεὸς τοῦ Ἄδου! Ἐξεφώνισαν οἱ φίλες της, καὶ ἔτρεμαν σὰν τὰ φύλλα, πού τὰ κτυπᾷ ἄνεμος δυνατός.

* * *

Τὸ βάραθρον ἔκλεισε πάλι, καὶ ἀπλώθηκε πρᾶσινο χορτάρι, ἐκεῖ πού ἦτο πρὶν ὁ νάρκισσος. Ὁ νάρκισσος εἶχε χαθῇ. Ἦτο ἓνα μαγικὸ λουλούδι, πού τὸ ἔκαμε ὁ Πλούτωνας νὰ φυτρώσῃ, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ ξεχωρίσῃ τὴν Περσεφόνη ἀπὸ τὶς φίλες της, καὶ νὰ τὴν ἀρπάξῃ, χωρὶς νὰ τὸν ἀντιληφθοῦν ἐκεῖνες.

Ὑστερα ἀπὸ ὀλίγον καιρό, πού ἐγύρισε ἡ Δήμητρα στὴ γῆ, κανένας δὲν εὐρίσκετο νὰ τῆς εἰπῇ, τί ἔγινε ἡ κόρη της ἡ Περσεφόνη.

Ἐννιά ἡμέρες καὶ ἔννιά νύκτες, ἐγύρευσεν τὸ παιδί της, καὶ ἡ καρδιά της ἐγίνετο ὀλοένα πιὸ βαρειά.

Κρατώντας δυὸ δαδιά ἀναμμένα στὰ χέρια, γιὰ νὰ φωτίζουν τὸ δρόμο της, ἐγύριζε ρωτώντας θεοὺς καὶ ἀνθρώπους, μὴν εἶδαν τὴν κόρη της.

Ἄλλὰ οἱ ἄνθρωποι δὲν ἤξεραν τίποτε καὶ οἱ θεοὶ δὲν ἔμαρτυροῦσαν. Ἐπὶ τέλους ὕστερα ἀπὸ πολλὰς ἡμέρας ἔμαθε ἀπὸ τὸν ἥλιο, ποὺ βλέπει ὅλα, ὅσα γίνονται στὸν οὐρανὸ καὶ στὴ γῇ, ὅτι τὴν κόρη της τὴν ἄρπαξε ὁ Πλούτωνας, μὲ τὴ συγκατάθεση τοῦ Δία.

Ἐθύμωσε τότε πολὺ ἡ Δήμητρα, καὶ δὲν ἤθελε νὰ γυρίσῃ πίσω στὸν Ὀλύμπο κοντὰ στὸ Δία καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς. Ἀποφάσισε νὰ μείνῃ κάτω στὴ γῇ. Καὶ μεταμορφωμένη σὲ γοιὰ γυναῖκα, ἐτριγύριζε ἐδῶ κ' ἐκεῖ καταλυπημένη.

* * *

Ἐνα ἀπόγευμα ἔφθασε στὴν Ἐλευσίνα, καὶ ἐκάθισε κοντὰ σὲ ἓνα πηγάδι. Ἐκεῖ, κατὰ τὸ ἡλιοβασίλευμα, ἤλθαν δυὸ κορίτσια μὲ χάλκινες στάμνες, γιὰ νὰ πάρουν νερό. Εἶδαν τὴ θεὰ ἀγέλαστη καὶ ἀμίλητη, καὶ εἶπαν συμπονετικά: «Τὴ δύστυχη τὴ γοιούλα, ποιὸς ξέρει τί λύπες τὴν ἔχουν μαράνει!»

— Λυπηθῆτε με, καλές μου βασιλοπούλες! τοὺς εἶπε ἡ Δήμητρα. Θὰ ἔχῃ καμμιά γωνίτσα, στὸ παλάτι τοῦ πατέρα σας καὶ γιὰ μένα!

— Πῶς τὸ ξέρεις, πὼς εἵμαστε βασιλοπούλες; Ἐρώτησε ἡ μεγαλύτερη, κατεβάζοντας τὴ στάμνα της.

— Οἱ γοιὲς ξέρουν πολλὰ πράγματα, ἀποκρίνεται ἡ Δήμητρα.

Πήγαινε καὶ ρώτησε τὴ μητέρα σου τὴ βασίλισσα, ἂν θέλῃ νὰ μὲ πάρῃ στὸ παλάτι της. Δὲν θὰ τὸ μετανοιώσῃ, γιατί γνωρίζω πολλὰ πράγματα. Νὰ ὑφάνω, νὰ κεντῶ ἐργόχειρα, νὰ ἀνατρέφω μικρὰ παιδιὰ...

Οἱ βασιλοπούλες ἔφυγαν τρεχάτες. Καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγο ἐγύρισαν, καὶ τῆς εἶπαν, πὼς ἡ μητέρα των, ἡ βασίλισσα Μετάνειρα, ἐχρειάζετο παραμὰνα γιὰ τὸ μικρὸ

ἀγοράκι της. Κατόπιν τὴν ὠδήγησαν στὸ παλάτι, ὅπου τὴν ἐκαλοδέχθησαν ὁ βασιλέας καὶ ἡ βασίλισσα, καὶ τὴν ἐκάλεσαν νὰ φάγῃ μαζί των.

Εὐχαριστῶ! ἀποκρίθηκε. Τὰ δικὰ σας φαγητὰ δὲν μοῦ κάμνουν. Διατάξτε μόνον ἓνα ὑπηρέτη σας νὰ μοῦ φέρῃ λίγο σιτάρι, δυόσμο καὶ νερό, καὶ θὰ τοῦ δείξω, πῶς νὰ μοῦ τὰ ἐτοιμάσῃ, γιὰ νὰ φάγω.

Ἐγινε τὸ θέλημά της. Τὸ ἴδιο βράδυ, ἡ βασίλισσα τῆς ἐπαράδωσε τὸ παιδί της, γιὰ νὰ τὸ ἀναθρέψῃ. Ἡ θεὰ τὸ ἐπαράλαβε, καὶ τὸ ἔτρεφε μὲ τὴν ἀμβροσία, τὴν τροφὴ τῶν θεῶν. Τὴν νύκτα τὸ ἔβαζε μέσα στὴ φωτιά, γιὰ νὰ τὸ κάμῃ νὰ γίνῃ ἀθάνατο.

* * *

Ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα τὸ παιδί ἐμεγάλωνε, ἐδυνάμωνε, καὶ ὠμόρφαινε. Ὁ βασιλέας τὸ ἐκαμάρωνε, καὶ ἔλεγε μὲ περηφάνεια: «Δεύτερο παιδί, σὰν αὐτό, δὲν εἶναι ἄλλο σὲ ὅλη τὴν Ἀττικὴ». Καὶ ἐρωτοῦσε τὴ Δῆμητρα:

— Εἰπέ μου, δὲν εἶναι τὸ ἀγόρι μου τὸ ὠραιότερο παιδί, ποὺ ἔπιασες ποτὲ στὰ χέρια σου;

— Ἡ κόρη ποὺ ἔχασα, ἦτο χίλιες φορὲς πιὸ ὁμορφη! ἀποκρίθηκε μὲ λύπη μεγάλη ἡ Δῆμητρα.

— Ἀπόψε θὰ πάω νὰ ἰδῶ, τί κάμνει μέσα στὴν αἴθουσα, ποὺ κλειδώνεται μαζί μὲ τὸ παιδί, καὶ δὲν θέλει κανένα μέσα, εἶπε μιὰ ἡμέρα ἡ Μετάνειρα.

— Καλύτερα νὰ μὴν πᾶς, τῆς λέγει ὁ ἄνδρας της. Μπορεῖ νὰ εἶναι καμμιά θεά, ποὺ κρύβεται κάτω ἀπ' αὐτὰ τὰ ροῦχα τῆς φτωχῆς γριᾶς, καὶ θὰ θυμώσῃ.

Ἀλλὰ ἡ περιέργεια τῆς Μετάνειρας ἦτο τόσο μεγάλη, ποὺ δὲν τὴν ἄφησε νὰ ἀκούσῃ τὰ φρόνιμα λόγια

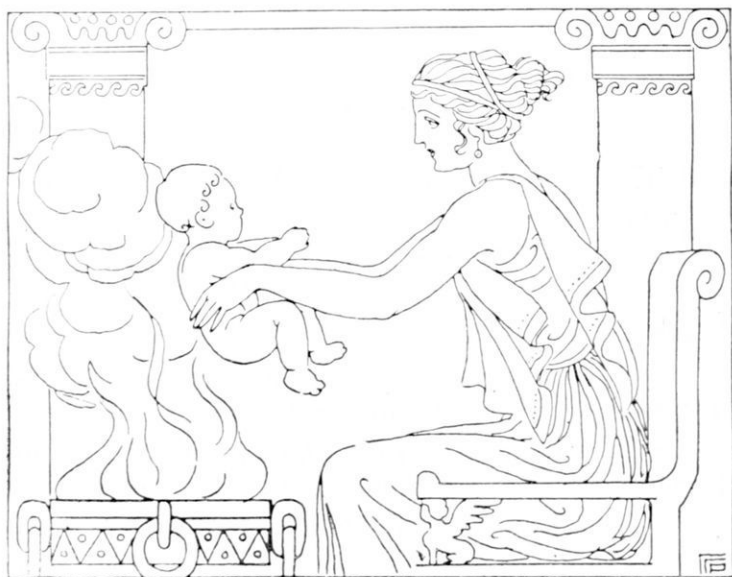
τοῦ βασιλέα. Καὶ τὴν νύκτα ἐπῆγε, καὶ ἐπαραμόνευσε νὰ ἰδῇ, τί τὸ κάμνει τὸ παιδί της ἡ γριά.

Τὴν βλέπει νὰ τὸ κρατῇ στὴν ἀγκαλιά της, καὶ νὰ διορθώῃ τὰ ξύλα τῆς φωτιᾶς μὲ τὸ πόδι της, γιὰ νὰ δυναμώσουν οἱ φλόγες! Καὶ ὕστερα νὰ τὸ βάζῃ στὴ μέση τῆς φωτιᾶς.

Ἡ Μετάνειρα σὰν εἶδε τέτοιο πρᾶγμα, ἔπιασε τὸ κεφάλι της, καὶ ἐφώναξε σὰν τρελλή:

— Παιδί μου! Ἡ ξένη σὲ καίει!

Ἀμέσως ἡ γριά ἀλλάζει μορφή. Γίνεται νέα, ὡραία

καὶ μεγαλόπρεπη. Παίρνει τὸ παιδί ἀπὸ τὴ φωτιά, τὸ πλαγιάζει καταγῆς, καὶ λέγει στὴ μητέρα του:

— Εἶμαι, ἡ Θεὰ Δήμητρα, καὶ ἤθελα νὰ κάμω τὸ παιδί σου ἀθάνατο. Ἡ ἀντίστασή σου ἐματαίωσε τὸ σχέδιό μου. Καὶ τώρα ὁμως, τὸ ὄνομα τοῦ Τριπτόλε-

μου, δὲν θὰ λησμονηθῇ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, γιατί εἶχε τὴν τύχη νὰ κοιμηθῇ στὴν ἀγκαλιά μου.

Ἐκείνη τὴ χρονιά, κανένα σπαρτό δὲν ἐπρόκοψε. Ἡ Δήμητρα ἐκλαιεν ἀδιάκοπα τὴν κόρη της. Οὔτε ἓνα χαμόγελο δὲν ἐφάνηκε στὰ χεῖλῃ της, καὶ γι' αὐτὸ οὔτε τὰ στάχυα ἐμέστωναν, οὔτε τὰ ὀπωρικὰ ὠρίμαζαν.

Οἱ θεοὶ ἄρχισαν νὰ φοβοῦνται, πὼς θὰ χαθοῦν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὴν πείνα, καὶ ἔστειλαν τὸν Ἑρμῇ νὰ παρακαλέσῃ τὴν Δήμητρα, νὰ λυπηθῇ τὸν κόσμο.

— Δὲν θὰ προκόψῃ σπαρτό, πρὶν ξαναἰδῶ τὴν Περσεφόνῃ μου, ἀποκρίθηκε ἡ θεά.

Ἔτσι ἀναγκάσθηκε ὁ Ζεὺς νὰ στείλῃ τὸν Ἑρμῇ, νὰ εἰπῇ στὸν Πλούτωνα, νὰ ἀφήσῃ τὴν Περσεφόνῃ νὰ γυρίσῃ στὴ μητέρα της.

Ὁ Ἑρμῆς ἦτο γιὸς τοῦ Δία, καὶ ἐκτελοῦσε τὶς παραγγελίες τοῦ πατέρα του, πετώντας μὲ τὶς ἀσημέ- νιες περοῦγες, ποὺ εἶχε στὰ πέδιλά του.

Ἐπαρουσιάσθηκε σὰν φωτερὴ ἀστραπὴ μέσα στὸ σκοτάδι τοῦ Ἄδου, καὶ ἐθύμησε στὴν Περσεφόνῃ τὸν ἥλιο, τὰ ἀνοιξιὰτικα ἄνθη, καὶ ὅλα τὰ ὠραῖα πράγ- ματα τῆς γῆς. Ἡ Περσεφόνῃ ἐλαχτάρισε, μαζὶ μὲ τὴ μητέρα της καὶ τὸν ἐπάνω κόσμος κ' ἐπαρακάλεσε πολὺ τὸν Πλούτωνα νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ ἀνεβῇ στὴ γῆ.

Ὁ Πλούτωνας στὴν ἀρχὴ δὲν ἤθελε. Ἄλλ' ἐπιτέ- λους τῆς ἔκαμε τὸ θέλημα. Τὴν ἔστειλε μὲ τὸν Ἑρμῇ νὰ ἀνταμώσῃ τὴ μητέρα της.

Μητέρα καὶ κόρη ἀγκαλιάσθηκαν, καὶ ἐκλαιαν γιὰ πολλὴ ὥρα ἀπὸ τὴ χαρὰ των. Ὅταν ἡ μεγάλη συγκίνησις ἐπέρασε, ἐρώτησε ἀνήσυχη ἡ Δήμητρα τὴν κόρη της.

— Μήπως ἔφαγες τίποτε ἐκεῖ κάτω, Περσε- φόνῃ μου;

— Γιατί ρωτᾷς, μητέρα μου;

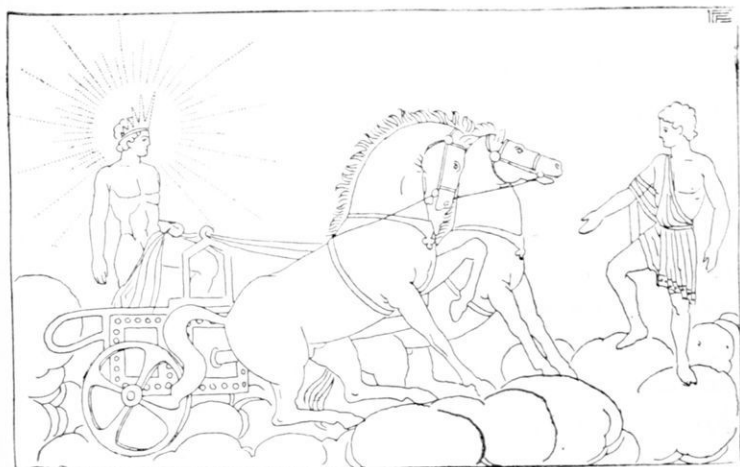
— Γιατί ὅποιος βάλῃ κάτι στὸ στόμα κάτω στὸν Ἄδη, μένει ἐκεῖ γιὰ πάντα!

— Ὁ ἄνδρας μου μοῦ ἔδωσε, ὅταν ἔφευγα, καὶ ἔφαγα ὀλίγους σπόρους ἀπὸ ρόδι, εἶπε μὲ τρόμο ἡ Περσεφόνη.

Μόλις ἄκουσεν αὐτὸ ἡ Δήμητρα, ἀνεβαίνει ἀμέσως στὸν Ὀλυμπο, καὶ παρακαλεῖ τοὺς θεοὺς νὰ τὴν λυπηθοῦν.

Οἱ θεοὶ ἐσυζήτησαν πολὺ καὶ εἶδαν, πὼς δὲν ἦτο συμφέρον, νὰ δυσαρεστήσουν μιὰ τόσο σεβαστὴ θεά, σὰν τὴ Δήμητρα. Ἔτσι ἀποφάσισαν νὰ μένῃ ἡ Περσεφόνη ἕξ μῆνες τὸ χρόνο μὲ τὸν ἄνδρα τῆς, καὶ τοὺς ἄλλους ἕξ μὲ τὴ μητέρα τῆς.

Καὶ ἀπὸ τότε ἡ Περσεφόνη ἐπερνοῦσε μόνον τὸ χειμῶνα στὸν Ἄδη. Τὴν ἀνοιξὴ ἐγύριζεν ἐπάνω στὴ γῇ μαζὶ μὲ τὰ ἄνθη καὶ τὴν καλοκαιριά, καὶ ἔβλεπε νὰ μεγαλώνουν τὰ στάχυα, καὶ νὰ ὀριμάζουν τὰ ὀπωρικά μὲ τὸ χαμόγελο τῆς μητέρας τῆς.

Ὁ Φαέθοντας.

Ὁ Φαέθοντας εἶχε πατέρα τὸ Θεὸ Ἀπόλλωνα, καὶ μητέρα τὴν Κλυμένη, θαλασσινὴ θεά. Ἀπὸ μικρῇ ἡλικία ἔδειξε πὼς εἶχε πολλὰς χάρες ὁ Φαέθοντας. Ἐτραγουδοῦσε καὶ ἔπαιζε τὴ λύρα μὲ τόση τέχνη, πὺ κανεῖς δὲν ἠμποροῦσε νὰ τὸν φθάσῃ. Ἀλλὰ καὶ στὸ πῆδημα, στὸ τόξο, καὶ στὸ τρέξιμο ἦτο πολὺ ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς συνομήλικούς του.

Αὐτὲς οἱ χάρες ὅμως ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἡ μεγάλη ἀγάπη, πὺ τοῦ εἶχε ἡ μητέρα του καὶ οἱ ἀδελφές του, καὶ οἱ ἔπαινοι, πὺ ἄκουεν ἀπὸ ὅλους κάθε ἡμέρα, τὸν ἔκαμαν ὑπερήφανο.

Κάποια ἡμέρα οἱ συντρόφοι του γιὰ νὰ τὸν πειράξουν, τοῦ εἶπαν πὼς δὲν εἶναι παιδὶ τοῦ Ἀπόλλωνα. Τὸν ἐτάραξαν πολὺ αὐτὰ τὰ λόγια. Καὶ χωρὶς νὰ

χάση καιρό, πηγαίνει μπροστά στο Θεό Ἀπόλλωνα καὶ τοῦ λέγει:

— Μεγάλε Θεέ, πὺν φωτίζεις τὸν κόσμον, εἶπέ μου: Δὲν εἶν' ἀλήθεια πὼς εἶμαι γιός σου; Ἄν εἶμαι ἀληθινὰ παιδί δικό σου, θέλω νὰ μοῦ δώσης τὴ δύναμη νὰ τὸ ἀποδείξω στοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Ἀπόλλωνας τότε ἔβγαλε τὸ φωτεινὸ τοῦ το στεφάνι, γιὰ νὰ μὴ τὸν θαμβώσει, τὸν ἐπῆρε στὴν ἀγκαλιά του καὶ τοῦ εἶπε:

— Ναί, δικό μου παιδί εἶσαι. Ζήτησέ μου ὅ,τι θέλεις, καὶ θὰ σοῦ γίνῃ. Σοῦ ὀρκίζομαι τὸν μεγάλο ὄρκο τῶν θεῶν.

— Θέλω νὰ μὲ βάλῃς νὰ ὀδηγήσω γιὰ μιὰ ἡμέρα τὸ ἄρμα σου ἐπάνω στὸν οὐρανό!

Ἐτρόμαξεν ὁ Ἀπόλλωνας σὰν ἄκουσε τὴν ἀπαίτηση τοῦ Φαέθοντα, καὶ ἐπροσπάθησε νὰ τοῦ ἀλλάξῃ τὴ γνώμη. Μὰ ὁ Φαέθοντας δὲν ἄκουε τίποτε.

— Ἡ τύχη, παιδί μου, τοῦ λέγει ὁ Ἀπόλλωνας, σὲ ἔκαμε ἄνθρωπο, καὶ σὺ γυρεύεις νὰ κάμῃς πρᾶγμα, πὺν μόνον ἓνας Θεὸς μπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ.

Καὶ ἐγὼ ἀκόμα κουράζομαι, καθὼς παλαιῶ μὲ τοὺς ἀνέμους, τὶς ἀστραπὲς καὶ τὶς βροντὲς, γιὰ νὰ κρατῶ τὸ ἄρμα μου στὸν τακτικὸ του δρόμο. Σὺ θνητὸς καὶ ἄμαθος, πὼς εἶναι δυνατόν νὰ τὸ καταφέρῃς;

Αὐτὸ πὺν μοῦ ζητᾷς εἶναι τιμωρία γιὰ σένα καὶ ὄχι χάρη. Γνώριζέ το καλά. Καὶ ὅμως, ἂν ἐπιμένῃς, εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ τὸ κάμω, γιὰτὶ δὲν μπορῶ νὰ πατήσω τὸν ὄρκο, πὺν σοῦ ἔκαμα.

Ἀλλὰ ὁ Φαέθοντας, γιὰ τὴν κακὴ του τύχη, ἐπέμενε. Δὲν ἠθέλησε νὰ ἀλλάξῃ γνώμη.

Καὶ τὴν ἄλλη ἡμέρα, μὲ τὰ χαράματα, ὁ Θεὸς τοῦ Ἥλιου ἐτοιμάζει τὸ χρυσὸ ἄρμα του. Τὰ πτερωτὰ καὶ

κάτασπρα ἄλογά του, βγάζουν φλόγες ἀπὸ τὰ ρουθούνια, καὶ ἀνυπόμονα περιμένουν τὸν ὁδηγὸ των.

Ὁ Ἀπόλλωνας παραδίνει στὰ χέρια τοῦ Φαέθοντα τὰ χαλινάρια καὶ τὸ ὀλόχρυσο μαστίγιον, καὶ τὸν συμβουλεύει πῶς νὰ τὰ κρατῇ.

Ὁ Φαέθοντας μεθυσμένος ἀπὸ χαρὰ καὶ ὑπερηφάνεια ξεκινᾷ.

Ἡ Αὐγὴ, ἡ ὥραία κόρη τοῦ οὐρανοῦ, ἀνοίγει μὲ τὰ τριανταφυλλένια δάκτυλά της τὶς θύρες τοῦ παλατιοῦ τοῦ Ἀπόλλωνα, καὶ προχωρεῖ σκορπίζοντας τριαντάφυλλα. Τὰ ἄλογα ὁρμοῦν στὸν οὐράνιον δρόμον των. Δὲν ἄργησαν ὅμως νὰ καταλάβουν, πῶς ἀσυνήθιστα καὶ ἀδύνατα χέρια τὰ ὀδηγοῦν. Ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸ σωστὸ δρόμον. Δὲν ἄκουαν πιά στὰ ἤνια των.

Ὁ Φαέθοντας ρίχνει τότε ἓνα βλέμμα πρὸς τὰ κάτω. Βλέπει τὸ φοβερὸ χάος, ποὺ χωρίζει τὸν οὐρανὸ ἀπὸ τὴ γῆ, καὶ φρίκη τὸν κυριεύει. Σκοτάδι σκεπάζει τὰ μάτια του. Τὰ γόνατά του παραλύουν. Τὰ χαλινάρια τοῦ ξεφεύγουν ἀπὸ τὰ χέρια. Τὰ ἄλογα, ἀφηνιασμένα, φέρνουν τὸ ἄρμα πότε ψηλά, καὶ κινδυνεύει νὰ καὶ ὁ οὐρανός, καὶ πότε χαμηλά, καὶ κατακαίει τὰ πάντα ἐπάνω στὴ γῆ.

Οἱ ἄνθρωποι ξεφωνίζουν ἄγριες κατάρες κατὰ τὸν οὐρανόν, γιὰ τὸ κακὸ ποὺ τοὺς γίνεται. Ὁ Ζεὺς βλέπει τὴ φοβερὴ καταστροφή, καὶ ρίχνει τὸν κεραυνὸ καὶ θανατώνει τὸν Φαέθοντα.

Ὁ Ἀπόλλωνας τότε μὲ μιὰ μεγάλῃ φωνῇ φέρνει τὰ ἄλογα στὴ θέσιν των, καὶ ἀρπάζει τὰ χαλινάρια στὰ χέρια του.

Ὁ Φαέθοντας νεκρὸς γκρεμίζεται κάτω στὴ γῆ. Ἡ μητέρα καὶ οἱ ἀδελφές του βρίσκουν τὸ πτώμα του, κοντὰ σὲ ἓνα μεγάλο ποτάμι. Ἐκεῖ μὲ θρήνους καὶ

ἀναστεναγμοὺς θάβουν τὸν πολυαγαπημένον των Φαέ-
θοντα. Κλαίουν ἐπάνω στὸν τάφο του ἀκατάπαυτα,
ὅσο πὺ οἱ Θεοὶ τὶς συμπονοῦν καὶ τὶς κάμνουν δέν-
δρα, ἀγριόλευκες. Ἀλλὰ καὶ δένδρα ἐξακολουθοῦν νὰ
κλαίουν καὶ τὰ δάκρυά των γίνονται ἤλεκτρο.

Τὸ ὄνειρο τῆς Ἑκάβης.

Σὲ μιὰ μεγάλη καὶ πλούσια χώρα, τὴν Τροία, ἦτο βασιλέας ὁ Πρίαμος. Ὁ Πρίαμος εἶχε γυναῖκα τὴν Ἑκάβη. Ὁ Πρίαμος καὶ ἡ Ἑκάβη ἐγέννησαν πολλὰ παιδιά, ἀγόρια καὶ κορίτσια. Ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τὰ ἀγόρια τῶν ἐλέγετο Ἑκτορας, καὶ ὁ δεύτερος Πάρις.

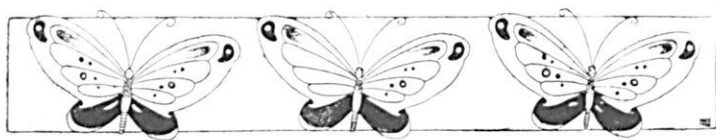
Ἡ Ἑκάβη, πρὶν γεννήσῃ τὸν Πάρι, εἶδε στὸν ὕπνο της, πὼς εἶχε τάχα μέσα στὴν κούνια σπαργανωμένο, ἀντὶ παιδί ἓνα δαυλὶ ἀναμμένο, καὶ πὼς ἀπ' αὐτὸ τὸ δαυλὶ ἐκάηκε ἡ κούνια καὶ τὸ παλάτι. Καὶ ἀκόμη πὼς ἡ πυρκαϊὰ ἀπλώθηκε σὲ ὅλη τὴν πολιτεία, καὶ τὴν ἀφάνισε.

Κατατρομαγμένη ἡ Ἑκάβη ἐξύπνησε, καὶ διηγήθηκε τὸ ὄνειρο στὸν ἄνδρα της. Ἐκάλεσαν ἀμέσως τὸν πρὸς περίφημο μάντη νὰ τοὺς τὸ ἐξηγήσῃ. Ὁ μάντης τοὺς εἶπε, πὼς ἡ Ἑκάβη θὰ γεννήσῃ ἓνα παιδί, ποὺ θὰ καταστρέψῃ τὸ βασίλειό των.

Γιὰ νὰ σώσῃ τὸν τόπο του ἀπὸ τέτοιο κακὸ ὁ Πρίαμος, ὅταν ἐγεννήθηκε τὸ παιδί, τὸ ἔδωσε κρυφὰ σὲ ἓνα βοσκό, καὶ τοῦ ἐπαράγγειλε νὰ τὸ πάρῃ στὸ βουνὸ τῆς Τροίας, τὴν Ἰδη, καὶ ἐκεῖ, νὰ τὸ ἀφήσῃ σὲ ἔρημο μέρος μόνο του, γιὰ νὰ πεθάνῃ. Ἔτσι ἔκαμε ὁ βοσκός.

Ἀλλὰ σὲ ὀλίγες ἡμέρες, ἀπὸ περιέργεια ἐπῆγε νὰ ἰδῇ, τί ἀπόγινε τὸ παιδί. Βρίσκει, μὲ μεγάλη του ἀπορία τὸ παιδί ζωντανὸ καὶ ζωηρότατο καὶ κοντὰ του μιὰ ἀρκούδα νὰ τὸ βυζαίνει. Ἦτο τόσο ὁμορφο, ποὺ ὁ βοσκὸς τὸ ἐλυπήθηκε καὶ τὸ ἐπῆρε. Τὸ ἀνάθρεψε μὲ ἀγάπη σὰν παιδί δικό του, καὶ τὸ ὠνόμασε Πάρι.

Ὁ Πάρης ἐμεγάλωσε καὶ ἔγινε δυνατὸς καὶ ὠραῖος.
Ἦτο γενναῖος, καὶ ἐκεῖ στήν Ἰδη, πολλὰς φορές ἔσωσε
ἀνθρώπους καὶ ζῶα ἀπὸ τὰ θηρία. Γι' αὐτὸ οἱ συντρό-
φοι του τὸν ἔλεγον καὶ Ἀλέξανδρο, δηλαδὴ ὑπερα-
σπιστὴ ἀνδρῶν.

Τὸ μῆλο τῆς ἔριδας.

Ἐκεῖνο τὸν καιρό, πού ὁ Πάρις ἐξοῦσε σὰν βοσκὸς ἐπάνω στὴν Ἰδη, ἐπανδρεύθηκε ὁ Πηλέας, ὁ βασιλέας τῆς Φθίας, μὲ τὴ θεὰ Θέτιδα. Σ' αὐτὸν τὸν γάμο ἦσαν καλεσμένοι ὅλοι οἱ θεοί, μεγάλοι καὶ μικροί. Μόνον τὴν Ἑριδα, δὲν ἐκάλεσαν. Γιατὶ ὅπου αὐτὴ ἐπῆγαινε, ἔφερενε φιλονεικίες, ἔριδες.

Ἡ Ἑριδα ἐθύμωσε, καὶ γιὰ νὰ ἐκδικηθῇ, ἐπῆρε ἓνα χρυσὸ μῆλο, ἔγραψεν ἐπάνω «Στὴν ὠραιότερη», καὶ ἐπῆγε κρυφὰ καὶ τὸ ἐπέταξε μὲ τρόπο, ἀνάμεσα σὲ τρεῖς μεγάλες θεές, τὴν Ἥρα, τὴν Ἀθηνᾶ, καὶ τὴν Ἀφροδίτη.

Οἱ θεές ἀμέσως ἄρχισαν νὰ μαλλώνουν. Καμμία ἀπὸ τὲς τρεῖς δὲν ἐπαραδέχετο πὼς εἶναι ἄλλη καλύτερή της. Ἡ κάθε μία ἠθέλε δικό της τὸ μῆλο.

Γιὰ νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα καὶ νὰ παύσῃ ἡ λογομαχία ἐπῆγαν νὰ τὲς κρίνῃ ὁ Ζεὺς. Καὶ ὁ Ζεὺς μὴ θέλοντας νὰ δυσареστήσῃ καμμία ἀπὸ τὲς τρεῖς, τὲς ἔστειλε μὲ τὸν Ἑρμῇ στὸν Πάρι νὰ τὲς κρίνῃ.

Ἄμα ἔφθασαν στὴν Ἰδη, ὁ Ἑρμῆς ἔδωσε τὸ μῆλο στὸν Πάρι. Καὶ ἀμέσως τὸν πλησιάζει πρώτη ἡ Ἥρα καὶ τοῦ λέγει:

— Εἰμαι ἡ θεὰ Ἥρα, ἡ σύζυγος τοῦ Δία, τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ πατέρα θεῶν καὶ ἀνθρώπων. Ἐὰν δώσῃς σὲ μένα τὸ μῆλο, θὰ σὲ κάμω τὸ δυνατότερο καὶ πλουσιώτερο βασιλέα τοῦ κόσμου. Καὶ θὰ ζήσῃς εὐτυχισμένος καὶ τιμημένος ὥς τὰ βαθιά σου γεράματα.

Δεύτερη πηγαίνει ἡ Ἀθηνᾶ καὶ τοῦ λέγει:

— Ἐγὼ θὰ σοῦ χαρίσω σοφία καὶ δόξα. Καὶ τὸ

ὄνομά σου θὰ μείνη γιὰ πάντα τιμημένο στὴ μνήμη
τῶν ἀνθρώπων, ἂν μὲ προτιμήσης.

Τελευταία ἡ Ἀφροδίτη πλησιάζει καὶ τοῦ λέγει:
— Δῶσε μου τὸ χρυσὸ μῆλο, καὶ θὰ σοῦ δώσω
σύζυγο τὴν ὡραιότερη γυναῖκα τοῦ κόσμου».

Ὁ Πάρις ἔμεινε μιὰ στιγμή συλλογισμένος.
Καὶ ὕστερα, εἴτε γιὰ ἐπροτιμοῦσε τὸ δῶρο τῆς Ἀφρο-
δίτης, εἴτε γιὰ πραγματικὰ εὔρισκε τὴν Ἀφροδίτη πιὸ
ὁμορφη, ἔδωσε τὸ μῆλο σ' αὐτήν.

Ἡ ἄρσασὴ τῆς Ἑλένης.

Στὴν πρωτεύουσα τῆς Τροίας, τὸ Ἴλιον, εἶχαν μιὰ ἡμέρα πανηγύρι. Ἦτο ἡ γιορτὴ τῆς Ἀφροδίτης, καὶ ὁ Πάρις ἐκατέβηκε ἀπὸ τὴν Ἰδη μὲ ἓναν ταῦρο, νὰ τὸν θυσιάσῃ στὴ θεά. Ἐκεῖ ἐγνωρίσθηκε μὲ τοὺς γονεῖς του, καὶ ἔμεινεν ἀπὸ τότε μαζί των.

Ἐπειτα ἀπὸ ὀλίγον καιρὸ ὁ Πάρις ἄρχισε νὰ κάμνῃ μακρινὰ ταξίδια. Ἐταξίδευσε σὲ πολλὰς χῶρας. Ἦλθε καὶ στὴν Ἑλλάδα καὶ ἐπῆγε στὴ Σπάρτη.

Ἐκεῖ τότε ἦτο βασιλεὺς ὁ Μενέλαος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἀγαμέμνονα.

Ὁ Μενέλαος εἶχε γυναῖκα τὴν ὡραία Ἑλένη, τὴν κόρη τοῦ Τυνδάρεου, ποὺ ἐβασίλευε πρὶν ἀπὸ τὸ Μενέλαο στὴ Σπάρτη.

Ὁ κόσμος, βλέποντας τὴν ἀσύγκριτη ὁμορφιὰ τῆς Ἑλένης, ἐπίστευε πὼς ἦτο κόρη τοῦ Δία.

Ὅταν ἡ Ἑλένη ἦτο ἀκόμη ἀνύπανδρη, τὴν ἐζήτησαν γιὰ γυναῖκα ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἥρωες καὶ βασιλεῖς. Ὁ πατέρας τῆς ἐπροτίμησεν ἀπὸ ὅλους τὸ Μενέλαο. Πρωτύτερα ὅμως τοὺς εἶχε βάλει ὅλους καὶ ὠρκίσθησαν, ὅτι θὰ σεβασθοῦν τὴν ἀπόφασί του. Καὶ ἀκόμη ὅτι ἂν καμμιά φορὰ, εἴτε Ἕλληνας εἴτε ξένος, ἤθελε προσβάλλει τὸν ἄνδρα τῆς, θὰ τρέξουν ὅλοι νὰ τὸν ὑπερασπισθοῦν.

Ὅταν ἐφθασεν ὁ Πάρις στὴ Σπάρτη, τὸν ὑποδέχθηκεν ὁ Μενέλαος μὲ τιμές, σὰν βασιλόπουλο ποὺ ἦτο, καὶ τὸν ἐφιλοξένησε στὸ παλάτι του πολλὰς ἡμέρες. Μέσα σ' αὐτὸ τὸ διάστημα ὅμως, ἀναγκάσθηκεν ὁ Μενέλαος νὰ λείψῃ ὀλίγες ἡμέρες ἀπὸ τῆς Σπάρτης.

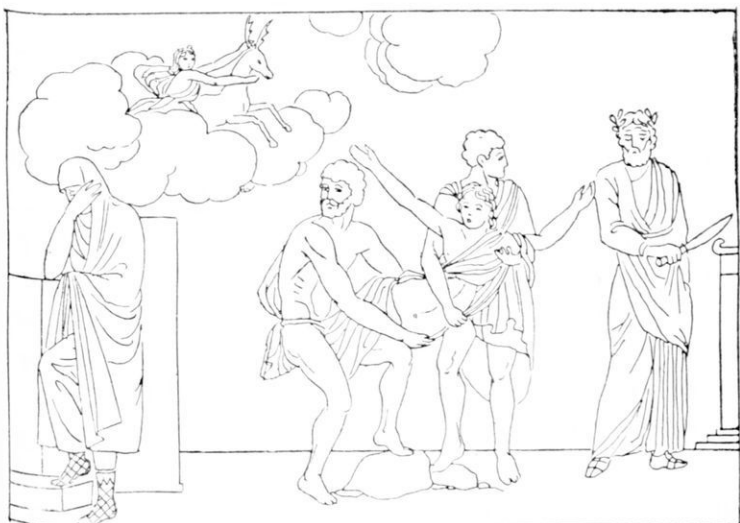
Ὁ Πάρις τότε ἄρπαξε τὴν Ἑλένη, καὶ μαζί μ' αὐ-

τὴν καὶ πολλοὺς θησαυροὺς, καὶ ἔφυγε μὲ τὸ πλοῖο
του γιὰ τὴν Τροία.

Ὅταν ἐγύρισεν ὁ Μενέλαος στὴ Σπάρτη, καὶ
ἔμαθε τὴν ἀρπαγὴ τῆς Ἑλένης, ἔστειλε καὶ εἰδοποίη-
σεν ὅλους τοὺς ἄλλους Ἑλληνας, γιὰ τὴν προσβολή
ποῦ τοῦ ἔγινε.

Ἡ εἶδηση αὐτὴ ἀναστάτωσε τὴν Ἑλλάδα. Ὅλες
οἱ πολιτεῖες ἐτοίμασαν στρατὸ καὶ πλοῖα νὰ ὑπάγουν
στὴν Τροία νὰ πολεμήσουν, γιὰ νὰ πάρουν ὀπίσω τὴν
Ἑλένη, καὶ ἐκδίκηση γιὰ τὴν προσβολή, ποῦ ἔγινε
στὴν Ἑλλάδα.

Στὴν Αὐλίδα, μιὰ μικρὴ παραθαλάσσια πόλη τῆς
Βοιωτίας, ἐσυνάχθησαν ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον ὅλοι
οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Ἑλλήνων, μὲ ὅσο πὶὸ πολὺ στρατὸ
καὶ στόλο ἤμποροῦσε ὁ καθένας.

Θυσία τῆς Ἰφιγένειας.

Ἐκατὸ χιλιάδες Ἕλληνες, καὶ χίλια πλοῖα ἐμα-
 ξεύθησαν στὴν Αὐλίδα, γιὰ νὰ ὑπάγουν ἐναντίον τῆς
 Τροίας. Ἀρχηγοὺς εἶχαν βασιλεῖς καὶ ἄλλους ὀνομα-
 στοὺς ἥρωες, καὶ ἀρχιστράτηγο ἔκαμαν τὸν Ἀγαμέ-
 μνονα, ποὺ εἶχε φέρει τὰ πιὸ πολλὰ πλοῖα καὶ ἦτο
 βασιλέας τῶν Μυκηνῶν.

Ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους ἀρχηγοὺς ἐξεχώριζαν
 πρῶτος ὁ Ἀχιλλέας, ὁ ἡμίθεος, ποὺ ὠδηγοῦσε τοὺς
 Μυρμιδόνες τῆς Φθίας, καὶ ἦτο ὁ ὠραιότερος ἀπὸ
 ὅλους καὶ ὁ ἀνδρειότερος πολεμιστής. Ἔπειτα ὁ πολυ-
 μέχανος Ὀδυσσεάς, ὁ βασιλέας τῆς Ἰθάκης, καὶ
 πολλοὶ ἄλλοι.

Τὰ πλοῖα στὴν Αὐλίδα ἐπερίμεναν οὖριον ἄνεμο
 γιὰ νὰ ξεκινήσουν. Οἱ ἡμέρες ὅμως ἐπερνοῦσαν καὶ ὁ

ποθητὸς ἄνεμος δὲν ἐφυσοῦσε καθόλου καὶ δὲν ἤμποροῦσαν νὰ κινηθοῦν. Ὁ στρατὸς ἄρχισε νὰ ἀνησυχῇ, καὶ οἱ ἀρχηγοὶ ἀποφάσισαν νὰ κάμουν θυσία στοὺς θεοὺς, καὶ νὰ τοὺς παρακαλέσουν νὰ στείλουν εὐνοϊκὸν ἄνεμο.

Ὁ Κάλχας, ὁ μάντης ποὺ ἀκολουθοῦσε τὸ στρατό, ἐξήγησε τὰ σημεῖα τῆς θυσίας, καὶ εἶπε, πὼς ἡ θεὰ Ἄρτεμις δὲν ἀφήνει τὰ πλοῖα νὰ φύγουν. Εἶναι θυμωμένη, εἶπε, γιατί ὁ Ἀγαμέμνωνας ἐσκότωσε μέσα στὸ ἱερὸ δάσος τῆς τὸ ἀγαπημένο τῆς ἐλάφι. Καὶ δὲν θὰ ἀφήσῃ τὰ πλοῖα νὰ ταξιδεύσουν, ἂν δὲν τῆς θυσιάσῃ ὁ Ἀγαμέμνωνας τὴν κόρη του Ἰφιγένεια.

Ὁ Ἀγαμέμνωνας σ' αὐτὸ τὸ ἄκουσμα ἐταράχθηκε φοβερά. Πὼς ἤμποροῦσε νὰ παραδώσῃ ὁ ἴδιος τὴν κόρη του νὰ θυσιασθῇ; Ἀλλὰ σὰν εἶδε πὼς ὁ στρατὸς ἀγανακτοῦσε ἐναντίον του, ἀποφάσισε νὰ τὴν θυσιάσῃ. Κάμνει ἀμέσως γράμμα στὴ σύζυγό του, τὴν Κλυταιμῆστρα. Τῆς ἔγραφε πὼς ἐτελείωσε τὸ γάμο τῆς Ἰφιγένειας μὲ τὸν Ἀχιλλέα, καὶ τῆς ἐπαράγγελλε νὰ τὴν πάρῃ καὶ νὰ τὴν φέρῃ γρήγορα στὴν Αὐλίδα, γιὰ νὰ γίνῃ ὁ γάμος, πρὶν ξεκινήσουν γιὰ τὴν Τροία.

Δὲν εἶχε περάσει πολλὴ ὥρα, ποὺ ἔφυγεν ὁ ταχυδρόμος μὲ τὸ γράμμα, καὶ ὁ Ἀγαμέμνωνας ἐμετανοίωσε. Στέλλει λοιπὸν κρυφὰ δεύτερο ταχυδρόμο μὲ νέο γράμμα, ποὺ τῆς ἔλεγε νὰ μὴν ἔλθῃ μὲ τὴν Ἰφιγένεια στὴν Αὐλίδα, γιατί ὁ γάμος ἐχάλασε.

Ὁ Μενέλαος ὅμως κάτι ὑποψιάσθηκε. Γι' αὐτὸ ἐπαραφύλαξε στὸ δρόμο καὶ ἔπιασε τὸν ταχυδρόμο. Τοῦ ἐπῆρε τὸ γράμμα καὶ τὸ ἐδιάβασε. Καὶ ἔτσι τὰ δυὸ ἀδέρφια ἄρχισαν νὰ μαλλώνουν.

Ἡ Κλυταιμῆστρα ἔλαβε μόνον τὸ πρῶτο γράμμα, καὶ ἦλθε μὲ τὴν Ἰφιγένεια τὸ γρηγορώτερο στὴν Αὐ-

λίδα. Ὁλος ὁ στρατὸς ἔτρεξε νὰ τὶς ἰδῇ. Ἐθαύμασε τὴν ὁμορφιὰ τῆς νέας καὶ ἔλυπεῖτο κατάκαρδα, γιὰ τὴ σκληρὴ τύχη, ποὺ τὴν ἐπερίμενε.

Ἀνυποψίαστες ὅπως ἦσαν, μητέρα καὶ κόρη ἀγκάλιασαν μὲ χαρὰ μεγάλη τὸν Ἀγαμέμνονα, καὶ τὸν ἐφιλοῦσαν. Ὁ Ἀγαμέμνονας ἔσφιγγε στὴν ἀγκαλιά του τὴ θυγατέρα του, καὶ μὲ κόπο ἐσυγκρατοῦσε τὰ δάκρυα. Ἡ ὄψη του ἦτο τόσο θλιμμένη, ποὺ γρήγορα ἄρχισαν καὶ οἱ δύο νὰ τὸν ἐρωτοῦν ἀνήσυχες, γιὰτὶ ἐφαίνετο τόσο λυπημένος.

Καὶ ὁ Ἀγαμέμνονας ἀναγκάσθηκε νὰ τοὺς φανερώσῃ τὴν τρομερὴ ἀλήθεια. Ἀπὸ τὴ χαρὰ ἔπεσαν καὶ οἱ δύο στὴ μαύρη ἀπελπισία.

— Πῶς, ἔλεγε ἡ Κλυταιμῆστρα, εἶναι δυνατό νὰ γίνῃ τέτοιο ἄδικο; Νὰ θυσιασθῇ μιὰ ἀθώα κόρη γιὰ ξένο φταίξιμο!

— Πατέρα μου! ἔλεγεν ἡ Ἰφιγένεια, πνιγμένη στὰ δάκρυα. Ἰδὲς τὰ δάκρυά μου! Λυπήσου με! Μὴ μὲ θανατώσῃς! Εἶμαι τόσο νέα! Καὶ εἶναι τόσο γλυκεῖα ἡ ζωή! Ἐγὼ πρώτη σὲ εἶπα πατέρα, καὶ σύ, πρώτη ἐμένα ἐφώναξες θυγατέρα σου. Θυμᾶσαι πῶς σὲ ἐχάϊδεναι καὶ σὲ ἐφιλοῦσα καθισμένη στὰ γόνατά σου; Τί πταίω ἐγὼ γιὰ τὴν ἀρπαγὴ τῆς Ἑλένης;

— Εἶναι φοβερὸ γιὰ μένα, τοὺς λέγει καταλυπημένος ὁ Ἀγαμέμνονας, νὰ τολμήσω τέτοιο πράγμα! Ἀλλὰ τὸ ἴδιο φοβερὸ εἶναι καὶ νὰ ἐπιμείνω νὰ τὸ ξεφύγω. Τὸ χρέος μου εἶναι νὰ τὸ κάμω.

Κοιτάξατε! Ὁλος ὁ στρατὸς ἄφησε σπίτι καὶ οἰκογένεια, καὶ μὲ προθυμία ἔτρεξεν ἐδῶ, γιὰ νὰ πάῃ μακριὰ νὰ πολεμήσῃ. Ἐδέχθηκε νὰ βάλῃ σὲ κίνδυνο τὴ ζωή του, γιὰ νὰ ξεπλύνῃ τὴν ντροπὴ, ποὺ ἔγινε στὴν οἰκογένειά μας. Ἐγὼ, ὁ ἀρχηγὸς αὐτοῦ τοῦ στρα-

τοῦ, πῶς μπορῶ νὰ γίνω ἐμπόδιο; Ἡ θέση μου μοῦ ἐπιβάλλει νὰ μὴν ἀκούσω τὴ φωνὴ τῆς καρδιάς μου.

— "Ὁχι! παιδί μου, δὲν ὑπακούω στὸ Μενέλαο. Ὑπακούω στὴν πατρίδα μας τὴν Ἑλλάδα, καὶ γι' αὐτὸ σὲ θυσιάζω. Τὸ θέλεις νὰ ἔρχονται οἱ βάρβαροι στὸν τόπο μας νὰ μᾶς προσβάλλουν καὶ νὰ ἀρπάζουν τὶς γυναῖκες μας;

Ἡ Ἰφιγένεια, ἀφοῦ ἄκουσε τὰ λόγια τοῦ πατέρα της, ἔσκυψε μὲ ὑπομονὴ τὸ κεφάλι καὶ εἶπε:

— "Ἄς χυθῇ τὸ αἷμα μου γιὰ τὴν τιμὴ τῆς πατρίδας. Τὸ ὄνομά μου θὰ μείνῃ ἀθάνατο στὰ στόματα ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Γιὰ μένα αὐτὸ θὰ εἶναι ὁ γάμος μου, τὰ παιδιὰ μου καὶ ἡ δόξα μου.

* * *

Ἀφοῦ εἶπεν αὐτὰ ἡ Ἰφιγένεια, ἤλθεν ὁ Ὀδυσσεύς καὶ τὴν ἐπαράλαβε, καὶ τὴν ὠδήγησε μπροστὰ στὸ βωμό.

Ὁ Κάλχας τότε ἔβγαλε τὸ κοφτερὸ του μαχαίρι, καὶ τὸ ἐτοποθέτησε ἐπάνω σὲ ὀλόχρυσον κένιστρο. Καὶ ὕστερα ἐστεφάνωσε μὲ ἄνθη τὸ κεφάλι τῆς Ἰφιγένειας.

Ὁ στρατὸς γύρω ἐστέκετο ἀκίνητος καὶ ἄφωνος μὲ τὰ μάτια στὴ γῆ.

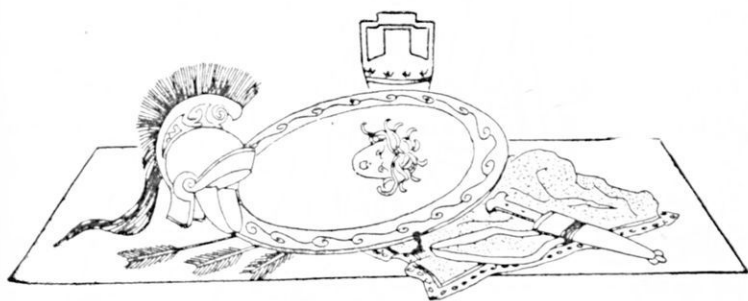
Ὁ Ἀχιλλεύς ἐπῆρε στὰ χέρια τὸ κένιστρο καὶ τὸ δοχεῖο μὲ τὸ ἱερὸ νερὸ τῆς θυσίας, καὶ γυρίζοντας γύρω στὸ βωμὸ εἶπε:

— Θεά, ποὺ κυνηγᾷς τὰ θηρία, δέξου τὸ θῦμα τοῦτο! Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς καὶ ὁ Ἀγαμέμνωνας σοῦ τὸ προσφέρουν. Εἶναι αἷμα ἄχραντον νέας ὥραίας. Πάρε

το καὶ δῶσε μας τὴ χάρη νὰ κυριεύσωμε τὴν Τροία.

Ὁ Κάλχας ἐπῆρε τότε τὸ μαχαίρι στὰ χέρια, καὶ ἐκτύπησε δυνατὰ τὸ γυμνὸ λαιμὸ τῆς Ἰφιγένειας.

“Ολοι ἄκουσαν τὸ κτύπημα τοῦ μαχαιριοῦ. Ἀλλά, ἀνήκουστο θαῦμα ἔγινε. Ἡ Ἰφιγένεια ἔγινε ἄφαντη. Μέσα σὲ ἓνα ἄσπρο σύννεφο τὴν ἐπῆρε ἡ Θεά. Καὶ στὴ θέση της ἐσπάραξε ἓνα μεγάλο ὠραιότατο ἐλάφι. Ἀμέσως ἄνεμος οὐριος ἄρχισε νὰ πνέη. Ὁ στρατὸς ἐμπῆκε στὰ πλοῖα, καὶ ἐξεκίνησα γιὰ τὴν Τροία.

Ὁ Προμηθεύς.

Ὁ Προμηθεύς ἐπίστευαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ὅτι ἦτο καὶ αὐτὸς Θεός, συγγενὴς τοῦ Δία καὶ πατέρα τοῦ πρώτου Ἕλληνα.

Στὴν ἐποχὴ του οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ὅλως διόλου ἀπαίδευτοι καὶ ἀγράμματοι. Δὲν ἔνοιωθαν τίποτε. Δὲν

ἐξεχώριζαν καλὸ καὶ κακό. Ἐζοῦσαν ὅπως τὰ ζῶα, καὶ ἦσαν ἐλεεινοὶ καὶ δυστυχισμένοι. Ὁ Προμηθεὺς τοὺς ἀγαποῦσε καὶ ἐπονοῦσε πολὺ, ποὺ τοὺς ἐβλεπε σὲ τέτοια κατάσταση. Γι' αὐτὸ ἀποφάσισε νὰ τοὺς φωτίσῃ, καὶ νὰ τοὺς βοηθήσῃ νὰ καλυτερεύσουν τὴν ἀθλια ζωὴ των. Τὸ πρῶτο πράγμα, ποὺ ἐσκέφθηκε νὰ τοὺς δώσῃ ἦτο ἡ φωτιά.

Αὐτὴ θὰ τοὺς ἐφύλαγε ἀπὸ τὰ φίδια καὶ τὰ ἄγρια θηρία τὴν νύκτα, ποὺ θὰ τοὺς πιάνῃ ὁ ὕπνος. Θὰ τοὺς ἐξέσταινε τὸ χειμῶνα καὶ θὰ τοὺς ἐφώτιζε στὸ σκοτάδι. Μὲ τὴ βοήθεια τῆς φωτιᾶς θὰ κατασκεύαζαν ἐργαλεῖα καὶ θὰ ἐφεύρισκαν τὶς τέχνες καὶ τὶς ἐπιστῆμες. Θὰ ἔπαυαν νὰ ὁμοιάζουν μὲ τὰ ἄλογα ζῶα, καὶ θὰ ἐγλύτωναν ἀπὸ τὴν ἐξαφάνισι, ποὺ τοὺς ἐπερίμενε, ἂν ἐξακολουθοῦσαν νὰ μένουν στὴν ἴδια κατάσταση.

Αὐτὲς οἱ σκέψεις τὸν ἔκαμαν νὰ κλέψῃ τὴ φωτιά ἀπὸ τὸν οὐρανό, νὰ τὴν φέρῃ κάτω στὴ γῆ, καὶ νὰ τὴν δώσῃ σιτοῦς ἀνθρώπους.

Ὁ Ζεὺς ὅμως ἐκατάλαβε τὴν κλεψιὰ καὶ ἐθύμωσε φοβερὰ. Αὐτὸς ἤθελε νὰ μείνουν οἱ ἄνθρωποι ἀβοήθητοι γιὰ νὰ χαθοῦν. Εἶχε σκοπὸ φαίνεται νὰ κάμῃ ἄλλη καλύτερη ἀνθρώπινη γενιά, δυνατώτερη καὶ ὠραιότερη. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Προμηθεὺς τοῦ ἐχάλασε τὰ σχέδιά του, τὸν ἐτιμώρησεν ἀλύπητα.

Ἐπρόσταξε τοὺς ὑπηρέτες του, τὸ Κράτος καὶ τὴ Βία, νὰ συλλάβουν τὸν προμηθεά καὶ νὰ τὸν φέρουν σὲ ἓνα ἄγριο καὶ μακρινὸ βουνό, στὸν Καύκασο. Καὶ ἐκεῖ νὰ τὸν καρφώσῃ σὲ ἓνα βράχο ὁ Ἥφαιστος, ὁ Θεὸς τῆς φωτιᾶς καὶ τῶν τεχνῶν.

Ἔτσι καὶ ἔγινε. Μὲ καρτερία ὑπόφερεν τὸ κάρφωμα ὁ Προμηθεὺς, καὶ ἀμίλητος ἄκουε τὰ σκληρὰ λόγια, ποὺ ἔλεγαν ἐναντίον του οἱ ὑπηρέτες τοῦ Δία.

Τὸ Κράτος τὸν ἐκορόϊδευε γιὰ τὴ φιланθρωπία του. Τὸν ἔβριζε, ποὺ ἐπάτησε τὸ νόμο τοῦ Δία, καὶ ἔλεγε στὸν Ἥφαιστο:

— Ἐμπρός! Δέσε αὐτὸν τὸν ἄνομο στὸ βράχο, ἐκεῖ στὸν ψηλὸ γκρεμνὸ. Μήπως καὶ σένα δὲν σὲ ἀδίκησε; Σοῦ ἔκλεψε τὴ φωτιά, τὸ κτήμά σου. Πρέπει νὰ τιμωρηθῇ, γιὰ νὰ μάθῃ νὰ ὑπακούῃ στὸ Δία. Ἄς τοῦ ἔλειπε ἡ φιλανθρωπία.

— Ραῖζεται ἡ καρδιά μου, ἔλεγεν ὁ Ἥφαιστος, νὰ καρφώσω σ' αὐτὴν τὴν ἐρημιὰ ἓνα Θεό, ἓνα συγγενῇ μου. Καὶ ὅμως πρέπει νὰ πάρω θάρρος. Δὲν μπορῶ νὰ περιφρονήσω τὴν προσταγὴ τοῦ Δία.

Πρὶν ἀρχίσῃ τὸ κάρφωμα, ἐστάθηκε καὶ εἶπε στὸν Προμηθεά:

— Ἐδῶ σ' αὐτὴν τὴν ἄγρια κορυφὴ θὰ σὲ ἀλυσσοδέσω. Ὁ ἥλιος θὰ σὲ καίῃ, καὶ ἄνθρωπο δὲν θὰ βλέπουν τὰ μάτια σου. Μὲ λαχτάρῃς θὰ περιμένῃς νὰ ἔλθῃ ἡ δροσερὴ νύκτα. Μὰ πάλι θὰ ξανάρχεται ὁ φλογερὸς ἥλιος, καὶ θὰ παίρνῃ τὴ δροσιὰ τῆς αὐγῆς, κ' ἓνας μεγάλος αἰτὸς θὰ σοῦ κατατρώγῃ τὸ σηκῶτι, ποὺ ἀδιάκοπα θὰ ξαναγίνεται. Ἔτσι ἄγρια θὰ βασανίζεσαι. Αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ ἀνταμοιβὴ σου γιὰ τὴν ἀγάπῃ σου πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.

Τὸ Κράτος ἐφώνησε τότε μὲ ἀπονιὰ στὸν Ἥφαιστο:

— Τί κάθεσαι καὶ ψυχοπονιέσαι αὐτὸν τὸν ἀντίθεο!.. Ἐμπρός, κάνε γρήγορα, πέρασέ του τὶς ἀλυσίδες. Σφίξε δυνατὰ τὶς σιδερένιες πέδες γύρω στὰ χέρια του. Κτύπα μὲ τὴ βαρειά. Κάρφωσέ τον γερὰ στὸ βράχο.

— Ἀχ! τέχνη! ἔλεγεν ὁ Ἥφαιστος, νὰ μὴ σὲ εἶχα μάθει ποτέ!

— Κάρφωσε καὶ τὸ ἄλλο χέρι. Πέρασέ του πέρα γιὰ πέρα τὰ στήθια μὲ σφήνα ἀτσαλένια. Κτύπα δυ-

νατὰ τὰ καρφιά! Τοῦ φωνάζει πάλι τὸ Κράτος. Εἶμαι κριτῆς αὐστηρὸς καὶ ἄπονος, μὴ τὸ ξεχνᾷς.

— Πολὺν ταιριάζει, ἀλήθεια, τοῦ λέγει ὁ Ἑφαιστος, ἡ γλῶσσα σου μὲ τὴ μορφὴ σου.

— Κάμνε σὺ τὴ δουλειά σου καὶ μὴ σὲ μέλη γιὰ τὴ δική μου σκληρὴ ψυχή.

— Πᾶμε τώρα, λέγει ὁ Ἑφαιστος, εἶναι πιά καλὰ καρφωμένο τὸ κορμί του.

— Καὶ τώρα, Προμηθεά, κάμνε μας τὸ μεγάλο, εἶπε φεύγοντας τὸ Κράτος. Κλέβε τὰ πολύτιμα πράγματα τῶν Θεῶν, γιὰ νὰ τὰ δίνης στοὺς ἀνθρώπους. Περιμένέ τους τώρα νὰ σὲ βοηθήσουν. Κρῖμα στὸ ὄνομα, ποὺ σοῦ ἔδωσαν οἱ Θεοί! Ἐσὺ τώρα, χρειάζεσαι ἓνα ἄλλον Προμηθεά, γιὰ νὰ σὲ ξεμπλέξῃ ἀπ' αὐτοῦ.

Σὰν ἔμεινε μόνος ὁ Προμηθεάς, ἄρχισε νὰ παραπονῆται καὶ νὰ βαρυαναστενάξῃ.

— ὦ! Γῆ, μητέρα τοῦ κόσμου! Καὶ σὺ Ἥλιε, ποὺ τὰ βλέπεις ὅλα. Ἰδέτε με τὶ παθαίνω! Πῶς βασιτᾷτε νὰ βλέπετε ἓνα Θεὸ νὰ ὑποφέρῃ, γιὰ τὴν καλὴ του τὴν καρδιά!

Τοὺς στεναγμούς του καὶ τὰ παράπονά του, τὰ ἄκουσαν οἱ Ὠκεανίδες, Θεὸς τῆς θάλασσας, καὶ ἀνέβηκαν στὸ βράχο νὰ τὸν παρηγορήσουν.

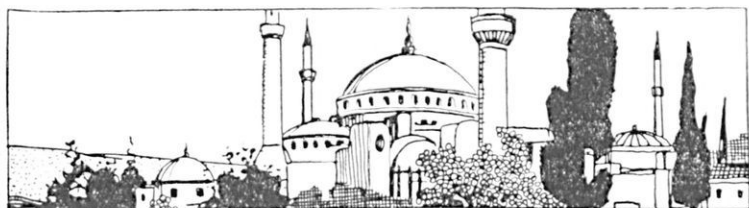
— Δὲν ἠμποροῦσα νὰ βλέπω τοὺς ἀνθρώπους τόσο δυστυχισμένους, τοὺς ἔλεγε. Ἦσαν σὰν τὰ μωρὰ παιδιά. Μάτια εἶχαν καὶ δὲν ἔβλεπαν. Αὐτιά εἶχαν καὶ δὲν ἄκουαν. Τοὺς ἐδυνάμωσα τὸ νοῦ των. Τοὺς ἔμαθα νὰ κτίζουν σπίτια. Πρῶτα ἐτρύπωναν σὲ ἀνήλια σπήλαια, χωμένοι μέσα στὴ γῆ, σὰν τὰ μυρμήγκια. Τοὺς ἔμαθα γράμματα. Τοὺς ἔδειξα τὴ μεγαλύτερη σοφία, τὸ μέτρον. Τοὺς ἔμαθα νὰ γιαιτρεύουν τὶς ἀρρώστειες των, καὶ νὰ ταξιδεύουν μὲ πλοῖα στὴ θάλασσα.

Ἐμένα ποιὸς θὰ βρεθῇ νὰ μὲ σώσῃ ἀπὸ τὸ μαρ-
τύριό μου! Σὲ μένα χρωστᾷ ὁ Ζεὺς καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ
τῇ σημερινῇ των ἐξουσίᾳ. Ἀλλὰ θὰ ἔλθῃ μιὰ ἡμέρα,
πὺν θὰ γενηθῇ ὁ δυνατώτερός του, νὰ τὸν γκρεμίσῃ
ἀπὸ τὸ θρόνο του καὶ αὐτόν.

Ἄκουσε ὁ Ζεὺς τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια τοῦ Προ-
μηθέα, καὶ ἔστειλε τὸν Ἑρμῇ νὰ τὸν πείσῃ νὰ φανε-
ρώσῃ τὸ ὄνομα ἐκείνου, πὺν θὰ τὸν ξεθρονίσῃ. Ὁ Προ-
μηθέας ὅμως οὔτε μὲ καλοπιάσματα, οὔτε μὲ φοβέρες
δὲν ἤθελε νὰ τὸ εἰπῇ.

Τότε ὁ Ζεὺς ὠργίσθηκε ἀκόμη περισσότερο. Καὶ
ἀμέσως ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ἀναταράσσεται ἀπὸ τὸ θυμὸ
του. Βροντᾷ βαριά, καὶ ἀστράπτει ἄγρια. Μανιασμένος
σίφουνas ξεσηκώνει καὶ στριφογυρίζει ψηλὰ τὸ χῶμα.
Στὸ τέλος ἡ γῆ σχίζεται, καὶ ὁ βράχος μὲ τὸν Προμη-
θεά βυθίζεται κάτω στὸν Ἄδη.

Τρυκοκούκουσα καὶ σικροκούκουσα.

Ὁ παπποῦς ἔφερε μιὰ ἡμέρα ἓνα καλάθι βερύκοκκα. Ὁ Τάκης, ἀφοῦ ἔφαγε τὸ μερίδιό του, ἐρωτᾷ τὴ μητέρα του.

— Τρώγεται ἡ ψίχα ἀπὸ τὰ κουκούτσια των, μητέρα;

— Ναί, παιδί μου.

— Ἄς σπάσω λοιπὸν ὀλίγα.

Σπάζει μερικά, καὶ ξεφλουδίζει τὴν ψίχα των. Ἦτο ἄσπρη σὰν τοῦ ἀμυγδάλου. Ἐφαγε δυὸ καὶ ἦσαν καλά. Τὸ τρίτο, μόλις τὸ ἐδάγκασε, ἐστράβωσε τὸ στόμα του καὶ εἶπε:

— Ἄ! Τί πικρὸ ποὺ εἶναι!

Ἐπειτα γυρίζει στὸν παπποῦ καὶ τὸν ἐρωτᾷ:

— Παπποῦ, γιατί ἄλλα βερύκοκκα ἔχουν στὸ κουκούτσι των ψίχα γλυκεῖα καὶ ἄλλα πικρή;

— Γιατὶ εἶναι ἀπὸ ἄλλη γενιὰ τὰ πρῶτα, καὶ ἀπὸ ἄλλη τὰ δεύτερα. Κατὰ τὴ γενιὰ του τὸ καθένα.

Τὴν ἀπάντηση αὐτὴ δὲν τὴν εὐρῆκε ἀρκετῇ. Σηκώνεται ἀπὸ τὸ τραπέζι, πηγαίνει καὶ ξαπλώνεται στὸν καναπέ, καὶ συλλογίζεται:

— Τὸ ἔχει ἡ γενιὰ των, νὰ εἶναι πικρὸ τὸ κουκούτσι των! Μὰ γιατί νὰ εἶναι τέτοια ἡ γενιὰ των;

Καὶ ἐνῶ ἔλεγεν αὐτὰ μὲ τὸ νοῦ του, ἔγειρε σιγὰ-
σιγὰ τὸ κεφάλι του καὶ ἀποκοιμήθηκε.

* * *

Εἶδε τότε ἓνα παράξενο ὄνειρο. Εἶδε πὼς μπρο-
στά του ἦσαν δυὸ καθαρισμένα καὶ ξεφλουδισμένα κου-
κούτσια ἀπὸ βερύκοκκο.

Τὰ κουκούτσια ἐμιλοῦσαν ἀναμεταξύ των καὶ—
περίεργο πράγμα!—ὁ Τάκης ἐννοοῦσε τὴ γλῶσσα των.

— Δὲν μοῦ λέγεις, ἔλεγε τὸ ἓνα, γιατί εἶσαι πικρό;

— Ξέρεις ἱστορία; ἐρωτᾷ τὸ πικρό.

— Ὁχι, ἀπαντᾷ τὸ γλυκό.

— Τότε λοιπὸν δὲν ξέρεις πὼς μιὰ φορὰ ἡ Πόλη
ἦτο Ἑλληνική.

— Τὸ ἔχω ἀκουστά. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ μάθω
ἀπὸ τὴν ἱστορία αὐτό.

— Γι' αὐτὸ λοιπὸν εἶμαι πικρό.

— Δὲν σὲ καταλαβαίνω.

— Βλέπω πὼς θέλεις νὰ σοῦ τὰ εἰπῶ ὅλα μὲ τὸ νῖ
καὶ μὲ τὸ σῖγμα. Ἄκουσε λοιπόν.

Ὡς τὶς 29 Μαΐου 1453 ἡ Πόλη ἦτο Ἑλληνική.
Ἐκείνη τὴ μαύρη ἡμέρα ἦτο γραμμένο, νὰ τὴν πάρουν
οἱ Τοῦρκοι.

Ὁ Μωάμεθ, ὁ βασιλέας των, ἐχύθηκε μὲ χιλιάδες
στρατό, κατεπάνω στὰ κάστρα της.

Ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος, ὁ τελευταῖος
Ἑλληνας βασιλέας τῆς Πόλης, ἀφοῦ ἐλειτουργήθηκε
μέσα στὴν Ἀγία-Σοφία καὶ ἐμετάλαβε, ἐρρίχτηκε μέσα
στοὺς ἐχθροὺς καὶ πολεμώντας ἔπεσε σὰν ἥρωας γιὰ τὴν
Πίστη καὶ τὴν Πατρίδα.

Οἱ Τοῦρκοι ἐμπῆκαν στὴν Πόλη. Τρεῖς μερόνυχτα
ἔσφαζαν γέρους, γυναῖκες, παιδιὰ.

Τὸ αἷμα ποτάμι ἔτρεχε στοὺς δρόμους. Ἔσπασαν τὶς θύρες τῆς Ἁγία-Σοφίας καὶ ἐμπῆκαν μέσα. Ἐκοιμῆσταν τὶς εἰκόνες τῆς καὶ ἄρπαξαν τὰ ἀσημικά τῆς. Καὶ ἐκεῖ πού ἀκούετο ὡς τότε ἡ φωνὴ τοῦ Πατριάρχου, ἀκούσθηκε ἡ φωνὴ τοῦ Χότζα. Ἡ Ἁγία-Σοφία ἐγίνε τζαμί. Ἐκατέβασαν τὸ σταυρὸ καὶ ἔστησαν τὸ μισοφέγγαρο στὴν κορυφὴ τοῦ μεγάλου τρούλου.

Ἀπὸ τότε ἄρχισε ἡ μαύρη νύκτα τῆς σκλαβιάς, πού ἐβάσταξε τόσα χρόνια!

Τὰ βάσανα, οἱ καταφρόνιες, τὰ μαρτύρια, πού ὑπόφεραν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τοὺς μωαμεθανούς, δὲν βρίσκεται γλῶσσα νὰ τὰ εἰπῇ...

Τὸ κουκούτσι ἐσταμάτησε γιὰ μιὰ στιγμή, σὰν νὰ μὴ ἠμποροῦσε νὰ ἐξακολουθήσῃ ἀπὸ τὴν πολλὴ συγκίνηση. Ἐπειτα ἄρχισε πάλι:

— Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ καὶ ἐμεῖς, δηλαδὴ οἱ πρόγονοί μας, ἦσαν γλυκοὶ σὰν ἐσᾶς.

Ἄλλ' ἐκεῖ, πού ὁ γεωργὸς σκυμμένος ὀργωνε τὸ χωράφι του, ἔσταζαν ἀπὸ τὰ μάτια του πικρὰ δάκρυα, γεμᾶτα ἀπελπισία. Καὶ ὅπου ἔτρεχε τὸ ἀδικοχυμένο χριστιανικὸ αἷμα, ἐκεῖ ἐπύκραινε ἡ γῆ.

Καὶ οἱ ρίζες τῶν βερυκοκκιῶν, πού ἦσαν τριγύρω, ἐβύζαιναν φαρμακάδα, τὴν ἀνέβαζαν στὰ κλαριά των, καὶ τὴν ἔχυναν στοὺς ἀνθούς των. Καὶ ὁ ἀέρας, πού ἐκινοῦσε τὰ κλαδιά των, τὰ ἔκαμνε ἀκόμη πιὸ πικρά. Γιατὶ καὶ αὐτὸς ἐγίνετο πικραμένος ἀπὸ τοὺς πικροὺς στεναγμοὺς τῶν σκλάβων.

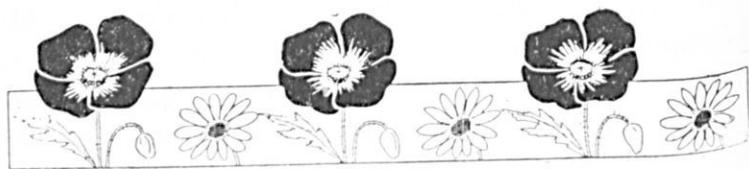
Ἀλλὰ κανεῖς τότε, ἀπὸ τὸν τρόμο τὸν πολὺ, δὲν ἐτολμοῦσε νὰ φανερώσῃ τὴ λύπη του. Ὁ καθένας ἔκρυβε βαθιὰ στὰ φυλλοκάρδια του τὴν πίκρα. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ βερύκοκκα ἀπέξω ἦσαν γλυκά, καὶ μέσα φαρμάκι.

ὦ! χαρὰ σ' ἐκεῖνα τὰ βερύκοκκα, πού σὰν ἐσένα

δὲν ἐβύζαξαν οὔτε αἷμα οὔτε δάκρυα, καὶ δὲν ἐρρούφη-
ξαν ἀπὸ τῆ γῆ σκλαβιάς φαρμάκι.

— Καὶ εἶναι πολλὰ τέτοια δυστυχισμένα βερύ-
κοκκα; Ἐρώτησε μὲ λύπη τὸ γλυκὸ κουκούτσι.

— Πολλά! Πολλά! Εἶπε μὲ ἀναστεναγμὸ τὸ πικρὸ
κουκούτσι. Καὶ τέτοιο φαρμάκι ἔχουν μέσα των, ποὺ
καὶ σὲ ἐλεύθερο γῶμα, ἂν τὰ φυτεύσουν πάλι πικρὰ θὰ
μείνουν. Γιὰ νὰ θυμίζουν πάντα τὰ πικρὰ χρόνια τῆς
σκλαβιάς, ποὺ ἐπέρασε ἡ γενιά μας.

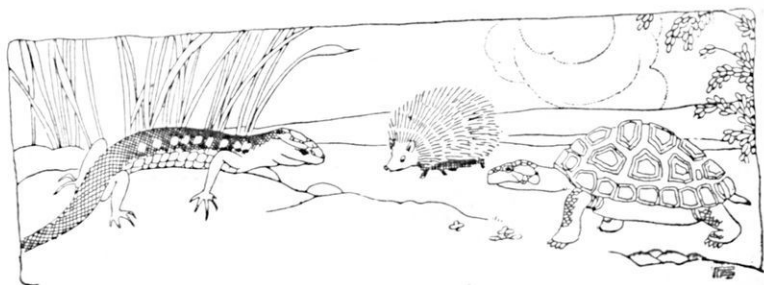

Ὁ Ψαράς.

Δειλινὸ ἐσήμανε, ὁ ψαράς γελάει.
Μπύνει στὴ βαρκούλα του, παίρνει τὸ κουπί.
Ἔχει καὶ τὰ δίχτυα του, στὸ δεξί του πλάϊ,
καὶ τὸ τραγουνδάκι του ἀρχινᾷ νὰ πῇ:
— Τοῦ γιαλοῦ τὰ παλληκάρια
πιάνουν ψάρια, πιάνουν ψάρια!

Στ' ἀνοιχτὰ στὸ πέλαγος ξεκινᾷ νὰ πάη,
οἶχνει ἐκεῖ τὰ δίχτυα του, ὅλος προκοπή.
Στὴ βαθειὰ τῇ θάλασσα λίγο τὰ κρατάει,
καὶ τὸ τραγουνδάκι του ἀρχινᾷ νὰ πῇ:
— Τοῦ γιαλοῦ τὰ παλληκάρια
πιάνουν ψάρια. πιάνουν ψάρια.

Τόσο, τόσο ψάρευμα ὁ ψαράς τραβάει,
ὅπου λὲς τὸ δίχτυ του πὼς θὲ νὰ κοπῇ.
Μὲ χαρὰς χαμόγελο γύρω του κοιτάει,
καὶ τὸ τραγουνδάκι του ἀρχινᾷ νὰ πῇ:
— Πάρτε, πάρτε παλληκάρια,
φρέσκα ψάρια, φρέσκα ψάρια!

Χελώνα, ακανδόχοιρος καὶ σαύρα.

Σὲ μιὰ λαγκαδιὰ μιὰ ἡμέρα, προχωροῦσε μιὰ χελώνα
περπατώντας-περπατώντας, μὲ πολὺ κόπο κι' ἀγώνα.

Φθάνει σ' ἓνα ρευματάκι,
ὅπου ἔτρεχε ὀλίγο, ἀλλὰ καθαρὸ νεράκι.

Ἐστερέωσε τὰ πόδια, κ' ἔσκυψε τὴν κεφαλὴ της
στὸ νερὸ νὰ καμαρώσῃ, τὴν ἀγγελικὴ μορφὴ της,
ὅταν βλέπει μ' ἀπορία...

καὶ σκατζόχερα ἀντίκρυ, νὰ γυαλίζεται μὲ βία.

Χά, χά, χά! καλέ, τί μοῦτρο! "Αἴντε κρύψου εἰς τὸ χῶμα,
ὅπου κάθεσ' ἀντικρὺ μου, καὶ γυαλίξῃς ἀκόμα!

Τί κατάσταση πραγμάτων!

Πήγαινε ἀπ' τὸν καθρέφτη! Φύγε τέρας τῶν τεράτων!

— Μπά, γριούλα μὲ καβούκι, καὶ μὲ μοῦτρα ζαρωμένα!

Δὲν σ' ἀρέσει τὸ κορμί μου; ἄσχημο βροῖσκεις ἐμένα,
ὅπου μὲ ζηλεύουν τόσοι,

καὶ δὲν ξέρουν ποῖος ἀπ' ὅλους, νὰ μὲ πρωτοκαμαρώσῃ;

Ἐσὸν ὁμορφος!! πω-πώ-πω! Εἰς τὴ γῇ ὅπου θὰ ζήσω,
ἀσχημότερ' ἄλλο ζῶο, βέβαια δὲν θ' ἀπαντήσω.

Καὶ τολμᾶς νὰ λές γιὰ μένα,

Ποῦ ἔχω ροῦχα κοκκαλένια, γυαλιστὰ καὶ πλουμισμένα!

Σὺ εἶσαι ὁμορφη! Ἄχ! οὔα! ὁ σκαντζόχερος φωνάζει,
εἰς τὴ γῇ κανένα ζῶο στὴν ἀσχήμια δὲν σοῦ μοιάζει.

Γιὰ ἰδὲς μοῦτρο γιὰ καθρέφτη!

Ποιὸς σὲ βλέπει κι' ἀπ' τὰ γέλοια, δὲν τσακίζεται, δὲν πέφτει;

Μπὰ ἀγκάθια!-Μπὰ καβούκι!-Μπὰ ποδάρια!

Μπὰ μυτᾶρα!

Ἔλα χάσον ἀπ' ἐμπρός μου, δὲν βαστῶ...

Πωπῶ τρομάρα!

Ἔλα κρύψου γιὰ καλὸ σου,

πήγαινε νὰ σκάψης, ἔμπα, κι' ἀπὸ πάνου κουκουλώσου!

Κόντευαν νὰρθοῦν σιὰ χέρια, ἐβριζόνταν ὅλη μέρα,

διὰν ἔξαφνα πετιέται μιὰ γειτόνισσα γουστέρα

ἀποκάτ' ἀπ' ἓνα βάτο,

ἀφοῦ ἀπ' τὴ σύγκρισή της εἶχε γίνει ἄνω-κάτω.

Καὶ τοὺς λέγει..— Ἔ! γειτόνοι, δὲν νιτρεπόσαστε ὀλίγο;

Δὲν θὰ παύση ὁ κανγαῖς σας; Θὰ μὲ κάμετε νὰ φύγω!

Δὲν μπορῶ ἐδῶ νὰ ζήσω!

Ἐγὼ θέλω ἡσυχία, θὰ ζυμώσω, θὰ σκουπίσω...

Θὰ κοιμήσω τὰ παιδιὰ μου, τὸ ἐργόχειρο θὰ πιάσω,

ὅστερα θὰ τραγουδήσω, θὰ διαβάσω, θὰ ρεμβάσω.

Δὲν μπορῶ φωνές νὰ ἔχω,

Ἐσυγχίσθηκα! νά, τρέμω! θὰ τὰ χάσω, δὲν ἀντέχω.

Δὲν κοιτάζει ὁ καθένας, στὸν καθρέφτη τὰ δικά του,
τὴν ἀσχήμια του τὴν τόση, καὶ τὰ ἐλαπτώματά του,
παρ' ἀρχίσατε τὴν πάλη,
ἐνῶ εἴσαστε κ' οἱ δύο σας, πάρ' τὸν ἕνα, βάρ' τὴν ἄλλη;

Τέτοια εἶπε ἡ γουστέρα, κ' ἐτοιμάζεται νὰ φύγη,
Ὅταν τρέχει ἡ χελώνα, καὶ μὲ τὸν ἐχθρό της σμίγει.
Εἶπαν γὰρ στὸ αὐτί των,
κ' ἐκτυποῦσαν τάκα-τάκα, τὰ σαγόνια ἀπ' τὴν ὀργή των.

Στὴ στιγμὴ δῶσαν τὰ χέρια, οἱ ἐχθροὶ γενῆκαν φίλοι,
κ' ἔτρεξαν εἰς τὴν γουστέρα, νὰ ἐπιτεθοῦν ὀργίλοι.
Ἀλλὰ βῆμ' ἀνθρώπου ἀκοῦνε,
Κ' ἀναγάζονται κ' οἱ δύο παραπέρα νὰ κρυφτοῦνε.

Δ. Γρ. Καμπούρογλου

Ἀφωρισμός.

Μιά φορά, κ' ἔναν καιρό,
ἢ ἀλεποῦ, ἢ κυρα-Μαριώ,
ἐκεῖ πὺν πῆγαινε σεριάνι,
τὸ σκαντζόχερα προφθάνει:
— Δὲν μοῦ λές, ἀφεντικό,
τί εἶναι τοῦτο τὸ κακό;
Βασιλιᾶς μαθές, προστάζει,
ἄρματα πὼς δὲν ταιριάζει,
νὰ φορῇ κανεῖς ἐδῶ.
Τὸ λοιπόν, ἀφεντικό,
βγάλ' τὰγκάδια, τᾶρματά σου
νὰ μὴν εὔρης τὸν μπελᾶ σου.
— Μαριωρή, μὲ συμπαθᾶς,
τέτοια χάρη μὴ ζητᾶς.
Τὰ δοντάκια σου νὰ σπάσης
καὶ μετὰ νὰ μὲ γελάσης.
Καλή, βέβαια, κ' ἡ εἰρήνη
μὰ κ' ἡ ἔγνοια δὲν μ' ἀφήνει.

Τὸ ἀγγόνι τοῦ τσαγκάρη.

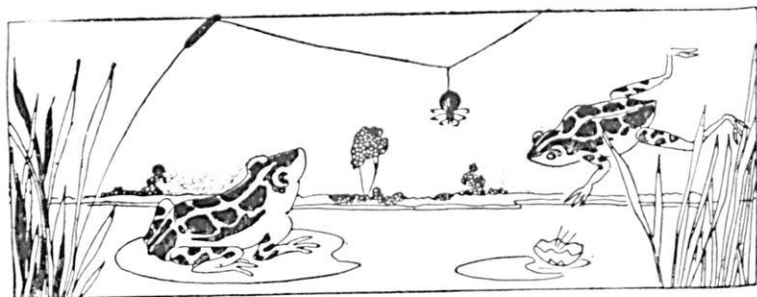
- Παπποῦ, μοῦ δίνεις λίγο σπάγγο;
— Φεύγα παιδάκι μου, ἀπ' τὸν πάγγο!
— Τί ἔχεις παππούλη, ἐκεῖ στὸ γόνα,
καὶ τὸ τρυπᾶς μὲ τὴ βελόνα;
— Δὲν σ' ἀγαπῶ σταλιά, κουκούτσι!
— Δός μου νά ράψω ἓνα παπούτσι!
— Σὰν μεγαλώσης θὰ σοῦ δώσω.
— Τώρα παπποῦ!
— Θὰ σὲ μαλλώσω!
"Ελα, ποὺ νᾶχης τὴν εὐχή μου,
μὴ μοῦ σκουντιᾶς τὸν ἄγκωνα, ἔλα,
πήγαινε στὴ γιαγιά, παιδί μου,
ποὺ θὰ σοῦ δώση καραμέλα!
Νά την, ἐκεῖ πέρα μὲ τὴ ρόκα!
Τὴν βλέπεις;
— Δῶσε μου μιὰ πρόκα!
Μὰ τί ἀγγονός! Τὰ θέλεις ὅλα,

καὶ βιάζομαι τὴ μετζοσόλα
τοῦ κὺρ-Στρατιῇ τοῦ γραμματέα,
ποὺ θέλει νᾶβγη σὴν πλατέα!
Σύρε νὰ παίξης σὴν αὐλή!..

ὦχ! ὦχ! παπποῦ, τὸ δάχτυλό μου!
— Τί εἶναι! Σὲ τσίμπισε, μικρό μου;
Ποιὸς σοῦ εἶπε τὸ σουβλὶ νὰ πάρης;
Μικρούλης ἤσουν γιὰ τσαγκάρης.

Ζ. Παπαντωνίου

Δυὸ βατράχοι.

Μιά ἀράχνη κρεμασμένη
ἀπ' τὸ ἀραχνόδιτό της,
στὸ ποτάμι κατεβαίνει,
γιὰ νὰ κάμῃ τὸ λουτρό της.

Ἕνας βάτραχος παρέκει,
μέσ' τὸ λασπωμένο χῶμα,
τὴν κρυφοκοιτᾷ καὶ στέκει,
μὲ ὀρθάνοιχτο τὸ στόμα.

Πείνας φοβερὸ καμίνι
τοῦ φλογίζει τὴν κοιλιά του,
κ' ἡ ἀράχνη θὲ νὰ γίνη,
δίχως ἄλλο, πρόγευμά του.

Ἐξαφνα ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος,
μὲ τὸ πλακωτὸ κεφάλι,
κί' ἄλλος βάτραχος, πὺδ γέρος,
πεινασμένος ξεπροβάλλει.

Φοβερόν κανγαῖ ἀρχίζουσιν
μὲ τὰ φλύαρά των χεῖλη.
Στὰ πολλά, ἀποφασίζουσιν
νὰ τὴν μοιραστοῦν σὰ φίλοι.

Κοντιστέκεται ἐκείνη,
καὶ γελώντας τοὺς κοιτάζει.
Κι' αἶμα ἔγιν' ἡ εἰρήνη,
— Καλὴ ὄρεξη! φωνάζει.

Καὶ πηδᾷ καὶ φεύγει ἀκόμα...
Κι' ἀπομένουν οἱ βατράχοι
μὲ ὀρθάνοιχτο τὸ στόμα
καὶ μὲ ἀδειανὸ στομάχι.

Τώρα καὶ μὰ παροιμία,
καὶ καθένας ἄς τὴν ξέρη.
«Ὁ κανγαῖς κ' ἡ φλυαρία
στὸ στομάχι δὲν συμφέρει».

Γ. Δροσίνης

Τοῦ σκύλου ἡ οὐρά.

Ἔχω ἀκούσει χίλια λόγια,
χαροπά, λυπητερά,
μὰ ποτέ, καμμιὰ φορὰ
δὲν μιλῆσανε τὰ λόγια
σὰν τοῦ σκύλου τὴν οὐρά.

Ἀνταμώθηκαν ἀνθρώποι,
κ' ἔχουν κλάψει ἀπὸ χαρά,
μὰ κανεῖς καμμιὰ φορὰ
Καλῶς ὤρισες! δὲν εἶπε
σὰν τοῦ σκύλου τὴν οὐρά.

Καὶ σὲ φίλους, καὶ σὲ ξένους
ἔχω δώσει τῇ χαρά.
Μὲ ξεχάσαν μὰ φορὰ...
Μὰ πιστὸς μοῦ μένει ὁ σκύλος
καὶ σαλεύει τὴν οὐρά.

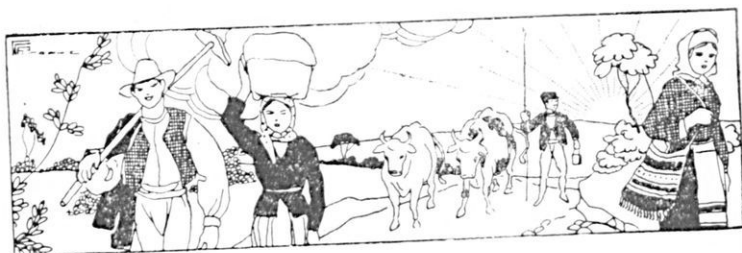
Ζ. Παπαντωνίου

Ὁ τρύγος.

Ὅταν ἀνοίγ᾽ ἡ ἀγράμπελη, κι' ἀπλώνῃ τὰ κλαδιά της
σιὸ σχοῖνο, σιὸ χαμόδεντρο, σιὸν πεύκον τὰ κλωνάρια,
σιὰ ρεύματα τοῦ ποταμοῦ, σιὸν ἐγκρεμὸ τοῦ βράχου,
κι' ἀγέρα, κάμπους καὶ βουνά, τὴν πλάση πέρα ὡς πέρα
γεμίζει ἀπὸ μοσχοβολιά, μὲ τὸν ἀνασασμὸ της,
πυκνὸ-πυκνὸ καὶ ὁλόμαυρο μελισσολῶι πετιέται
μεσ' ἀπὸ βράχους καὶ κρινιά, μεσ' ἀπ' ἐρμιές καὶ κήπους
καὶ τάνθη της μοσχοβολᾷ, καὶ παίρνει τὸν ἀχνό τους,
καὶ διαλαλεῖ μὲ βοητό, τὸν ἀναγαλλιασμό του,
ἔτσι οἱ κοπέλες τοῦ χωριοῦ, πετιοῦνται ἀπ' τὰ σπῖτια
κ' εἰς κάμπους κ' εἰς βουνὰ σκορποῦν, κι' ὅπου εἶν' ἀμ-
[πέλια τρέχουν,
μὲ τὰ καλάθια τὰ πλεκτά, καὶ μὲ τὰ βατοκόπια
καὶ μὲ τραγούδια, μὲ χαρές, διὰν ἀρχίζῃ ὁ τρύγος.

Κρυστάλλης

Ἡροδασίγημα.

Ἀπὸ ἔξω, ἀπ' τὰ ὀργώματα, γυρνοῦν οἱ ζευγολάτες,
 ἡλιοκαημένοι, ξέκοποι, βουβοί, ἀποκαμωμένοι,
 μὲ τοὺς ζυγούς, μὲ τὰ βαριά τάλετρια φορτωμένοι,
 καὶ σαλαγοῦν ἀπὸ μπροστά, τὰ δυὸ καματερά τους
 τρανά, στεφανοκέρατα, κοιλάτα, τραχηλάτα

Οὠ! φωνάζοντας, ὦ! Μελισσινέ, Λαμπίρη,
 κι' ἀργὰ τὰ βώδια περπατοῦν, καὶ ποῦ καὶ ποῦ μονγκρίζουν.
 Γυρνοῦν ἀπὸ τὰ ἔργα τους ἔ' οἱ λυγερές, γυρνοῦνε
 μὲ τὰ χαλίκια ἀπ' τὴν λογγιά, μὲ τὰ σκουτιὰ ἀπ' τὸ πλῦμα,
 μὲ τὶς πλατιεῖς των τὶς ποδιές, σφογγίζοντας τὸν ἴδρω,
 καὶ σ' ὅποιο δένδρῳ κι' ἂν σταθοῦν, σ' ὅποιο κοντρί

[ἀκουμπήσουν.

Εἰς τὸ μουρμούρι τοῦ κλαριοῦ, εἰς τὴ θωριά τοῦ βράχου
 γλυκὸ-γλυκὸ καὶ πρόσχαρο χαιρετισμὸ ξανοίγουν:

— Γειά καὶ χαρὰ στὸν κόσμῳ μας, στὸν ὁμορφὸ μας κόσμῳ!

— Καλότυχοί μου χωριανοί, ζηλεύω τὴ ζωὴ σας,
 τὴν ἀπλοϊκὴ σας τὴ ζωὴ, πὺν ἔχει περισσὶες χάρες,
 μὰ πὺν πολὺν τὸ μαγικὸ ζηλεύω γυρισμὸ σας,
 ὄντας ἢ ἡμέρα σώνεται, καὶ βασιλεύη ὁ ἥλιος.

Κρυστάλλης

*Ἡ Λοιδορία.**

Ὅταν ἐμαθητεύθηκε, πὼς ἐκαταδίδασκαν τὸ Χριστὸ νὰ τὸν σταυρώσουν, ἐμαζεύθησαν τὴν νύκτα ὅλα τὰ φυτὰ, καὶ ἀποφάσισαν νὰ μὴ δώσουν τὸ ξύλο τοὺς γιὰ νὰ φτιασθῇ ὁ σταυρός.

Ἀλλὰ ὅπως μέσα στοὺς δώδεκα Ἀποστόλους εὐρέθηκε καὶ ἓνας Ἰούδας, ἔτσι καὶ μέσα στὰ ἄλλα δένδρα εὐρέθηκε ἡ λοιδορία, καὶ αὕτη μονάχη εἶπε, πὼς δὲν τὸ παραδέχεται αὐτό. Ὅλα τὰ ἄλλα φυτὰ τὴν ἀναθεμάτισαν τότε, καὶ εἶπαν νὰ εἶναι πάντα ἀφωρισμένη γιὰ τὴ φοβερὴ προδοσίᾳ της.

Τὴν ὥρα ποὺ οἱ τεχνῖτες ἐδοκίμασαν νὰ φτιάσουν τὸ σταυρό, εἶδαν μὲ ἀπορία τὼν, πὼς ὅ,τι ξύλο ἔπιαναν, δὲν ἄφηνε νὰ τὸ πελεκοῦν, καὶ νὰ τὸ κάμνουν ὅπως θέλουν. Μόνον ἐστριφογύριζε καὶ ἔσπαζε καὶ ἐχαλοῦσε. Ἔτσι ὅλοι οἱ κόποι τὼν ἐπῆγαιναν χαμένοι.

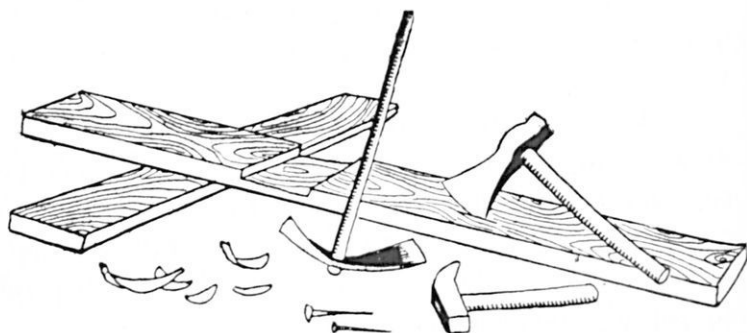
Ἀφοῦ ὅμως ἐδοκίμασαν ὅλα τὰ ξύλα, καὶ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ κατορθώσουν τὸ θέλημά τὼν, ἔπιασαν

(*) Εἶναι εἶδος βαλανιδιάς. Ἄλλοῦ λέγεται ἀριά, ἄλλοῦ δρυῖ, ἄλλοῦ δέντρο.

καὶ ξύλο λαιδοριᾶς, καὶ μόνον αὐτὸ δὲν τοὺς ἔκαμε ἀντί-
στασι. Καὶ ἔτσι ἔφτειασαν τὸ σταυρό.

Γι' αὐτὸ ἡ λαιδορία εἶναι καταραμένο δέντρο.
Καὶ γι' αὐτὸ οἱ ξυλοκόποι στὰ βουνὰ τὸ ἀποφεύγουν,
γιὰ νὰ μὴ λερώσουν τὸ τσεκούρι των, καὶ μαγαρίσουν
μ' αὐτὸ τὴν καθάρια φλόγα τῆς φωτιᾶς.

Λαϊκὴ Παράδοση

Πίναξ περιεχομένων.

	Σελ.
1. Ἡ αὐγή, (ποίημα)	3
2. Ἡ ἐπιστροφή	4
3. Τὸ χωριό, (ποίημα)	7
4. Ὁ Παῦλος	8
5. Ἡ μητέρα εἶναι ἄρρωστη	10
6. Ἡ μητέρα, (ποίημα)	14
7. Ὁ κῆπος	15
8. Πρωτοβρόχι	17
9. Ἡ βροχή (ποίημα)	19
10. Ὁργωμα	20
11. Ὁργωμα, (ποίημα)	23
12. Ἡ παρακοή	25
13. Ὁ Δαίδαλος καὶ ὁ Ἴκαρος	28
14. Ἡ σκλαβιά, (ποίημα)	33
15. Ἡ γιορτὴ τοῦ πατέρα	35
16. Ὁ πατέρας	39
17. Ἡ ἀταξία	40
18. Ἡ λάμπα	44
19. Τὸ γράμμα	46
20. Οἱ τσιγκοὶ τοῦ γερο-Φώτη	48
21. Ὁ κὺρ-Βλάσης	56
22. Λόγια ποὺ ζεσταίνουν καρδιά	58
23. Ὁ καλὸς γιὸς	61
24. Τὸ ἄσχημο κάρβουνο	62
25. Ἄν ἡμποροῦσαν νὰ μιλήσουν τὰ ξιπλά	65
26. Χριστούγεννα	67

27. Χριστούγεννα, (ποίημα)	70
28. Τὰ βαγονάκια	71
29. Χιόνι, (ποίημα)	74
30. Τὸ χιόνι	75
31. Τὸ ἄλατι	76
32. Τὸ γλυκὸ τοῦ βασιλέα	79
33. Ἡ ἀδικία	82
34. Τὸ χαμένο πέδιλο	89
35. Τὸ συρτάρι μὲ τὰ ἀγαπημένα πράγματα	89
36. Ἐχθροὶ καὶ φίλοι τοῦ κήπου	92
37. Ὁ ἥλιος τοῦ Μαρτιοῦ. (ποίημα)	94
38. Ἀνοιξιὰτικὴ αὐγή. (ποίημα)	96
39. Τὰ δῶρα τῆς ἀνοιξης	97
40. Οἱ τρεῖς φύλες	99
41. Ἡ κορομηλιά	102
42. Στὸ ἀγρόκτημα	104
43. Τὸ μυστικόν	106
44. Ἡ φωλιά, (ποίημα)	109
45. Ὁ γιατρὸς τῶν δένδρων	111
46. Μέσα στὸ δάσος (ποίημα)	115
47. Τὸ σχοινὶ τοῦ Κοκκίνη	116
48. Οἱ μέλισσες	120
49. Ἡ μπόρα	122
50. Παπαρούνα κι ἀσπρολούλουδο	125
51. Μὴν ἀκοῦς	127
52. Ἡ καλωσύνη	129
53. Πάτερ ἡμῶν	132
54. Προσευχὴ	135
55. Οἱ θεοὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων	137
56. Ἡ θεὰ Δήμητρα καὶ ἡ κόρη της	140
57. Ὁ Φαέθοντας	147

	Σελ.
58. Τὸ ὄνειρο τῆς Ἑκάβης	151
59. Τὸ μῆλο τῆς ἔριδος	153
60. Ἡ ἀρπαγὴ τῆς Ἑλένης	155
61. Θυσία τῆς Ἰφιγενείας	157
62. Ὁ Προμηθεὺς	162
63. Γλυκοκούκουτσα καὶ πικροκούκουτσα	167
64. Ὁ ψαρᾶς, (ποίημα)	171
65. Χελώνα, ἀκανθόχοιρος καὶ σαύρα, (ποίημα)	172
66. Ἀφοπλισμός, (ποίημα)	175
67. Τὸ ἀγγόνι τοῦ Τσαγκάρη, (ποίημα)	176
68. Δύο βάρταχοι, (ποίημα)	178
69. Τοῦ σκύλου ἡ οὐρά, (ποίημα)	180
70. Ὁ τρύγος, (ποίημα)	181
71. Ἡλιοβασίλεμα, (ποίημα)	182
72. Ἡ λοιδορία, (Λαϊκὴ παράδοση)	183

ΙΔΡΥΜΑ "ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ,,
ΙΔΡΥΤΗΣ: ΚΩΣΤΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ
"ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ,,
ΑΘΗΝΑΙ (ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ 44)

0020561312
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ & ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1934

Ἀριθ. { Πρωτ. 51231, 51232
Διεκ.

Π ρ ο ς
Τὸν κ. Ἑλλήν Σταματέλλου συγγραφέα

Ἀνακοινούμεν ὑμῖν ὅτι διὰ ταῦταρίθμου ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, στηριζομένης δὲ εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου 5911 καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς οἰκείας κριτικῆς ἐπιτροπῆς, τὴν περιλαμβανομένην εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 1ην πράξιν αὐτῆς ἐνεκρίθη ὡς διδακτικὸν βιβλίον πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Γ' τάξεως τῶν δημοτικῶν σχολείων τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀναγνωστικὸν Γ'» βιβλίον σας διὰ μίαν τετραετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς 15ης Σεπτεμβρίου 1934 ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ συμμορφωθῇτε ἐπακριβῶς πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς ἀρμοδίας κριτικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ

Ὁ Τμηματάρχης

Ν. Σ Μ Υ Ρ Ν Η Σ

Ἄρθρον 6ον τοῦ Προεδρικοῦ διατάγματος

«Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διατιμήσεως τῶν ἐγκεκριμένων διδακτικῶν βιβλίων».

Τὰ διδακτικὰ βιβλία τὰ πωλούμενα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐπιτρέπεται νὰ πωλοῦνται ἐπὶ τιμῇ ἀνωτέρα κατὰ 15 % τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Διατάγματος κανονισθείσης τιμῆς ἀνευ βιβλιοσήμου, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης συσκευῆς καὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους τοῦ ἐξωφύλλου ἢ τῆς τελευταίας σελίδος τούτου ἐκτυποῦται τὸ παρὸν ἄρθρον.

ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. 17.70

(Διεδωμένον ἀπὸ 3 τοῖς πλέον)

58510

αριθ. ἀδείας πωλοῦσθαι 26-9-34